

Nan Inik-ikkan nan Apostoles Nan Makwani Maipoon isnan Inik-ikkan nan Apostoles

Nan Inik-ikkan nan Apostoles et siya nan kaitoloyan nan Ebanghelyo ay insolat San Lucas ay esa ay choktor ay nakieey ken San Pablo isnan tapina ay nenfab-aatana. Nan maokhod isna et nan katataa ay inik-ikkan nan apostoles id Jerusalem, sa et isnan Probinsiya ay Judea ya Samaria ya engkhana isnan kailiili isnan lofong. Kanan nan tapina en nan koma ngachan nan nay liblo et “Nan Inang-angnen nan Ispirito Santo,” tay siya nan nangichad-alan ya nangig-igwa isnan apostoles isnan kamabfalincha ay enpalawag ya mangangnen isnan katataa ay sinyal.

Nalaklaka ay maawatan tako nan chonon nan apostoles mo ammowen tako nan ayen nan Mesias paymo Cristo ya nan kasasaad nan takho issan timpona. Ifilang nan tapina ay takho ay nan ayen nan Mesias et nan onga ay naiyanak id Betlehem, ngem nan osto ay ayena et nan chinotokan Apo Dios ay en-apo. Isonga nan kanana isnan liblo ay nay et sadsad-en nan Judio nan fomalaan nan Cristo paymo Mesias, nan laychena'y kanan et sadsad-encha nan mangifaalan Apo Dios isnan ali ay mangiyapo ken chaicha, ngem ad-icha ammo nan ngachan nan ali ay sana.

Issan timpo ay finmalaan Jesus wad-ay nan mangab-afak ay ili. Siya nan Roma ay nangafak isnan kailiili. Naitapi nan ilin nan Judio ay Israel

isnan inafakna. Isonga isnan nangilapowan Jesus ay nen-isos-olo ya nangang-angnen isnan katataa ay sinyal ay nangipaila isnan kamabfalina, kanan nan tapina ay takho mo siya nan mangipango ken chaicha ay mangafak isnan sorchachon nan iRoma.

Ad-icha maawatan ay nan khakhalan Jesus ay inmali isnan lota et faken nan mangisalakana isnan kakailiyana ay Judio isnan kafosocha ay iRoma, mod-i ket ta isalakana am-in nan takho isnan fasolcha. Isonga nan kaangsanay ay Judio et eg-aycha pinati ay si Jesus nan Cristo paymo Mesias ay inkalin Apo Dios tay ad-ina laychen ay mangofat isnan iRoma. Adi kad intot-oloycha ay nensasaed isnan aliyan nan Cristo tay kananchan chaan nan mangifaalan Apo Dios ken siya.

Isonga nan chonon nan apostoles isnan nakwasan nan linmamakhan Jesus id chaya et en cha tinistikhowan ay kasin natakho si Jesus isnan kakailiyancha ay Judio. Siya nan chinotokan Apo Dios ay Mesias. Am-in nan Judio et patiyencha ay kalin Apo Dios nan naisolat isnan Chaan ay Tolag. Isonga nan inangnen nan apostoles ay nangawis ken chaicha ta mamati cha ken Jesus et inpasmekcha ken chaicha san naipadto isnan Chaan ay Tolag maipoon isnan Mesias sa cha't chadlo maawatan ay si Jesus nan makmakwani en Mesias.

Angsan akhes nan namati ay faken Judio ay makwanin Gentil. Ngem nan tapina ay Judio ay mamati et oongosancha nan Gentil ya kananchan ad-i mabfalin ay maisalakan nan Gentil mo ad-icha ton-ochen nan ekhad nan Judio. Isonga

inpaammon Apo Dios isnan apostoles ay ad-i nafab-alor nan Judio mo nan Gentil, mod-i ket maisalakan nan olay sino ay takho ya chawatenana nan Ispirito Santo maichalan isnan pammatina ken Apo Jesus ya faken maichalan isnan mangiyangnenana isnan okhali paymo filin si takho (10:1 - 11:18; 15:1-34).

Wad-ay nan mafasa isna maipoon isnan Emperador id Roma ya nan makwanin Romano isonga achalen tako akhes. Nan Roma nan kapital nan Italia et siya nan kawad nan ap-apo ay makwanin Emperador. Mo ke tay inafak nan sorchachon nan Roma nan kailiili, iyap-apowan nan Emperador chaicha am-in, ya siya nan menchotok isnan ali ya khofernachor ay mangiyapo isnan katakhotakho. Nan nen-ili id Roma et makwani cha en Romano. Siya akhes nan nen-ili isnan tapina ay ili, ngem masapol ay omala cha is sidcholacha isnan khofernon nan Roma. Am-in nan cheycha'y ensidchola isnan maikaliyancha ay Romano cha et wad-ay nan khonkhon-ochencha. Kaspangalikhan inpawan nan lenteg nan madchosaan nan Romano mo ad-i masomarya omona. Ngem nan faken Romano et mabfalin ay saplitencha ona ta pilitencha siya ay mangifaag isnan tet-ewa mo way fasolna. Nan Romano akhes mo ad-i masomarya ay osto mabfalin ay kedchawena ta maiyey nan kasona isnan Emperador. Ngem nan faken Romano et ad-i mabfalin. Siya chi nan sesemken tako mo fasaen tako nan maipoon ken San Pablo tay olay mo Judio siya ngem nensidchola id Roma.

Angsan pay laeng nan mafasa isna, tay angsan nan katataa ay inang-angnen nan apostoles. Wad-

ay akhes nan kakaegyay ay likhat ay innaagcha. Mo koma fasaen tako ya ammowen tako nan inang-angnen Jesus ay nanoktokkhong isnan apostolesna issan chey et fomikas akhes nan pammati tako tay en-iso nan kamabfalina idwani ya id kasin.

Nan Linaona

Nan naisagkhanaan nan apostoles ay mangipaila ay tet-ewa si Jesus 1:1-26

a) Nan kaodchiyan ay filin ya nan inkalin Jesus 1:1-14

b) Nan naisokat ken Judas 1:15-26

Nan nanistikhowancha ken Jesus id Jerusalem 2:1 - 8:3

Nan nanistikhowancha ken Jesus id Judea ya Samaria 8:4 - 12:25

Nan nen-isos-olowan Pablo 13:1 - 28:31

a) Nan chamo ay nenfaatan cha Pablo ay en mangipalawag isnan kalin Apo Dios 13:1 - 14:28

b) Nan naamongan nan papangolon nan pammati 15:1-35

c) Nan maikadwa ay nenfaatan cha Pablo 15:36 - 18:22

d) Nan maikatlo ay nenfaatan cha Pablo 18:23 - 21:16

e) Nan naibfalochan Pablo id Jerusalem, Cesarea ya id Roma 21:17 - 28:31

¹Teofilo:

Isnan inmona ay chak insolat, inokhodko nan am-in ay cha inang-angnen Jesus ya nan cha na insos-olo mailapo isnan chamon nan chonona²⁻³ engkhana ay naipalamag siya id chaya.

Nakwas san nateyana, kasin natakho, sa et nen-paila isnan pinilina ay apostolesna, ya angan nan inang-angnena ay mangipaila ay tet-ewa ay natakho siya kasin. Nenpap-aila siya ken chaicha isnan epat poo ay akhew, ya infagfakhana nan maipoon isnan en-ap-apowan Apo Dios. Infilina akhes ken chaicha nan infaag nan Ispirito Santo ken siya.* ⁴ Isnan namingsan ay naam-amongancha, infilina ken chaicha, “Ad-i kayo komakkaan isna id Jerusalem. Sad-enyo magtek nan chey infaagko ay inkalin Ama ay ilayadna ken chakayo. ⁵ Tay faken et nan chanom ay infonyag Juan nan kafonyakhanyo, mod-i ket awni't mafonyakhan kayo isnan Ispirito Santo kakwasan nan akit yangkhay ay akhew mailapo idwani.”

Nan Naipalamakhan Jesus id Chaya

⁶ Adi kad issan naam-amongancha, ke cha't salodsochen ken siya, “Apo, idwani ngen nan mangisakhongam isnan en-ap-apowan tatno chatako ay Israelitas nan en-apo isnan ili tako?”

⁷ Sa et kanan Jesus, “Maid fiyangyo issa, tay si Ama yangkhay nan wad-ay kalebfengana ay mangikedcheng mo ngag nan maangnen is tapin akhew, ya mo kaatna nan kaommatana. ⁸ Ngem at chawatenyo nan kamabfalin isnan omchanaan nan Ispirito Santo ay entee ken chakayo, ya at chakayo nan tistikhok ay makaifaag isnan maipoon ken sak-en id Jerusalem, id Judea ya isnan am-in ay sakopna, id Samaria ya isnan olay entona issa ay patengkhan nan lota.” ⁹ Osto ay

---

* **1:2-3** Ilaenyo nan Juan 20:21-23; Mateo 28:16-20; Marcos 16:15-18; I Corinto 15:6; Lucas 24:44-49.

kinwanina chi, ke cha't iilaen ay cha maipalamag id chaya, ya tinatangadcha siya engkhana ay nasalinan isnan lifoo.

¹⁰ Isnan sisya'y manatangachancha isnan inmayana id tongcho, faagna ket ay wad-ay nan chwa ay enfafacho is enpokaw ay tinmatakcheg isnan sag-enchacha ay ¹¹ nangwanin, “Chakayo ay iGalilea, en kayo man entatakcheg isna ay manatangad id chaya ay? Si Jesus ay chey ay naala ken chakayo ya naipalamag id chaya et sa kasin tomoli ay kag isnan inilayo ay inangnena ay inmey id chaya.”

Nan Naisokat ken Judas

¹² Osto ay siya chi, tinmoli cha id Jerusalem. Nalpo cha isnan chey ay filig ay makwanin Olibo ay kolang si esa'y kilometro nan kaadchawina isnan ili.† ¹³ Issan inomchanancha, linmamag cha isnan entongcho ay kwarto ay entetey-ancha. Nan linmamag ischi, et cha Pedro, Juan, Santiago, Andres, Felipe, Tomas, Bartolomeo, Mateo, si Santiago ay anak Albiyo, si Simon ay mangisaksakit isnan ilina, ya si Judas ay anak Santiago. ¹⁴ Kad-in naam-among cha am-in ay nenlol-owalo. Wad-ay akhes nan fabfafai ay naitapi ken chaicha ya si akhes Maria ay inan Jesus ya nan lallalaki ay aagina.†

¹⁵ Issan namingsan ay naamongan nan ome y si sinkhasot ya chwan poo ay mamati, tinmakcheg

---

† **1:12** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “ay ensag-en id Jerusalem ay mabfaat isnan Sabfacho.” Nan lenteg nan Judio et, mabfalin ay manalan cha yangkhay is kolang si esa'y kilometro isnan tengawcha ay Sabfacho. † **1:14** Ilaenyo nan Mateo 12:46.

si Pedro ay nenkali. ¹⁶ Kinwanina, “Masapol ay maangnen am-in nan naisolat ay kalin Apo Dios et nay naangnen nan inpaipadton nan Ispirito Santo ken David, maipoon ken Judas ay nangi-pangpango isnan cheycha'y naniliw ken Jesus. ¹⁷ Esang si Judas ay naifilang ay ib-ami, tay esang akhes ay nadchotokan ay makidno isnan nay ay chonomi.

¹⁸ “Nan siping ay lagfon Judas isnan kangaakhan ay inangnena, et nailako isnan lota§ ay naekyakhana kannay ya pinomtokan nan awakna ya inmapokan nan potona. ¹⁹ Chinngen nan omili id Jerusalem nan inmat, ya ket ay nangadnan chi ay lota is Aceldama. Nan laychena ay kanan isnan kalicha et Lotan si Chala.*

²⁰ “Tay wad-ay nan naisolat maipoon ken siya isnan liblo ay Salmo:

‘Enfalin is kab-ew koma nan afongna,

ya maid kasin entee ischi.’†

Wad-ay akhes nan naisolat ay mangwanin,

‘Asop ya fansen si teken nan saadna.’‡

²¹⁻²² “Adi kad masapol ay pomili tako is sokat Judas ta en-ib-ami ay manistikho isnan kasin natakhowan Jesus. Masapol ay esa ay nakifob-oweg ken chakami isnan kad-in naifob-owekhanmi ken Apo Jesus issan kawadna ken chatako mailapo issan cha nenfonfonyakhan Juan engkhana isnan naal-ana ken chatako ay naipalamakhana id chaya.”

---

§ **1:18** Ilaenyo nan Mateo 27:3-10. * **1:19** Ilaenyo nan Mateo 27:8. † **1:20** Ilaenyo nan Salmo 69:25. ‡ **1:20** Ilaenyo nan Salmo 109:8.

²³ Sa cha't infakha nan chwa'y ngachan ta enpiliyan cha: si Jose ay makwanin Barsabas (ay nangadnan akhes is Justo), sa et si Matias. ²⁴ Sa cha't nenlowalo ay mangwanin, “Apo ay mangammo isnan semek nan olay sino, ipailam koma ken chakami mo sino isnan naycha'y chwa nan pinilim ²⁵ ay maisokat ay ensilfi isnan nay ay chono ya kinaapostol ay chinokokhan Judas ta omey isnan osto ay kaifakhayana.” ²⁶ Sa cha't nenfonot mo sino nan mapili ken chaicha. Et si Matias nan nabfonotan ay naitapi isnan sinpoo ya esang ay apostoles.

2

Nan Inomchanan nan Ispirito Santo

¹ Osto'y inomchan nan Piyasta ay makwanin Pentecostes,* naamoamong nan am-in ay mami. ² Faagna ya ket ay wad-ay nan chinngecha ay aweng ay nalpo id chaya ay kag ab-afikas ay chakhem, ay mamadnge isnan olay entona isnan afong ay tinmotokchowancha. ³ Ke cha't inila nan kag apey ay enfidfichang ay kag chila nan ilana, ay nasiyasiyan ya naiwalas ay inompa isnan waschin esang ken chaicha. ⁴ Siya chi ya ket ay inomchan nan Ispirito Santo ay nentee isnan waschin esang ken chaicha, ya nenkali cha isnan teketekeken ay kali ay inpaifalikasna ken chaicha.

---

* **2:1** Nan Piyasta ay Pentecostes, et siya nan manemsemkan nan Judio isnan namindisyonan Apo Dios isnan anicha. Mailapo nan nay ay Piyasta isnan maikaliman poo ay akhew kakwasan nan Piyasta ay Paskua, ya nan ayen nan kali ay Pentecostes et “Maikaliman Poo”.

⁵ Idwani, issan chey ay timpo wad-ay id Jerusalem nan angsan ay Judio ay chadlos mangiyeegyat ken Apo Dios. Nalpo chachi isnan nateketeken ay ili isnan olay entona issa.

⁶ Isnan nanngelancha isnan ngomanawngaw ischi, ket ay naamong nan katakhotakho, sa cha't nataataa tay ket ay waschin nanngge isnan osto ay kalina ay cha ikak-alin nan cheycha'y mamati.

⁷ Natakag ya nataa cha ay mangmangwanin, “Faken ngen iGalilea am-in chana ay cha enkak-ali? ⁸ Ento kay nan ikkana? Ya ke pet waschin esang ken chatako et chengngena nan kalin nan ilina kannay! ⁹ Wad-ay ken chatako nan iPartia, iMedia, iyElam, iMesopotamia, iJudea, iCapadocia, iPonto, iyAsia, ¹⁰ iFrigia, iPamfilia, iyEgipto ya nan cheycha'y nalpo isnan sakop nan Libya ay sag-en nan Cirene. Wad-ay cha akhes nan mangili ay nalpo id Roma ¹¹ ay Judio ya Gentil ay sinmolot isnan pammatin si Judio. Wad-ay cha kayet nan iCreta ya iyArabia, ya nay chechengngen tako nan enkak-aliancha isnan waschin tako kali ay mangifab-aag isnan katataa ay cha ang-angnen Apo Dios!” ¹² Nataataa cha am-in ya cha cha mangawngaw ay ensisinalodsod ay mangwanin, “Ngag man nan laychen nan nay ay kanan?”

¹³ Ngem nan tapina inang-angocha chaicha ay nangwanin, “To! Nangekhe mangngget chana isnan kakhag-aeb ay mainom.”

Nan Nenpalawakhan Pedro

¹⁴ Idwani ket ay tinmakcheg si Pedro ya nan sinpoo ya esang ay ib-ana ay apostoles, sa na't

inpalawag isnan cheycha'y takho ay mangwanin, “Iib-ak ay Judio ya am-in kayo ay omili isna'd Jerusalem, chengngenyo ta ifaagko nan laychen nan nay cha omat ay kanan. ¹⁵ Ad-iyo kanan en

nafoteng chana, tay ay ke way mafoteng isnan mag-akhew ay sisya'y alas nowibi yangkhay?†
¹⁶ Nan nay magtek cha omat et siya na san kinwanin san mamadto ay si Joel ay nangwanin,

¹⁷ ‘Kinwanin Apo Dios en,

“Isnan kaomodchiyan si akhew, at al-allayad ak ay mangifaa isnan Ispiritok ay entee isnan am-in ay takho.

At ifaag nan an-akyo nan ipaammok ken chaicha. Nan fabfalloyo et wad-ay nan ipailak ken chaicha ay kag iitaw.

Ya nan am-ayo et sa cha it-itawen nan laychek ay ipaammo ken chaicha.

¹⁸ Siya, olay isnan lallalaki ya fabfafai ay faak et siya akhes sa nan maangnen isnan cheycha'y akhew.

At al-allayad ak ay mangifaa isnan Ispiritok ay entee ken chaicha ya at ifaagcha nan ipaammok.

¹⁹ At ipailak nan katataa id tongcho ay chaya, ya ipailak is khwabna is kalota nan sinyal ay chala, apey, ya nan en-al-alingasew ay asok.

²⁰ At fomollinget nan akhew ya at kag chala nan ilan nan fowan, esa pay omchan nan chadlos kapatekhan ay akhew ay omaliyan nan Apo.

---

† **2:15** Isnan ekhad nan Judio, ad-i cha ominom isnan fomoteng engkhana ay mangan cha isnan mag-akhew.

21 Ya mo sino nan enseg-ang isnan Apo, et isalakana.” †

22 “Iib-ak ay Israelitas chengngenyon nan nay ay kanak. Ammoyo ay inpailan Apo Dios ken chakayo ay si Jesus ay iNazaret nan inischona, maichalan isnan katataa ay kamabfalin ya sinyal ay inpaangnen Apo Dios ken siya isnan kawadyo.

23 Si Jesus ay nay et naigwa ken chakayo tay siya nan sikhod ay semek ya khakhalan Apo Dios. Ngem ke yo't pinatey isnan nangipalansaanyo isnan cheycha'y fomafasol. 24 Ngem winayaan Apo Dios siya isnan kasikhab nan etey isnan kasina nanakhowan ken siya, tay ad-i mabfalin ay ipakod nan kamabfalin nan etey siya. 25 Tay inpadton David id solit nan maipoon ken Jesus:

‘Ilaek ay wawawawad-ay ken sak-en nan Apo. Wad-ay siya ay tomatakcho is kakannawanko ta ad-i ak enchwadchwa.

26 Tay siya chi malaylaychan nan semekko ya enlal-ayad ak ay mangifab-allikas isnan lagsakko.

Ya oompa ak akhes tay wad-ay namnaman nan awakko, 27 tay ad-im iwayang nan leng-agko isnan omayan nan natey paymo ipalofos ay machonot nan awakko ay nakapet ay faam.

28 Inischom ken sak-en nan chalan ay omyey isnan fiyag ay eng-engkhana, ya ad-i enkolang nan omipalal-ayyacham isnan kawadmo.’

29 “Kakailiyak, laychek ay ipaammo ay osto nan maipoon ken ali David ay ama tako id solit. Natey

---

† 2:21 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Mo sino nan mangayag isnan ngachan nan Apo et maisalakan.”

siya ya naikaob, ya sisya nan naikaofana isnan kawad tako engkhana idwani. ³⁰ Et tay esang ay mamadto siya, ammona nan inkalin Apo Dios ay nangisapata ay at ischona nan esang isnan wanen-edna ay en-ali ay kag ken siya. ³¹ Et tay siya chi, inilana ya inpadtona nan kasin matakhowan nan Cristo, ya nan ad-i mangiwayangan Apo Dios ken siya isnan kawad nan natey, ya nan ad-i madchonotan nan awakna. ³² Siya na si Jesus ay tinakhon mampay Apo Dios, ya chakami am-in nan tistikho isna tay inilami. ³³ Naipalamag is kakannawan Apo Dios ay Amana, ay nanawatana isnan Ispirito Santo ay inkalin Amana ken siya. Idwani al-allayad siya akhes ay mangifaa isnan Ispirito Santo ay entee ken chakami, et nay siya nan iilaenyo ya chechenggenyo idwani.

³⁴⁻³⁵ “Tay si David, faken nan awakna mod-i ket nan Apona nan kankanana issan nangwaniyana en,

‘Kanan Apo Dios isnan Apok: Tomokcho ka is kakannawanko engkhana ay khab-ek ay enkhatkhatinam nan fosom.’

Tay faken si David nan linmamag id chaya.

³⁶ “Idwani et mampay, am-in tako ay Israelitas et masapol ay ammowen tako ay osto ay si Jesus ay chey ay inlansayo is kakolos, et siya nan inpey Apo Dios ay Apo ya Cristo.”

³⁷ Osto ay chinngen nan cheycha'y takho chi, ket ay chad-ama nan ngoyoscha, sa cha't kanan ken Pedro ya isnan tapin nan apostoles, “Iib-a, ngag et kay nan angnenmi?”

³⁸ Sa et kinwanin Pedro, “Masapol ay waschin enfafawi ay manokog isnan fasolna ya enpa-

fonyag ay mangipaammo ay si Jesu Cristo nan Apona,§ ta mapakawan nan fasolna ya chawatenana nan Ispirito Santo ay ilayad Apo Dios. ³⁹ Tay siya sa nan inkalin Apo Dios ken chakayo, isnan am-in ay wanen-edyo, ya isnan am-in ay wad-ay isnan adchawi. Siya sa nan inkalina isnan am-in ay ayakhan nan Apo ay Dios tako ay maitapi ken siya.”

⁴⁰ Angsan kayet nan inloneloney Pedro ay tokhona ken chaicha. Kinwanina, “Enpaisalak kayo ta ad-i kayo maitapi ay machosa isnan naycha'y takho ay naikfis nan akkhocha.” ⁴¹ Sa et am-in nan nanawat isnan infaagna et nafonyakhan cha. Ya omey is tolon lifo ay takho nan naichadom ken chaicha isnan chey ay akhew.

⁴² Sa cha't inpey nan timpocha ay nangad-achar isnan sos-olon nan apostoles, ya nakiam-among, ya kad-in nakikan cha ay manemsemek isnan Apo ya nakilol-owalo.

Nan Fiyag si Mamati

⁴³ Angsan ay katataa ya sinyal nan cha naangangnen maichalan isnan cheycha'y apostoles, et cha natakag nan olay sino. ⁴⁴ Kad-in naam-among nan am-in ay mamati, ya nensisinniglat cha isnan am-in ay kwacha. ⁴⁵ Inlakocha nan lotacha ya nan tapin nan kwacha sa cha't inchowa nan lakona ay maosar isnan kasapolan nan olay sino ay makasapol. ⁴⁶ Winakas ay naam-among cha is kaTimplo,

---

§ 2:38 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Masapol ay waschin enfafawi/manokog isnan fasolna ya enpafonyag isnan ngachan Jesu Cristo.” Isnan kalin si Griego wad-ay nan esang ay kali ay chwa nan ayena isnan Ikholot: fafawi ya chokog.

sa cha't maob-ofob-ong ay mangan ay manemsemek isnan Apo isnan afob-ongcha. Al-allayad cha ya maes-esang nan nemnemcha ay mangan ya ⁴⁷ manad-ayaw ken Apo Dios, ya pinatpateg nan katakhotakho chaicha. Sa et winakas ay chad-oman Apo Jesus nan cheycha'y cha maisalakan.

3

Nan Nangipakhawisan Apo Dios isnan Napilay ay Lalaki

¹ Isnan namingsan inmey cha Pedro ken Juan is kaTimplo isnan alas tres isnan misoyaw ay timpon si lowalo. ² Wad-ay ischi nan esa'y lalaki ay naiyanak ay napilay. Winakas ay inek-ekwatchesa ay en nangisaad isnan kasegpan nan Timplo* ay makwanin Khag-awis ay Segpan, ta enlimos isnan cheycha'y cha somkhep. ³ Osto'y inilana cha Pedro ken Juan ay cha somag-en ay omey is kaTimplo, nenlimos ken chaicha. ⁴ Sa et isin-eng cha Pedro ken Juan siya, ket ay kinwanin Pedro, "Ilaem chakami!" ⁵ Sa na't iilaen chaicha tay kananan mo wad-ay ichawchawcha ken siya. ⁶ Ngem ket ay kanan Pedro, "Maid paat sipsiping paymo fallitokko, ngem ichowak ken sik-a nan wad-ay ken sak-en. Isnan ngachan Jesu Cristo ay iNazaret, manalan ka!" ⁷ Sa na't chawaten isnan kannawan ay limana ay mangipatakcheg

---

* **3:2** Nan awwichan nan Timplon nan Judio, et anwaanwa ya naalachan, ya is kaawwichan nan inmayan nan katakhotakho ay nenlowalowan isnan winakas. At-atakchag ay toping nan alad nan awwichan nan Timplocha, ya angsan nan segpana. Esang nan makwanin Khag-awis ay Segpan ay nangiyancha isnan chey napilay.

ken siya, ya ket kannay finmikas nan sikina ya nan mokmokingna. ⁸ Ket ay natanaod ay tinmakcheg ya sa et chadlo manalan ya nakiskhep ken chaicha is kaTimplo. Nanalachalan ya nentat-aod ay nanad-ayaw ken Apo Dios. ⁹ Inilan am-in nan takho nan cha na manad-alanan ya enchad-ayawan ken Apo Dios. ¹⁰ Ya osto ay inmatonancha ay siya san tomototokcho ay enlimlimos isnan kasegpan nan Timplo ay makwanin Khag-awis ay Segpan, ke cha't ay chadlos nataa isnan chey ay inmat ken siya ya maid osto is semkencha.

Nan Nenpalawakhan Pedro is Kaawwichan nan Timplo

¹¹ Sa et waschin tatagtag ay cha mataa nan am-in ay takho ay naam-among is kakawadcha isnan enpap-aingan ay makwanin Pap-aingan Solomon, ay kawad nan chey ay lalaki ay sisya'y kokompet ken cha Pedro ken Juan. ¹² Issan nangil-an Pedro isnan inmat, ke na't ay kanan ken chaicha, “Chakayo ay kakailiyan ay Israelitas, en kayo man chadlos mataa isnan nay ay inmat ay? Ya en kayo man chadlos omiila ay kag san wad-ay kam-abfalinmi ay mangipachalan ken tona, paymo nakachalan siya khapo isnan kinakapetmi ken Apo Dios ay? ¹³ Faken chakami nan nangangnen sina, mod-i ket si Apo Dios ay Dios cha Abraham, Isaac, Jacob ya nan ikik-it tako. Siya nan nangischo isnan katangtangachan nan faana ay si Jesus ay inpatiliwyo sa yo't kayet inad-i isnan sakhang Pilato, olay issan apchas na nangedchengan ay mangipalofos ken siya. ¹⁴ Ngem olay mo nakapet siya ken Apo Dios ya nalenteg, inad-iyo,

ya nan chey enpatpatey nan kinchawyo ken Pilato ay maipalofos ken chakayo. ¹⁵ Sa yo't inpatatey siya ay kalpowan si fiyag, ngem si Apo Dios, kasina tinakho siya isnan etey, ya chakami nan tistikho ischi. ¹⁶ Finmikas nan nay ay lalaki ay iilaenyo ya ammoyo, maichalan ken Jesus, ya isnan pammati isnan ngachana. Et nan pammati ken Jesus nan nangipagkhawis ken siya ay kag isnan iilaenyo am-in idwani.

¹⁷ “Idwani iib-a, ammok ay issan namateyanyo ken siya, et ad-iyo ammo nan kasasaadna. Ya olay nan aap-apoyo, et ad-icha ammo. ¹⁸ Nay met achi siya chi nan inmat ta maangnen nan inpadton Apo Dios isnan am-in ay mamadtona ay mangwanin at enlikhat ay matey nan inischona ay Cristo.† ¹⁹ Chokokhanyo et mampay nan fasolyo ya somakhong kayo kasin ken Apo Dios ta amasena nan fasolyo, ta ippengyo nan iyalin Apo Dios ay timpo ay malin-awaanyo, ²⁰ ya at ifaana ken chakayo nan Cristo ay sikhod ay inischona. Siya si Jesus ²¹ ay masapol ay entetee kayet id chaya engkhana isnan timpo ay mangipafalowan Apo Dios isnan am-in, ay kag isnan inpadtona id solit isnan cheycha'y mamadtona.

²² “Kag isnan kinwanin Moises, ‘At ischon nan Apo ay Diosyo nan esang isnan kailiyanyo ay at enfalin ay mamadto ay kag nan inangnena ken sak-en. Et mo ngag nan ifaagna ken chakayo, chengngenyoy. ²³ Ya mo sino nan ad-i mannge isnan kanan nan chey ay mamadto, at matlad

---

† **3:18** Nan ayen nan kali ay Cristo et ‘nan nalanaan’. Nan laychena ay kanan et siya nan pinilin Apo Dios ay faalena ay mangisalak.

isnan takhon Apo Dios is eng-engkhana ta machosa.’²⁴ Am-in nan cheycha'y mamadto mailapo ken Samuel ya nan cha kayet inmonod, et inogokhodcha nan maipoon isnan naycha ay akhew.²⁵ Chakayo nan manawid isnan inkalin Apo Dios maichalan isnan cheycha'y mamadto, ya naitapi kayo akhes isnan tolag Apo Dios ay inchowana isnan am-ayo, tay kinwanina ken Abraham, ‘At bindisyonak nan am-in ay takho isnan lofong maichalan isnan wanedmo.’²⁶ Adi kad chinotokan Apo Dios nan faana, sa na't fina ay omey ken chakayo ona ta bindisyonana chakayo isnan mangipachokokhana isnan waschin esang ken chakayo isnan ngaag ay cha yo ang-angnen.”[‡]

4

Nan Nasomaryaan cha Pedro ken Juan

¹ Sisyay cha enkali cha Pedro ken Juan isnan cheycha'y takho ket ay inomchan nan tapin si papachi, nan kapitan nan khwarchiya isnan Timplo ya nan tapin si Saduceo.² Linilikhetcha cha Pedro tay isos-olocha ay si Jesus et kasin natakho isnan etey ya siya nan mangipaila ay nan matey et kasin matakho.³ Sa cha't tiniliw chaicha ay nangipokok engkhana ay nawakas tay misoyaw et chi.⁴ Ngem angsan isnan cheycha'y nanngge nan namati isnan kinwanicha, ya omey ay liman lifo et nan filang nan am-in ay namati ay lallalaki.

[‡] **3:26** Mabfalin ay nan teken ay kaifalikkasan nan nay ay bersikolo et, “Adi kad osto ay tinakhon Apo Dios nan Anakna, finaana siya ay omey ken chakayo ona ta bindisyonana chakayo isnan mangipachokokhana isnan waschin esang ken chakayo isnan ngaag ay cha yo ang-angnen.”

⁵ Isnan kawaksana, naamong id Jerusalem nan cheycha'y aap-apon si Judio, nan amam-a ya nan mimistolon si lenteg. ⁶ Naamong cha isnan katongchowan ay pachi ay si Anas ya sa et si Caifas, si Juan, si Alejandro ya nan tapina kayet ay papangafong nan katongchowan ay pachi. ⁷ Sa cha't inpatakcheg nan cheycha'y apostoles isnan sakhangcha ya sinomaryacha chaicha ay mangwanin, “Ngag nan innosaryo ay kamabfalin ken tosa paymo sino nan nenngachan isnan innosaryo?”

⁸ Sa et kinwanin Pedro ay ichad-alan nan Ispirito Santo, “Chakayo ay aap-apo ya amam-a isnan ili tako, ⁹ mo somaryaenyo chakami idwani maipoon isnan khawis ay naangnen isnan nay ay napilay, ya mo ngag nan inikkana ay khinmawis, ¹⁰ laychek ay ammowenyo am-in ya olay nan am-in ay Israelitas, ay nan nay ay takho et wad-ay ay entatakcheg ay enkhagkhawis isnan sakhangyo mo ke tay ken Jesu Cristo ay iNazaret. Siya ay inlansayo ya kasin tinakhon Apo Dios isnan etey, siya nan nenngachan isnan nalpowan nan kamabfalin ay nangipagkhawis ken tona. ¹¹ Siya akhes nan maiyalikhan nan naisolat ay kalin Apo Dios en,

‘Nan fato ay inad-iyo ay entoptoping et siya nan nenfalin ay kapapatekhan ay fato.’

¹² “Maid kasin kalpowan nan kaisalakan, tay isnan lofong maid teken ay ngachan ay inischon Apo Dios ken chatako ay takho mod-i nan yangkhay ngachan Jesus nan makaisalak ken chatako.”

¹³ Idwani, isnan nangil-an nan aap-apo isnan toled cha Pedro ken Juan nataa cha, tay ammocha ay fan-ig cha ay takho ay maid acharcha. Siya chi ya ket finigfigcha ay chaicha san fob-oweg Jesus. ¹⁴ Maid magtek kasin cha kanan tay inilacha nan chey napilay ay khinmawis, ay maki-tatakcheg ken chaicha. ¹⁵ Ket ay inpafalan nan aap-apo cha Pedro ken Juan sa cha't matotyia ay mangwanin, ¹⁶ “Ngag et kay nan ikkan tako ken chatod-i? Ke olay sino ay omili isna'd Jerusalem et ammocha nan nay ay katataa ay maton ay naangnen maichalan ken chaicha, ya nay ad-i tako makaisaot. ¹⁷ Ngem ta ad-i maiwalakhawag na isnan katakhotakho, paegyaten tako chaicha ta ad-icha kasin kankanan nan ngachan Jesus isnan olay sino.”

¹⁸ Kasin cha't inpaskhep chaicha sa cha't finilin chaicha ta ad-icha kasin kankanan nan ngachan Jesus paymo isos-olo nan maipoon ken siya. ¹⁹ Nay met achi sinmongfat cha Pedro ken Juan ay nangwanin, “Semkenyo achi mo ngag nan lebfengna ay angnen isnan sakhang Apo Dios, mo chakayo ngen nan mapati paymo siya. ²⁰ Tay ad-i mabfalin ay tomomenmi nan topekmi maipoon isnan inilami ya chinngemi.” ²¹ Am-amed cha't inpap-aegyat chaicha sa cha't inpalofos chaicha. Maid mabfalincha ay manosa ken chaicha tay am-in nan takho et chinad-ayawcha si Apo Dios khapo isnan inmat, ²² tay nan katataa ay sinyal et nan naipakhawisan nan lalaki ay nenpip-ilay is solok si epat poo ay tawen.

Nan Kinomchawan nan Mamati is Toledcha ken

Apo Dios

²³ Osto'y naipalofos cha Pedro ken Juan en cha inila nan iib-acha ya insodsodcha nan am-in ay kinwanin nan aap-apon si papachi ya nan amama ken chaicha. ²⁴ Chinngecha pay chi ya ke cha't nayomyom ay nangilowalo, “Makabfalin ay Apo ay nangaeb isnan chaya, nan lota, nan fayfay ya nan am-in ay wad-ay ischicha, ²⁵ sik-a kannay nan nenkali isnan inpaisolat nan Ispirito Santo ken ikitmi ay David ay faam isnan kag tona:

‘En man makiaanga nan Gentil ay?

Ya en man enpangpangkhep nan katakhotakho isnan maid silfina ay cha cha ik-ikkan ay?

²⁶ Siya, ensasakhana nan kaaliali isnan lofong ay makigkhofat, ya mayoyomyom cha nan aap-apo ay mamoso ken Apo Dios ya nan pinilina ay Cristo.’*

²⁷ Et siya chi tet-ewa nan naangnen isna ay ili. Nayomyom cha Herodes ken Poncio Pilato, nan cheycha'y Gentil sa et nan Israelitas et finosocha nan nasantowan ay faam ay si Jesus ay chinotokam ay Cristo. ²⁸ Nayomyom cha ta ikkancha nan am-in ay sikhod ay sinmekmo isnan kamabfalinmo ay masapol ay maikkan. ²⁹ Idwani Apo, ilaem nan ik-ikkancha ay mangipaegyat ken chakami. Fachangam chakami ay faam ta tomo-toled kami kayet ay mangifagfakha isnan kalim.

---

* **4:26** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et “menfoso isnan Apo ya nan linanaana.” Linanaan nan Judio nan pinilicha ay enpachi paymo en-ali, ya nalanaan nan ayen nan Mesias paymo Cristo. Ilaenyo nan Salmo 2:1,2.

³⁰ Ya cham kayet ipaila nan sinyal ya kamabfalinmo ay mangipagkhawis isnan sakit ya cham angnen nan sinyal ya omipataa isnan ngachan nan nasantowan ay faam ay si Jesus.”

³¹ Osto ay nakalowalowancha ya ket nawegweg nan afong ay naam-amongancha ya waschin nawad-ayan isnan Ispirito Santo ay nangichadalan ken chaicha ya tinmoled cha ay nangipapalawag isnan kalin Apo Dios.

Nan Fiyag nan Mamati

³² Naornos cha am-in ay mamati ya es-esang nan semek ya pangkhepcha. Ya egay inimotan nan olay sino ken chaicha nan wad-ay ken siya mod-i ket nensisinniglat cha isnan am-in ay wad-ay ken chaicha. ³³ Chachama nan kamabfalin nan apostoles ay nanistikho isnan kasin natakhowan Apo Jesus, ya ad-acha nan fachang Apo Dios ken chaicha am-in. ³⁴ Et maid nenkolangan nan olay sino ken chaicha tay nan cheycha'y wad-ay lotacha paymo afongcha, et inlakocha sa cha't ³⁵ inyey nan lakona isnan cheycha'y apostoles† ay nanatchatag ay nangiwalas isnan kasapolan nan waschin esa ken chaicha.

³⁶ Siya akhes chi nan inangnen Jose ay waned Levi ay iChipre ya inpangachan nan cheycha'y apostoles is Bernabe ay nan laychena'y kanan et, “Nan Omipabpafikas.” ³⁷ Inlakona nan lotana sa na't inyey nan siping isnan apostoles.

---

† **4:35** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “inyey ay nangisaad isnan lakona is kasikin nan cheycha'y apostoles.” Siya akhes isnan 4:37; 5:2.

5

Nan Inangnen cha Ananias ya si Safira

¹ Wad-ay magtek nan sin-asawa ay enngachan si Ananias ya Safira ay nangilako isnan tapin nan lotacha. ² Ke cha't nentolag ay mangitafon isnan tapin nan lakona, sa na't inyey nan tapina isnan apostoles. ³ Ngem kinwanin Pedro, “Ananias, em man inpalofos ay iyapowan Satanas sik-a ta sam et engngakhan nan Ispirito Santo isnan nangitafonam isnan tapin nan lakon nan lotam ay? ⁴ Sikhod ay lotam met chi. Ay ke way sa makibfiyang isnan mangilakwam paymo isnan lakona? Kikhad ka met. En yo man sinmek ay nangangnen isnan kag todi ay kangaakhan ay? Maid kasin teken si inengngakham mod-i si Apo Dios.”

⁵ Osto'y chinngen Ananias nan infaagna, ya ket ay nenkatotokang ya natey. Et am-in ay nanngge isnan chey ay inmat et inmegyaegyat cha. ⁶ Sa et naligwat nan fabfafallo ay nangomon isnan awakna, sa cha't inkaan ay en nangikaob.

⁷ Awni ya inmey nan away tolo ay olas, sa et sinomkhep si asawana ya egayna inammowan nan inmat. ⁸ Sa et kinwanin Pedro ken siya, “Ibfakham ed mo siya na nan lakon nan lotayo?”

Kinwanin et nan fafai, “Wen, siya sa.”

⁹ Nay met achi kinwanin Pedro ken siya, “En yo man is-isowen ay sin-asawa ay cha maneptepeng isnan Ispiriton Apo Dios ay? Chengngem nan kalosokos nan chapan nan cheycha'y en nangikaob ken asawam. Chey, sa na cha't is kapantew ay mangiyey akhes ken sik-a.” ¹⁰ Osto'y siya chi ya ket nenkatotokang is kasikin Pedro ya

natey. Osto'y somkhep nan fabfafallo inchanancha siya ay natey, sa cha't inkaan ay en nangikaob ay nangidchipa ken asawana. ¹¹ Ya am-in nan mamati ken Jesus ya am-in akhes nan tapina kayet ay nannge isnan chey ay inmat, et inmegyaegyat cha.

Nan Angsan ay Katataa ay Inang-angnen nan Apostoles

¹² Am-in nan cheycha'y mamati, et kad-in naam-among cha is kaTimplo isnan enpap-aingan ay makwanin Pap-aingan Solomon. Ya angsan nan katataa ya maton ay inik-ikkan nan cheycha'y apostoles ay inil-ilan nan cheycha'y takho. ¹³ Ad-i makaitoled nan tapina ay takho ay faken cha ib-a ay maitapi ken chaicha, ngem olay siya chi inchayaw kayet nan takho chaicha. ¹⁴ Et inmang-angsan cha kayet nan lallalaki ya fabfafai ay cha mamati ken Apo Jesus ya naichad-om ken chaicha. ¹⁵ Siya chi ya ket olay nan cheycha'y masasakit et cha cha infala ay nangiyey is kakarsa ay nangipaseyep ken chaicha isnan kamen ya aplagcha, ta mo ket yangkhay alin-ewan Pedro nan tapina ken chaicha isnan lomaosana. ¹⁶ Olay akhes nan angsan ay takho ay nalpo isnan kab-fakhaang nan Jerusalem et nakhogkhog-oy cha ay nangiyey isnan cheycha'y nenkasakit ya nan nenkaan-anitowan, et naipagkhawis cha am-in.

Nan Naipap-alikhatan nan Apostoles

¹⁷ Awni pay ya ket naligwat nan katongchowan ay pachi ya nan iib-ana ay takhon si makwanin Sادuceo, tay inmapaapal cha. ¹⁸ Sa cha't tiniliw nan cheycha'y apostoles ya inpokokcha chaicha isnan

fabfalochan. ¹⁹ Nay met achi isnan chey ay lafi wad-ay nan anghel Apo Dios ay nanekwab isnan eneb nan fabfalochan. Inpafala chaicha ay nangwanin, ²⁰ “En kayo is kaTimplo ya ipalawagyo isnan takho nan am-in ay maipoon isnan nay falo ay fiyag.”

²¹ Issan cha mapat-a, inangnencha nan naiflin ken chaicha, et inmey cha is kaTimplo ay nen-isolo.

Idwani naamong nan katongchowan ay pachi ya nan iib-ana, sa cha't paayag nan am-in ay aamam-a ta wad-ay cha am-in ay okom si Israel ay matoty. Sa cha't inpaayag nan cheycha'y apostoles is kafabfalochan. ²² Ngem issan inomchonan nan cheycha'y nafaa is kafabfalochan maid inchanancha ken chaicha, sa cha't tinmoli ay en nangifaag. ²³ Kinwanicha, “To! Inomchan kami isnan fabfalochan ya inilami ay naifofoti ya nagkhwarchiyaan nan pantew, nay met achi issan nanekwafanmi, ya ket maid cha nan falod!”

²⁴ Idwani issan nanngelan nan kapitan si khwarchiya isnan Timplo ya nan aap-apon si papachi, maid osto's semkencha tay adicha ammo mo ngag nan ayen nan chey ay inmat. ²⁵ Ket ay wad-ay nan inomchan ay nangwanin, “Ya ke pet wad-ay is kaTimplo nan cheycha'y infalodyo mo, ay cha enpalawag isnan katakhotakho!” ²⁶ Alan et nan kapitan ya nan cheycha'y takhona ya eey ay en nangala ken chaicha, ngem egaycha khinoyod chaicha tay omegyat cha isnan katakhotakho tay ta ket lang faokhencha chaicha.

²⁷ Inyeycha chaicha isnan sakhang nan maamong ay okom, sa et somaryaen nan katongchowan ay pachi chaicha ay mangwanin, ²⁸ “Ay ke mi egay chadlos infilifilin ken chakayo ay ad-iyo kasin isos-olo nan maipoon isnan chey ay ngachan? Ngem chey, nay et naiwalawalas nan sana ay isos-oloyo isnan olay entona isna'd Jerusalem, ya kag yo laychen ay pabfasolen chakami maipoon isnan eteyna!”

²⁹ Sa et sinomfat si Pedro ya nan ib-ana ay apostoles ay mangwanin, “Lebfengna ay si Apo Dios nan patiyenmi, ya faken nan takho. ³⁰ Tay nan Dios nan ikik-it tako nan nanakho ken Jesus ay inapateyyo isnan nangipalansaanyo ken siya is kakaew. ³¹ Inpatongchon Apo Dios siya ta tomokcho is kakannawana tatno siya nan en-apo ya mangisalak ken chatako, ya ta agtana chatako ay Israelitas is waya tako ay manokog isnan fasol tako ta mapakawan. ³² Chakami nan tistikho isnacha ya olay nan Ispirito Santo ay ichawchaw Apo Dios isnan mangafolot ken siya.”

³³ Issan nanngelan nan okom isnan kinwanicha, sinmongesonget cha ya laychenchay ay ipapatey chaicha. ³⁴ Ngem wad-ay ken chaicha ay okom nan esa'y Fariseo ay si Gamaliel, ay esa'y mistolo isnan lenteg ya chadlos ay maichayaw isnan am-in ay takho. Tinmakcheg ya inflina ta maipafala nan cheycha'y apostoles is sin-akitan, ³⁵ sa na't kanan isnan iib-ana en, “Iib-a ay Israelitas, mey-anyo nan ikkanyo ken chatod-i ay takho. ³⁶ Away kaat yangkhay ay tawen nan naros issan finmal-an Teudas ay nangipatotongcho

isnan awakna, ya omey nget si epat khasot ay lallalaki nan naitapi ken siya. Nay met achi issan napateyana, aped cha nafoka nan inmafolot ken siya ya maid nenfanfanakhan nan linapowana. ³⁷ Nakwas chi sa et finmala san si Judas ay iGalilea issan timpon nan nenpalistaan si katakhotakho. Angsan akhes nan inawisna ngem siya akhes ay aped cha nafoka nan inmafolot ken siya issan napateyana. ³⁸ Adi kad idwani, nan laychek ay itokhon ken chakayo et ta ogkhayenyo yangkhay chaicha. Ipalofosyo et chaicha. Tay mo nan chey ay pangkhep paymo chonocha et sinsinmek yangkhay si takho, at awni't khechangna'y maid enfanfanakhana. ³⁹ Ngem mo si Apo Dios nan nangischo ischi, at ad-i kayo makaafak ken chaicha, tay awni ya et lang maammowan ay si Apo Dios pet nan cha yo on-onongen!"

Siya chi et inangnencha nan intokhona.

⁴⁰ Sa cha't kasin inayakhan nan cheycha'y apostoles. Finaifaigcha chaicha sa cha't finiliflin chaicha ta ad-icha kasin ap-apaten nan maipoon isnan chey ay nenngachan is Jesus. Sa cha't inpalofos chaicha. ⁴¹ Tinaynancha nan naam-among ay okom ya nenlal-ayad cha tay infilang Apo Dios chaicha ay maikali ay mafainan maipoon isnan ngachan Jesus. ⁴² Et winakas ay omey cha is kaTimplo ya isnan kaafong, ya egay cha tinomtomke ay nangisos-olo ya nangipap-alawag ay si Jesus nan Cristo.

6

Nan Napiliyan nan Pito ay Kafachang

¹ Idwani ay cha et omangsan nan disipolos Jesus, ket ay nenmollotomot nan cheycha'y Judio ay Griego* nan kalicha. Nenlili cha isnan ib-acha'y Judio ay Hebreo nan kalicha, tay kanancha ay kad-in ad-i maagtan nan nailekkasan ay iib-acha isnan inakhew ay machatchatag isnan cheycha'y nailekkasan. ² Sa et inamong nan cheycha'y sinpoo ya chwa ay apostoles nan am-in ay mamati ta matotya cha. Sa cha't kanan, "Iib-a, ad-i somya mo tomke kami ay en-isolo isnan kalin Apo Dios ta nan et en-ichatag nan nongnongenmi. ³ Idwani, pomili kayo et achi is pito ken chakayo ay nachamchamag ay khawis ay takho, ay masilib ya ichad-alan nan Ispirito Santo, ta chaicha nan ippeymi ay menfiyang isnan sana ay chono. ⁴ Et chakami, eestenmi akhes ay enlowalo ya mangipalawag isnan kalin Apo Dios."

⁵ Nang-ep cha am-in isnan fagfakhan nan apostoles, et siya chana nan pinilicha: si Esteban ay napigsa nan pammatina ya ichad-alan nan Ispirito Santo, sa et akhes cha Felipe, Procoro, Nicanor, Timon, Parmenas sa et si Nicolas ay Gentil ay iyAntiokia ay sinmolot isnan pammatin si Judio. ⁶ Sa cha't inyey chaicha isnan sakhang nan apostoles ay nenchotok ken chaicha isnan nangilowalowancha ya nangipatangancha isnan limacha is kaolocha.

---

* **6:1** Nan Judio ay Hebreo nan kalicha, et maam-among cha ay enchad-ayaw ken Apo Dios isnan Hinebreo ay kalicha, ya nan kalin Apo Dios ay naisolat isnan Hebreo nan fasfasaencha. Nan akhes Judio ay Griego nan kalicha et teken nan maam-amongancha ya nan kalin Apo Dios ay naisolat isnan Griego nan fasfasaencha.

⁷ Et siya chi ay inmam-amed ay naammowan nan kalin Apo Dios ya onanig inmangsan kayet nan disipolos Jesus id Jerusalem, ya angsaangsan nan papachi ay naiyornos isnan pammati.

Nan Natiliwan Esteban

⁸ Idwani si Esteban ay chey, wad-ay nan chadlos enpataa ya sinyal ay inik-ikkana ay inil-ilan nan takho, tay wad-ay ken siya nan kamabfalin Apo Dios ay namadfachang ken siya. ⁹ Wad-ay cha magtek nan tapina ay lallalaki ay nakisoma ken siya. Chaicha nan takhon si esa'y sinagoga ay makwanin “Sinagogan si Nawayaan ay Takho.” Judio cha ay iCirene, iyAlejandria, iCilicia ya iyAsia. Inmey cha ay nakisoma ken Esteban, ¹⁰ nay met achi ad-i cha makaafak ken siya tay nan Ispirito Santo nan nalpowan nan silibna ay enkali.

¹¹ Sa cha't pinasoksokan nan tapina ay lallalaki ta en-engag cha ay nangwanin, “Chinngemi siya ay ngaag nan kankanana maipoon ken Moises ya ken Apo Dios.” ¹² Siya chi nan inangangnencha ay nangipafikas isnan katakhotakho ya nan amam-a ya nan mimistolon si lenteg. Sa cha't inmey khinoyakhoy si Esteban ya inyeycha isnan maam-amongan nan okomcha. ¹³ Sa cha't inpatakcheg nan eng-engag ay tistikhocha ay mangwanin, “Si tona ay takho et ad-i paat tomke ay mangipangaag isnan nasantowan ay Timplo ya nan lenteg Moises, ¹⁴ tay chinngemi siya ay nangwanin si Jesus ay iNazaret et pakawasena nan Timplo, sa na't sokatan nan ekhad ay inpabfanes Moises ken chatako.” ¹⁵ Sa et iilaen am-in nan

cheycha'y maam-among ay okom siya, ya inilacha ay kag kames si anghel nan kamesna.

7

Nan Songfat Esteban

¹ Kinwanin et nan katongchowan ay pachi, “Tet-ewa ngen nan kinwanicha?”

² Sa et kinwanin Esteban, “Chakayo ay iib-ak ya aam-ak, chengngenyoy koma nan nay ay laychek ay isfat ken chakayo: Issan sisya si ikit tako ay Abraham id Mesopotamia ya egayna inmayan ay nentey-an id Haran, nenpaila ken siya nan matangtanged ay Dios ³ ay nangwanin, ‘Taynam nan ilim ya nan kikib-am ta omey ka isnan ili ay ischok ken sik-a.’ ⁴ Kinmaan tet-ewa si Abraham isnan ilina ay ilin si Caldeo ya inmey nentee id Haran. Osto'y natey si amana, inyaton Apo Dios siya isnan nay ay lota ay omiiliyan tako idwani.

⁵ Maid inchowan Apo Dios ken siya is lotana, olay akit yangkhay ay mabfalin ay enkhatinana. Ngem inkalin Apo Dios ken siya nan nay ay ili ta enkwacha isnan wanen-edna, olay mo maid anakna issan chey ay timpo. ⁶ Kinwanin Apo Dios ken siya, ‘At mangmangili cha yangkhay nan aapom isnan teken ay ili ay at aped cha mafab-aalan ya mapap-alikhatan is las-od si epat khasot ay tawen.’ ⁷ Kinwanin kayet Apo Dios en, ‘At magtek chosaek nan cheycha'y takho ay mamab-aa ken chaicha. Ya sa cha't komaan ischi ta tomoli cha chadlo isna ay sa cha manad-ayawan ken sak-en.’

⁸ Sa et inischon Apo Dios nan maton nan tolagna ay siya nan ekhad ay kasegyatan. Adi kad issan

naiyanakan Isaac ay anakna, sinegyatan Abraham isnan maikawalo ay akhewna. Siya akhes nan inangnen Isaac isnan anakna ay si Jacob. Ya siya kayet akhes nan inikkan Jacob isnan sinpoo ya chwa ay an-akna ay ikik-it tako.

⁹ “San cheycha'y ikik-it tako, inmapal cha isnan annochicha ay si Jose sa cha't inlako siya ay maiyey id Egipto ay enfalin ay faa. Ngem si Apo Dios wawawawad-ay ken siya ¹⁰ ya insas-alakana isnan am-in ay likhatna. Ya inagtan Apo Dios siya is silib et nalaylaychan nan Faraon ay ali id Egipto, ya ket ay inpeyna siya ay enkhofernachor isnan olay entona issa id Egipto ya mennongnong isnan am-in ay kwana.

¹¹ “Idwani ket ay wad-ay nan inomchan ay fitil isnan olay entona ay ili id Egipto ya Canaan ya chad-ama nan likhat, et maid innanapan nan ikik-it tako is makakan. ¹² Osto pay ay chingen Jacob ay wad-ay makakan id Egipto, ke na't faalen san cheycha'y an-akna ay ikik-it tako. Siya chi nan laponay ay inmayancha id Egipto. ¹³ Issan maikadwa ay inmayancha, inpaamon et Jose nan awakna isnan et-adna et siya chi nan nangammowan nan Faraon isnan pangafong Jose. ¹⁴ Siya chi ya ket inpaayag Jose si amana ay Jacob ya nan am-in ay papangafong amana, ya piton poo ya lima cha am-in. ¹⁵ Adi kad inmey cha Jacob ay nentee id Egipto, ya ischi akhes nan nateyana ya olay nan ikik-it tako. ¹⁶ Sa et naiyaton nan awakcha id Sikem et naippey isnan liyang ay linakwan Abraham ischi is pilak ay silver isnan an-ak Hamor.

17 “Issan nganngani et nan matongpalan nan inkalin Apo Dios ken Abraham, am-amed kayet ay inmangsaangsan cha nan wanen-edna ischi'd Egipto. 18 Cha nasokatan nan ali id Egipto engkhana ay wad-ay nan ali ay ad-i mangammo ken Jose. 19 Sinikasikapana nan ikik-it tako ya inpap-alikhatna chaicha ya pinilitna chaicha ay mangiwayang isnan midlagna is kadchela ta ad-i cha matakho.

20 “Siya chi san timpo ay naiyanakan Moises ay esa'y kalal-ayad ay ong-onga.* Tolo ay fowan ay iniiskhengcha siya is afongcha. 21 Ya issan nangiwayangancha, inchanan et nan magmagkit nan Faraon sa na't tinalaken ay kag na anak. 22 Naisolwasolwan siya isnan am-in ay silib nan iyEgipto ya ket ay nenfalin ay chadlos nalaing isnan kankanana ya ik-ikkana.

23 “Osto'y nen-epat poo nan tawena, sinmekna ay en mangila isnan iib-ana ay Israelitas. 24 Ke na't inila nan esa'y ib-ana ay cha pap-alikhaten nan esa'y iyEgipto. En na't insalakan nan chey naipap-alikhat ya finmales ay namatey isnan chey iyEgipto. 25 (Kanana mo figfikhen nan cheycha'y iib-ana ay siya nan osalen Apo Dios ay mangip-awaya ken chaicha, ngem ad-icha pet maawatan.)

26 “Mawakas pay, inilana akhes nan chwa ay iib-ana ay cha en-onong, sa na't laychen ay paornosen koma chaicha ay mangwanin, ‘Iib-a, ilaenyo kay ya! Sin-akhi kayo ya sa kayo't en-onong.’ 27 Nay met achi nan chey cha mangonong isnan ib-ana

---

* **7:20** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Siya chi san timpo ay naiyanakan Moises ay khag-awis isnan sakhang Apo Dios.”

et nen-itolodna si Moises sa na't kanan, 'Sino nan nangippey ken sik-a ay mangiyapo ya mangokom ken chakami? ²⁸ Ay kem laychen ay pomatey ken sak-en akhes ay kag isnan inangnem isnan iyEgipto id kogkha?' ²⁹ Osto pay ay chinngen Moises chi ala na't ya layaw ya inmey ay nakiili id Midian. Ischi nan nawad-ayan nan chwa ay anakna ay lallalaki.

³⁰ "Osto'y nakwas nan epat poo ay tawen, is-san kawad Moises isnan ponchag ay sag-en nan filig ay makwanin Sinai, nenpaila nan anghel ken siya isnan enfidfichang ay chapong. ³¹ Nataa si Moises issan nangil-ana ischi ya osto'y cha somagen ay mangisin-eng, chinngena't si Apo Dios ay nenkali ay mangwanin, ³² 'Sak-en nan Dios nan ikik-ityo, nan Dios cha Abraham, Isaac ya si Jacob.' Nanayenten si Moises isnan egyatna ya ad-ina kasin maitoled ay mangila ischi. ³³ Sa et kanan Apo Dios ken siya, 'Kaanem nan pallokam tay nan nay lota ay entatakchekham et nasantowan. ³⁴ Inilak ay chadlos nan maipap-alikhatan nan takhok id Egipto ya chinngek nan ananacha ay cha en-achawag. Siya chi nan khotok nan khi-nomwafak ta pawayaek chaicha. Idwani, malig-wat ka ta faalek sik-a id Egipto.'

³⁵ "Si Moises ay nay ay inad-in nan Israelitas isnan nangwaniyancha en, 'Sino nan nangippey ken sik-a ay mangiyapo ya mangokom ken chakami?' et chadlos ay siya nan fina'an Apo Dios ay en-apo ya mangipawaya ken chaicha, maichalan isnan kamabfalin nan anghel ay nenpaila ken siya is kachapong. ³⁶ Siya akhes

nan nangipango ken chaicha issan finmal-ancha id Egipto, ya siya nan nangangnen isnan enpataa ya sinyal id Egipto, isnan Fayfay ay makwanin Enkilat, ya sa et akhes isnan malalango ay lota ay nentetey-ancha is epat poo ay tawen. ³⁷ Siya na san si Moises ay nangwani isnan Israelitas, ‘At ischon Apo Dios nan esang isnan kailiyanyo ay at enfalin ay mamadto ay kag nan inangnena ken sak-en.’ ³⁸ Issan naam-amongan nan ikik-it tako isnan malalango ay lota, siya nan nakikaliyan nan anghel isnan chey ay filig ay Sinai. Ya siya nan nanawat isnan kalin Apo Dios ay tomakho ta ichowana ken chatako.

³⁹ “Nay met achi nan ikik-it tako et pinapaatcha ay ad-i mamatpati ken Moises. Chinokokhancha siya ya sakhosakhongen nan semekcha id Egipto. ⁴⁰ Sa cha’t aped kanan ken Aaron, ‘Khomaeb ka is dios tako ay omipangpango, tay away nget ngag nan inmat ken naMommoises ay chey ay nangifala ken chatako id Egipto?’†

⁴¹ “Ya ket cha’t tet-ewa khinmaeb is ap-aped koyaw si faka sa cha’t nenchaton ischi ya inlagsakancha nan khinaebcha kannay. ⁴² Et chinokokhan Apo Dios chaicha ya inokhayna chaicha ta olay chayawencha nan tokwifi id chaya, ay kag nan kanan nan naisolat isnan liblon nan mamadto:

‘Chakayo ay Israelitas, ay ke sak-en nan chinad-ayawyo ay inkhekhechanyo isnan enkikiwi ay inchatonyo isnan epat poo ay tawen

---

† **7:40** Siya chi nan kinwanicha tay epat poo et ay akhew Moises isnan filig ay Sinai ay cha makitot-oya ken Apo Dios.

ay kawadyo isnan malalango ay lota?

⁴³ Ad-i! Tay nan torcha ay ab-afong nan ap-aped ay diosyo ay Moloch ya nan tinoktwifi ay ap-aped ay diosyo ay Refam nan inaw-awityo. Siya chachi nan khinag-aebyo ay chad-ayawenyo. Idwani, nay et pakaanek chakayo ta omey kayo isnan fas-ang nan Babilonia.’ ”

⁴⁴ Kinwanin kayet Esteban en, “Issan kawad nan ikik-it tako isnan malalango ay lota intaktakincha nan torcha ay afong ay mangipaila ay wad-ay si Apo Dios ken chaicha.† Inpakhaeb Moises chi ay kag isnan inilana ay inischon Apo Dios ay maton-od. ⁴⁵ Sinokatan Josue§ siya ay mangipango isnan ikik-it tako issan inmaliancha isnan nay ay ili ay financesha isnan kailili ay inpakaan Apo Dios isnan sakhang nan ikik-it tako. Intakincha san torcha ay afong, et nentete isnan ili tako engkhana isnan timpon ali David. ⁴⁶ Nalaylaychan si Apo Dios ken David, ket ay kinchawna ken siya mo mabfalin ay enpatakcheg is tey-an nan Dioscha ay wanen-ed Jacob. ⁴⁷ Nay met achi nan anakna ay si Solomon nan nangipatakcheg isnan afong Apo Dios.

⁴⁸ “Ngem ay ke nan afong ay khinaeb yangkhay si takho nan entetey-an nan Katotongchowan ay

---

† **7:44** Isnan chey ay torcha ay afong, wad-ay nan faor ay manemsemkan isnan tolag Apo Dios ay naigtowan nan chwa ay fato ay nangisolatan Apo Dios isnan sinpoo ay filina. Siya chi nan nangipaila ay wawawawad-ay si Apo Dios ken chaicha. § **7:45** Si Josue nan naisokat ay nangipango isnan Israelitas isnan osto'y inomchanancha ya inmiliancha id Canaan.

Dios? Kag isnan kinwanin nan mamadto ay nangwanin,

⁴⁹ ‘Nan chaya siya nan tronok,’ kinwanin Apo Dios, ‘ya nan lota nan enkhagkhatinak.

Ngag kay ay ilan si afong nan ipatakchegyo ay somya ken sak-en?

Paymo ento nan somya ay omillengak?

⁵⁰ Ay ke faken sak-en nan nangaeb isnan ngonon?”

⁵¹ Kinwanin akhes Esteban en, “Chad-ama nan kinaweweyo! Kag semek si pagano nan semekyo. Tot-owengenyoy ay mannge isnan kalina* ya adiyenyoy nan Ispirito Santo kag kannay nan inangangnen nan ikik-ityo. ⁵² Ay ke way olay esa’s mamadto ay egay paat inpap-alikhat nan ikik-ityo? Pinateycha kayet nan cha finaano Apo Dios ay nangifaag isnan at omaliyan nan chey ay makwanin Nalenteg. Sa et chakayoy nan nangitiktik ya namatey ken siya idwani, ⁵³ olay mo chakayoy nan namanes isnan lenteg ay inchowano Apo Dios isan chey maichalan isnan anghelna ngem egayyoy kayet pinatpati.”

Nan Nafaokhan Esteban

⁵⁴ Idwani issan nanngelancha isnan kinkinwanin Esteban, chad-ama nan songetcha

---

* **7:51** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Chakayoy ay enkekenteg nan fakhangna ya egay nasegyatan nan posoy kowengna.” Siya nan kanan nan Judio isnan takho ay naweweyoy ad-i mannge isnan tokhon Apo Dios, ay kag isnan maid pammatina ken Apo Dios. Inischoon Apo Dios nan ekhad ay kasegyatan isnan Israelitas ay mangipaila ay naiyornos cha ken siya, isonga moy egay cha nasegyatan, ipailacha ay egay cha naiyornos ken Apo Dios.

ya enkak-aletket nan fab-acha isnan likhetcha ken siya. ⁵⁵ Ngem si Esteban, wad-ay nan Ispirito Santo ay nangichad-alan ken siya, ya osto ay nentangad id chaya inilana nan katangtangachan Apo Dios ya si Jesus ay tomatakcheg is kakannawana. ⁵⁶ Sa na't kanan, "Chey, matekwafan nan chaya ya iilaek nan Anak si Takho ay tomatakcheg is kakannawan Apo Dios!"

⁵⁷ Ke cha't nenfogfokhaw ay nangookop isnan kowengcha, sa cha't ala ya changey ken siya ⁵⁸ ya nen-iwasitcha is kailit nan ili ay namabfaog ken siya. Sa et nan cheycha'y tistikho ay cha makifaog, insaadcha nan kakhaycha is kasikin nan esa'y fabalo ay enngachan si Saulo. ⁵⁹ Issan cha cha ma-maokhan ken Esteban, nenlowalo ay mangwanin, "Apo Jesus, chawatem nan leng-agko!" ⁶⁰ Sa et nenfalintomeng ay nangifokhaw, "Apo Dios, adim koma singsingilen chaton-a isnan nay ay fasilcha." Kinwanina chi ya natey.

8

¹ Si akhes Saulo et tinan-oyana nan napateyana.

Nan Nangipap-alikhatan Saulo isnan Mamati

Adi kad siya chi ay akhew nan lapon nan chadama ay naipap-alikhatan nan maam-among ay mamati id Jerusalem. Ke cha't inmapok am-in isnan olay entona issa id Judea ya id Samaria. Kecheng nan apostoles si egay.

² Wad-ay cha nan mangiyegyat ken Apo Dios ay lallalaki ay nangipapangekhe ay nangag-akha ay

en nangikaob isnan awak Esteban.* ³ Si akhes Saulo nenfifikas ay nangipap-alikhat isnan am-in ay mamati. Ala na ya sekhesekhep isnan kaafong ay en namib-ilalay ay en nangipafalod isnan lallalaki ya fabfafai.

Nan Naipalawakhan nan Khawis ay Chamag id Samaria

⁴ Idwani nan cheycha'y nasiyasiyan, inmey cha isnan kailili ay en nangipap-alawag isnan Khawis ay Chamag.

⁵ Si Felipe nan esang ken chaicha. Inmey siya isnan esa'y ili id Samaria ay en nangipap-alawag maipoon ken Cristo. ⁶ Issan nanngelan nan katakhotakho ken siya ya nangil-ancha isnan katataa ay maton ay ang-angnena, ke cha't ay nayomyom ay nannange ken siya. ⁷ Tay angan nan inpakaana ay anito ay nenwakwakis isnan finmal-ancha isnan nenkaan-anitowan, ya angan akhes nan ad-i makagkhiwa ya nenkapi-lay ay naipagkhawis. ⁸ Et ayaka nan layad nan takho ischi.

Nan Namatiyan nan Esa'y Ensopsop-ok

⁹ Wad-ay ischi ay ili nan esa'y lalaki ay enngachan si Simon ay sikhod ay cha nensopsop-ok ya nangipataa isnan omili id Samaria isnan

---

* **8:2** Isnan lenteg si Judio maipawa nan maachokhan nan mafasol ay napatey. Adi kad nan inangnen nan cheycha'y lallalaki ay nangipapangekhe ay nangag-akha ay nangachog ken Esteban, et siya chi nan inangnena ay nangipaila ay maid fasolna, ya ad-icha laychen nan inangnen nan aap-apocha.

cha na inang-angnen, ya kinwanina ay makabfaer siya. ¹⁰ Et olay sino is nan chey ay ili, fanig paymo matangad ay takho, chinngecha siya. Kinwanicha, “Siya na nan chey ay makwanin **Nan Chachama ay Kamabfalin Apo Dios.**” ¹¹ Chinngen nan omili siya tay inmannong nan nangipataataalana ken chaicha isnan kafaelana ay ensop-ok. ¹² Idwani magtek ket ay si et Felipe nan pinaticha isnan ipap-alawagna ay Khawis ay Chamag maipoon isnan en-ap-apowan Apo Dios ya nan kinwanina maipoon isnan Cristo ay engachan si Jesus. Sa cha't cha nenpafonyag, lalalaki's fabfafai. ¹³ Ya ket olay si Simon et namati akhes, ya osto'y nafonyakhan, naifob-oweg ken Felipe. Ya nataataa siya isnan katataa ay maton ya kamabfalin ay cha inik-ikkan Felipe.

¹⁴ Isnan nanngelan nan apostoles id Jerusalem ay chinawat nan iSamaria nan kalin Apo Dios, finaacha cha Pedro ken Juan ay omey ischi. ¹⁵ Osto'y inomchan cha, inlowalowancha nan cheycha'y mamati ta omali nan Ispirito Santo ay mangichad-alan ken chaicha, ¹⁶ tay sisya'y egayna sinkhep nan olay sino ken chaicha. Nafonyakhan cha yangkhay isnan ngachan Apo Jesus. ¹⁷ Sa et inpatang cha Pedro ken Juan nan limacha ken chaicha ya chinawatcha nan Ispirito Santo.

¹⁸ Idwani isnan nangil-an Simon ay chinawatcha nan Ispirito Santo issan nangipatangan nan apostoles isnan limacha ken chaicha, ke na't inyalok nan siping isnan apostoles ay mangwanin, ¹⁹ “Omagtan kayo ed akhes is kag todi ay kamabfalin, ta olay sino ay

mangipatangak isnan limak et chawatena nan Ispirito Santo.”²⁰ Ngem kinwanin Pedro ken siya, “Mapoowan ka ya nan sipingmo id inferno, tay kanam en mo malakwan nan ilayad Apo Dios!²¹ Ad-i ka mabfalin ay maitapi ken chakami ya maid fiyangmo isnan nay ay chonomi, tay ad-i osto nan semekmo isnan sakhang Apo Dios.²² Ibfafawim mampay nan ngaag ay semsemkem, ya enlowalo ka ta asop ya pakawanen Apo Dios sik-a isnan sana ay ngaag ay pangkhepmo.²³ Tay nalatak ay kag khiwachay nan semekmo ya sisya'y kag ka falod si ngaag.”

²⁴ Kinwanin et Simon, “Pangngaasiyo ta kedchawenyo isnan Apo ta maid omat isnan sanacha ay kinwaniyo ken sak-en.”

²⁵ Osto ay tinistikhowancha nan maipoon ken Apo Jesus ya nan kalina, naligwat cha ay enpaJerusalem. Issan cha cha omayan inpapalawagcha nan Khawis ay Chamag isnan ansan ay cha cha linaosan ay ili id Samaria.

Nan Namonyakhan Felipe isnan Ap-apo ay iyEtiopia

²⁶ Idwani infaag nan anghel Apo Dios ken Felipe en, “Maligwat ka ta enpaambagatan ka ay mangikwan isnan karsa isnan malalango ay lota ay malpo id Jerusalem ay khomwab id Gaza.”²⁷ Sa et naligwat si Felipe ya inmey. Idwani inilana nan esa'y ap-apo† ay nalpo id Etiopia ay naitalkan

---

† **8:27** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “esa'y ap-apo ay nafitliyan” Siya nan ekhadcha ay angnen isnan fab-alo ay napili ay entee ya enchono isnan palasyo id sangad-om.

nan am-in ay akon nan reyna id Etiopia ay makwanin Candace. Nalpo siya id Jerusalem ay en nenchayaw ken Apo Dios²⁸ ya nenlolokhan isnan kalisana. Isnan cha na somaalan, fashasaena nan insolat Isaias ay mamadto.²⁹ Sa et kinwanin nan Ispirito Santo ken Felipe, “En ka maisag-en isnan kalisa ay chey.”³⁰ Sa et nentagtag si Felipe ay sinmag-en ya chinngena ay fashasaena nan insolat Isaias ay mamadto. Kinwanina't, “Ay maawatam ngen nan cham fashasaen?”

³¹ Sa et kanan nan ap-apo, “Ngag kay nan angnek ay mangawat mo maid mangilatlatlak ken sak-en?” Sa na't ayakhan si Felipe ay makilokhan ken siya.³² Nan fashasaena isnan naisolat ay kalin Apo Dios et siya na:

“Maiyalig siya isnan karnilo ay cha maiyey ay maparki.

Maiyalig akhes isnan kordero[‡] ay khomigkhinek mo cha mapokisan nan chotchotna.

Siya, maiyalig siya isnan naycha ay ad-i enkak-ali.

³³ Isnan nangilayosancha ken siya, nakaan nan kalentekhana.

Ay ke wad-ay osto is makatonton isnan at cha kayet mawad-ay ay kawanewanedna khapo isnan naal-an nan fiyagna isnan lota.”§

³⁴ Sa et kinwanin nan chey ap-apo ken Felipe, “Sino kay nget nan kankanan nan mamadto isna? Nan ngen awakna kannay paymo teken ay takho?”³⁵ Nenkali et si Felipe, ya nan chey kannay ay nafasa ay kalin Apo Dios nan nangilapowana

---

[‡] **8:32** Nan kordero, siya nan anak si karnilo. § **8:33** Ilaenyo nan Isaias 53:7,8.

ay nangokhod isnan Khawis ay Chamag maipoon ken Jesus.

³⁶ Isnan cha cha enfaatan, inomchan cha isnan esa'y posong, ya kinwanin nan ap-apo ken Felipe, “Naay pet sina's chanom ya! Wad-ay ngen mensali isnan kafonyakhak?”

³⁷ (Sa et kanan Felipe, “Maid, mo ket tet-ewa ay mamati ka.”

Sa et kinwanin nan ap-apo, “Wen, patiyek ay si Jesu Cristo nan Anak Apo Dios.”)

³⁸ Sa na't inpatke nan lokhan ya khinomwab cha'y chwa is kadchanom, sa et fonyakhan Felipe siya. ³⁹ Osto'y chinmaka cha ay nalpo is kadchanom, ya ket nenkamamaid si Felipe tay inkaan nan Ispiriton Apo Dios. Ya egay kasin inil-ilan nan chey ap-apo ngem khechangna'y nenlal-ayad ay nangitoloy isnan faatna.

⁴⁰ Si akhes Felipe ya ket aped wad-ay id Azoto, sa et inmey isnan am-in ay ili ischi ay en nangipap-alawag isnan Khawis ay Chamag engkhana ay inomchan siya id Cesarea.

9

Nan Namatiyan Saulo ken Jesus

¹ Si akhes Saulo, et nan yangkhay mangipap-aegyat ya mangipapatey isnan disipolos Apo Jesus nan wad-ay is kasemekna. Et inmey isnan katongchowan ay pachi ² ta komchaw is kaso-lasolat ay iyeyna isnan waschin esa'y sinagoga id Damasco, tatno mo wad-ay edchanana ischi ay lallalaki paymo fabfafai ay omab-afolot isnan

makwanin Chalan nan Apo* et wad-ay kalebfengana ay maniliw ay mangiyey ken chaicha id Jerusalem.

³ Idwani nenfaat si Saulo id Damasco ya isan cha na omchanaan isnan ili, faagna ya ket ay nenkasisilawan nan kawadcha isnan somili ay silaw ay nalpo'd chaya. ⁴ Sa et nenkatotokang, ya ket ay chinngena nan mangwanin, “Saulo, Saulo, en ka man omipap-alikhat ay?”

⁵ Sa et kanan Saulo ay sinmongfat, “Sino ka man, Apo?”

Sa et kanan nan enkak-ali en, “Sak-en si Jesus ay pap-alikhatem. ⁶ Ngem maligwat ka ta ome y ka isnan ili ay chey, ya at wad-ay ischi nan mangifaag isnan masapol ay angnem.”

⁷ Nan akhes cheycha'y foweg Saulo et tinmakcheg cha ay aped fofomtog. Chinngecha nan kali ngem maid inilacha. ⁸ Naligwat si Saulo ngem osto ay enfongag ad-i makaila, et nay pinadpachang nan fowegna ay nangipango ken siya id Damasco. ⁹ Tolo ay akhew ay nakokolap siya, ya egay nangnangan paymo inmin-inom.

¹⁰ Wad-ay id Damasco nan esa'y disipolos ay enngachan si Ananias. Tinot-oyan Apo Jesus siya isnan kag it-itawna ay nangwanin, “Ananias.”

Sinmongfat ay nangwanin, “Wen Apo, naay ak.”

---

* **9:2** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “omab-afolot isnan Chalan.” Nan laychena ay kanan nan Chalan et nan Chalan ay Mangischo isnan Kaisalakan (ilaenyo Nan Inik-ikkan nan Apostoles 16:17), paymo nan Chalan ay Inischon Apo Jesus ay Enfiyag (ilaenyo Nan Inik-ikkan nan Apostoles 18:25).

¹¹ Sa et kanan Apo Jesus, “Maligwat ka ta omey ka isnan chey karsa ay makwanin Enleleteg ay Karsa. Omey ka is afong Judas ya salodsochem nan enngachan si Saulo ay iTarso. Wad-ay ischi idwani ay enlol-owalo. ¹² Ya inpailak ken siya isnan kag na it-itaw nan esa'y lalaki ay enngachan si Ananias ay omey ken siya, ya inpatangna nan limana ken siya ta kasin makaila.”

¹³ Ngem ket ay kinwanin Ananias, “Apo, ansan cha nan nangog-okhod ken sak-en maipoon ken siya. Ansan nan chinngek ay ngaag ay inik-ikkana isnan takhom id Jerusalem. ¹⁴ Ya inagtan kano nan aap-apon si papachi is kalebfengana ay omali isna ay mamalod isnan am-in ay mangipateg isnan ngachanmo.”

¹⁵ Nay met achi kinwanin Apo Jesus ken siya en, “Engka ket ya, tay siya nan lamintak ay pini-lik ay en mangipaammo isnan ngachanko isnan Gentil ya isnan alicha sa et isnan Israelitas. ¹⁶ Ya at ipailak ken siya nan am-in ay likhat ay at itopeгна khapo isnan mangitakchekhana isnan ngachanko.”

¹⁷ Adi kad inmey si Ananias isnan afong ay kawad Saulo sa na't inpatang nan limana ken siya ay mangwanin, “Kayong ay Saulo, si Apo Jesus ay nenpaila ken sik-a isnan chalan isnan inmaliyam sina, et finaana sak-en ta kasin ka makaila, ya ta chawatem nan Ispirito Santo ay mangichalan ken sik-a.” ¹⁸ Osto'y siya chi ya ket nayagyag nan kokhim isnan matan Saulo ya ket ay makaila chadlo. Sa et naligwat ya nafonyakhan. ¹⁹ Sa et nangan ya kasin finmikas.

Nan Nenpalawakhan Saulo id Damasco

Nakitetee si Saulo is sin-ak-itan isnan cheycha'y disipolos id Damasco. ²⁰ Inmey kannay siya isnan kasinasinagoga ay en mangipap-alawag maipoon ken Jesus. Kinwanina, “Siya nan Anak Apo Dios.” ²¹ Et am-in ay mamannge ken siya, nataataa cha ya waschin mangwanin, “Faken ngen na san chey chad-ama ay nangipap-alikhat isnan cheycha'y mangichayaw isnan ngachan Jesus† id Jerusalem? Ya nan pangkhepna ay inmalihan isna et ta falochena chaicha ay en mangipalang isnan aap-apon si papachi.”

²² Nay met achi am-amed kayet finmikas si Saulo ay nangipatet-ewa ay si Jesus et siya nan Cristo, engkhana'y naolaw nan Judio id Damasco ya ad-i cha makasongfat.

²³ Kakwasan nan akit ay akhew ya ket natotyana nan Judio mo ngag nan angnencha ay mamatey ken siya, ²⁴ nay met achi inammowana nan chey ay pangkhepcha. Adi kad winakas ya minaschem ay tinotokkhongancha nan pantew nan ili ta pateyencha. ²⁵ Ngem isnan esa'y lafi, inpey nan cheycha'y disipolosna siya isnan tiklis sa cha't inpafas-ang ay nangipagkhwab is kaalad nan ili ta makalayaw.

Nan Inang-angnen Saulo id Jerusalem

²⁶ Isnan inomchanaan Saulo id Jerusalem, laychena ay maitapi isnan cheycha'y disipolos, nay met achi omegyat cha am-in ken siya tay ad-icha patiyen ay nenfalin et siya ay ib-acha ay disipolos.

---

† **9:21** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “mangayag isnan nay ay ngachan.”

²⁷ Ngem inayakhan Bernabe siya ya infowegna is kakawad nan apostoles. Sa na't okhochen nan nangil-an Saulo ken Apo Jesus is kachalan, ya nan nakitot-oyyana ken siya. Infaagna akhes nan toled Saulo ay nangipap-alawag isnan ngachan Jesus, ay mangifab-aag isnan maipoon ken siya id Damasco. ²⁸ Siya chi ya naifob-oweg si Saulo ken chaicha ya natoled ay nangipap-alawag isnan ngachan Apo Jesus. ²⁹ Sa et nakitot-otot-oya ya nakisodsochok isnan cheycha'y Judio ay Griego nan kalicha, ngem ke cha't ay anapen nan ikkan-cha ay mamatey ken siya. ³⁰ Osto ay inammowan nan iib-ana ay mamati, infowegcha siya id Cesarea sa cha't inpaligwat ay somaa id Tarso.

³¹ Adi kad idwani ya ket chadlo oompa nan cheycha'y mamati ay maam-among isnan am-in ay ili id Judea, Galilea ya Samaria, ya fomifikas nan pammatica. Inyeegyatcha si Apo Dios ya wad-ay nan Ispirito Santo ay mangipabfifikas ken chaicha, ya inmangsaangsan cha kayet.

Nan Nenfaatan Pedro id Lidda ya Joppe

³² Si akhes Pedro et nenfab-aat isnan olay entona. Isnan namingsan inmey id Lidda ay en nangila isnan cheycha'y takhon Apo Dios. ³³ Inilana ischi nan esa'y lalaki ay enngachan is Eneas ay ad-i makagkhiwa ya entetee is kamasey-pana isnan walo ay tawen. ³⁴ Kinwanin et Pedro ken siya, “Eneas, pakhawisen Jesus Cristo sik-a. Fomangon ka ta nongnongem nan kaseypam.” Ya ke na't ala ya fangon. ³⁵ Am-in nan omili id Lidda ya id Sarona et inilacha siya ke cha't ay sinmakhong ken Apo Jesus.

³⁶ Wad-ay id Joppe nan esa'y disipolos ay fafai ay enngachan is Tabita. (Nan ngachana isnan Griego et Dorcas ay nan laychena'y kanan et ogsa.) Nan nay ay fafai et ekhadna ay mangagkhawis ya mamadfachang isnan posi. ³⁷ Awni pay ya ket nensakit ya natey. Osto'y inmescha siya, inyeycha isnan entongcho ay kwarto. ³⁸ Sa cha't faalen nan chwa'y lallalaki ay en mangayag ken Pedro, tay chinngecha ay wad-ay siya id Lidda ay sagen nan ilicha. Inmey cha ken siya sa cha't kanan “Pangngaasim ta makisaa ka koma kannay ken chakami idwani.”

³⁹ Nenligwat si Pedro ya nakisaa ken chaicha. Osto'y inomchan cha, inpangocha siya isnan entongcho ay kwarto. Ya am-in nan nailekkasan ay wad-ay ischi et inalifongfonganacha siya ya enag-akha cha ay mangipap-aila isnan teketeken ay facho ay cha khinaeb Dorcas issan sisya'y matatahowana. ⁴⁰ Sa et inpafalan Pedro am-in chaicha ya nenfalintomeng ay enlowalo. Osto'y nakwas ay nenlowalo, sinakhongna nan awak nan natey ya kinwanina, “Tabita, ifangonmo.” Ket ay nenfongag ya issan nangil-ana ken Pedro, finmangon. ⁴¹ Chinawat Pedro nan limana ay nangipatakcheg ken siya. Sa na't inayakhan nan cheycha'y nailekkasan ya nan tapina'y takhon Apo Dios ya sa na't inpaila si Dorcas ay matatakho isnan sakhangcha. ⁴² Chinngen am-in nan omili id Joppe nan inmat, ya angсан cha nan namati ken Apo Jesus.

⁴³ Inmannong nan nentey-an Pedro id Joppe isnan afong Simon ay enkhag-aeb is lalat.

10

Si Pedro ya nan Gentil ay si Cornelio

¹ Idwani, wad-ay id Cesarea nan esa'y lalaki ay enngachan si Cornelio, ay kapitan si sinkhasot ay sorchacho. Nan naycha'y sinpamoweg ay sorchachona, et tapin nan makwani en Kompanyan si iyItalia. ² Nakapet siya ken Apo Dios ay iyeegyatcha am-in ay sinpangafong. Angsan nan infad-fachangna isnan kaseseg-ang ay Judio ya kad-in enlowalo ken Apo Dios. ³ Isnan namingsan ay away nget alas tris chi isnan misoyaw, chadlos na inila isnan kag na it-itaw nan esa'y anghel Apo Dios ay inmey ken siya ay nangwanin, “Cornelio.”

⁴ Omeegyat si Cornelio ay nangisisin-eng isnan anghel sa na't kanan, “Ngag man chi, Apo?”

Sa et kanan nan anghel, “Nan lowalom ya nan seg-angmo isnan poposi, et kag seng-ew si insinso ya linmamag ken Apo Dios et nay sesemkena sika. ⁵ Idwani, fomaa ka is omey id Joppe ay en mangayag isnan esa'y lalaki ay si Simon ay nangadnan akhes is Pedro. ⁶ Makitetee siya isnan esa'y lalaki ay Simon akhes nan ngachana ay enkhag-aeb is lalat. Sag-en nan fayfay nan afongna.” ⁷ Osto'y kinmaan nan anghel ay nanot-oya ken siya, inayakhan Cornelio nan chwa ay faana sa et nan esa'y sorchachona ay fokfokodna ay kafachang ay nakapet ken Apo Dios. ⁸ Infaagna ken chaicha nan am-in ay inmat ya sa na't faalen chaicha ta omey cha id Joppe.

⁹ Isnan kawaksana isnan cha cha enfaatan ay nganngani cha omchanan id Joppe, linmamag si Pedro is kanadchata ay atep nan afong ay en

nenlowalo isnan alas chosi. ¹⁰ Naowat siya ya laychena ay mangan koma, ya osto ay cha kain-ongnongan nan kanencha ket ay wad-ay nan inpailan Apo Dios ken siya ay kag iitaw. ¹¹ Nan inilana et natekwafan nan chaya ya cha maoy-oy is kalota nan an-anwa ay lopot ay nataked nan epat ay soysoyngokna. ¹² Et wad-ay am-in ischi nan isyangkhay ay ilan si enkik-iwi, enkodkochong, ya entat-ayaw. ¹³ Sa et wad-ay nan nangwani ken siya, “Maligwat ka Pedro, pomarki ka is ischam!”

¹⁴ Nay met achi kinwanin Pedro, “Ad-i mabfalin Apo, tay maid paat kinkinanko is mallawa paymo maipawa ay maischa.”

¹⁵ Sa et kinwanin kayet nan cha enkali, “Ad-im law-en nan olay ngag sisa ay ifilang Apo Dios ay nadchalos.” ¹⁶ Namitlo ay naangnen chi sa et nenkaipapatongcho kannay id chaya nan lopot.

¹⁷ Issan sisya'y cha mangotkotoman Pedro isnan ayen nan inilana ay kag na iitaw, inamowan et nan cheycha'y finaano Cornelio nan afong Simon, ya nay wad-ay cha et is kapantewna. ¹⁸ Sa cha't nenfokhaw ay manalodsod mo ischi nan entetey-an Simon ay nangadnan akhes is Pedro.

¹⁹ Cha kayet an-anakhen Pedro nan laychen nan chey ay kag na iitaw ay kanan, ya ket kinwanin nan Ispirito Santo ken siya, “Ilaem! Wad-ay cha nan lallalaki ay mangan-anap ken sik-a. ²⁰ Maligwat ka ta khomwab ka ya ad-i ka enchwadchwa ay maifoweg ken chaicha, tay sak-en kannay nan namaa ken chaicha.” ²¹ Adi kad khi-nomwab si Pedro sa na't kanan isnan cheycha'y

lallalaki, “Wen, sak-en nan an-anapenyoy! Ngag nan khotok nan inmalianyoy?”

²² “Finaan kapitan Cornelio chakami,” kinwanicha. “Nalenteg ay takho siya ya iyegyatna si Apo Dios sa et khawis nan kaog-okhochana isnan am-in ay Judio. Infilin nan esa'y nasantowan ay anghel ken siya ta ipaayagna sik-a ay ome'y is afongna ta chengngena nan ifaagmo.” ²³ Sa et paskhepen Pedro chaicha ta omyan cha.

Nan Inmayan cha Pedro ay Judio isnan Afong nan Gentil

Isnan kawaksana, naligwat si Pedro ay nakisaa ken chaicha, ya wad-ay cha nan tapina ay mamati ay iJoppe ay nakitakin. ²⁴ Inomchan cha id Cesarea isnan kawaksana, et wad-ay cha Cornelio ya nan inayakhana ay kikib-ana ya lililwidna ay manman-ed ken siya.

²⁵ Osto ay sinomkhep si Pedro, sinab-at Cornelio sa et nenlokfob is kasakhangna ay nenchayaw ken siya. ²⁶ Ngem inpatakcheg Pedro ay mangwanin, “Itakchegmo, tay sak-en et takho ak yangkhay ay kag ken sik-a!”

²⁷ Cha cha entot-oya ay somkhep is afong, ya ket inilan Pedro ay angsan nan takho ay naam-among. ²⁸ Sa na't kinwani ken chaicha, “Ammoyo ay law-enmi ay Judio nan makikadwa paymo manam-aw isnan olay sino ay faken Judio. Nay met achi inpailan Apo Dios ken sak-en ay masapol ay ad-ik kanan en maipawa paymo law-en nan makikadwa isnan olay sino. ²⁹ Tay siya chi issan inmipaayakhanyoy egay ak kasin nen-en-enat ay

inmali. Idwani laychek ay salodsochen mo ngag nan khotok nan inmipaayakhanyo.”

³⁰ Sa et kanan Cornelio, “Tolo ay akhew nan nar-os issan wad-ay ak isna is afong isnan kag tona ay olas, ay cha mangiyangnen isnan ekhad ay enlowalowan isnan alas tris isnan misoyaw, ya ket ay wad-ay nan lalaki ay enlalanglang nan fachona ay tinmatakcheg is kasakhangko.

³¹ Kinwanina, ‘Cornelio, chinngen Apo Dios nan lowalom ya sesemkena nan cham manegsengangan isnan posi. ³² Fomaa ka et is omey id

Joppe ay en mangayag isnan lalaki ay si Simon ay nangadnan akhes is Pedro. Entetee siya isnan afong Simon ay enkhag-aeb is lalat ya sag-en nan fayfay nan afongna.’ ³³ Sak et inpaayag kannay sik-a, ya khawis tay inanosam ay inmali. Adi kad idwani, wad-ay kami am-in isna isnan sakhang Apo Dios ta chengngenmi nan am-in ay infilina ay ipaawatmo ken chakami.”

³⁴ Sa et nenkali si Pedro ay mangwanin, “Idwani, figfikhek ay si Apo Dios et tet-ewa ay maid pawadwad-ena, ³⁵ mod-i ket chawatena, nan olay sino ay mangiyegyat ken siya ya en-angnen is nalenteg, Judio paymo Gentil. ³⁶ Ammoyo nan Khawis ay Chamag ay inpaammon Apo Dios ken chakami ay Israelitas. Siya chi nan naipap-alawag maipoon isnan kasin maiyornosan ken siya maichalan ken Jesu Cristo ay en-apo isnan am-in ay takho. ³⁷ Ammoyo ay osto ay linpas Juan nan nenpap-alawakhana maipoon isnan fonyag, wad-ay nan inmat ay nachamchamag mailapo id Galilea, sa et isnan olay entona issa id Judea.

³⁸ Siya nan maipoon ken Jesus ay iNazaret ay chinotokan Apo Dios isnan nangigwaana isnan Ispirito Santo ya nan kamabfalin. Sa et inmey isnan kailili ay nangid-idno isnan enkhawisan ya nangipagkhawis isnan inpap-alikhat nan chimonyo. Tay siya chi, maiila ay wad-ay si Apo Dios ken siya. ³⁹ Et chakami nan tistikho isnan am-in ay inik-ikkana id Jerusalem ya isnan kaililin nan Judio. Pinateycha siya ay nangilansa is kakaew, ⁴⁰ ngem tinakhon kasin Apo Dios siya isnan maikatlo ay akhew. Sa na't inpaila ⁴¹ ken chakami yangkhay ay pinilin Apo Dios ay manistikho isnacha, ya faken isnan am-in ay takho. Nakikan ya nakiinom kami ken siya issan kasina natakhowan. ⁴² Sa na't infilin ken chakami ta en kami ipalawag siya ya cha mi kannay tistikhowan ay siya et chinotokan Apo Dios ay mangokom isnan matatakho ya nan natey. ⁴³ Si Jesus san cha infab-aag nan am-in ay mamadto ay mangwanin mo sino nan mamati ken siya et mapakawan nan fasolna maichalan ken siya.”*

Nan Nanawatan nan Gentil isnan Ispirito Santo

⁴⁴ Issan sisya'y cha enkali si Pedro ya ket ay sinomkhep nan Ispirito Santo ay nentee isnan am-in ay nanngé isnan kankanana. ⁴⁵ Sa et nataataa nan cheycha'y mamati ay Judio ay naitakin ken Pedro, tay si Apo Dios, et egay na inimotan nan Ispirito Santo, mod-i ket al-allayad ay nangichowa olay kayet isnan Gentil. ⁴⁶ Tay chinngecha chaicha ay enkak-ali isnan teketekeken

---

* **10:43** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “mapakawan nan fasolna maichalan isnan ngachana.”

ay kali ay egaycha inachar ya chinad-ayawcha si Apo Dios isnan katangtangachana. Sa et kinwanin Pedro, ⁴⁷ “Idwani ay chinawat chaton-a nan Ispirito Santo ay kag ken chatako, at ngen sa wad-ay mangipawa isnan mafonyakhancha isnan chanom?” ⁴⁸ Sa na't filinen chaicha ay mafonyakhan cha isnan ngachan Jesu Cristo. Sa cha't inpakod si Pedro ay makitee ken chaicha is olay akit ay akhew yangkhay.

11

Nan Nangitakchekhan Pedro isnan Awakna

¹ Idwani nan cheycha'y apostoles ya nan mamati ay wad-ay id Judea et chinngecha ay olay akhes nan Gentil et chinawatcha nan kalin Apo Dios. ² Nay met achi issan tinmoliyan Pedro id Jerusalem, nan cheycha'y mamati ay mangipipilit isnan ekhad si kasegyatan* et chinilawcha siya. ³ Kinwanicha, “Da! En ka man sinomkhep isnan afong si loyyop ay? Nakikan ka pay kayet ken chaicha!”

⁴ Sa et inyon-on Pedro ay nangokhod isnan am-in ay inmat. ⁵ Kinwanina, “Wad-ay ak id Joppe ay enlol-owalo, ya ket wad-ay nan inpailan Apo Dios ken sak-en isnan kag it-itaw. Inilak nan an-anwa ay lopot ay cha maoy-oy ay nalpo id chaya ya natattaked nan epat ay soysoyngokna,

---

* **11:2** Issan timpon cha Pedro, nasegyatan am-in nan Judio ta maipaila ay abfolotenchana nan filin Apo Dios ay inigwana ken Moises. Loyyop nan kanancha isnan faken Judio ay makwanin Gentil. Issan namatiyan nan Gentil ken Apo Jesus, inpapilit nan tapin nan Judio ay masapol ay masegyatan cha ona, esa cha maitapi isnan kaam-amongan si mamati.

ya khomkhomwab isnan kawadko. ⁶ Insin-engko ay khawis chi ya inilak nan isyangkhay ay ilan si atap ya amo ay enkik-iwi, nan enkodkochong ya entat-ayaw. ⁷ Sak et chinngge nan mangwani ken sak-en, 'Maligwat ka Pedro, pomarki ka is ischam.' ⁸ Ngem kinwanik, 'Ad-i mabfalin, Apo! Maid paat linamlamanak is mallawa paymo maipawa ay maischa.'

⁹ "Sa et kasin kinwanin nan cha enkali id chaya en, 'Ad-im law-en nan olay ngag sisa ay ifilang Apo Dios ay nadchalos.' ¹⁰ Namitlo ay naangnen chi sa et nenkagkhokhoyod am-in id chaya. ¹¹ Idwani isnan chey kannay ay olas, ya ket ay wad-ay nan tolo ay lallalaki ay nalpo id Cesarea ay nafaa ay mangayag ken sak-en isnan afong ay nentetey-ak.

¹² "Sa et infakhan nan Ispirito Santo ken sak-en ay mangwanin ad-i ak enchwadchwa ay maifoweg. Naitakin akhes ken sak-en nan naycha ay enem ay iib-a'y mamati, ya inmey kami et mampay isnan afong Cornelio. ¹³ Inokhodna't ken chakami nan nangil-ana isnan anghel ay inomchan is afongna ya nangwani ken siya, 'Fomaa ka is omey id Joppe ay en mangayag isnan esa'y enngachan is Simon ay makwani akhes en Pedro. ¹⁴ At ipaammona ken sik-a nan Chamag ay kaidchalanen nan kaisalakanyo am-in ay sinpangafong.' ¹⁵ Osto'y linapowak ay enkali, ya ket ay sinomkhep nan Ispirito Santo ay mentee ken chaicha ay kag isnan naangnen ken chatako issan lapon. ¹⁶ Sak et sinmek san kinwanin Apo Jesus en, 'Si Juan, chanom nan infonyagna ngem at mafonyakhan kayo isnan Ispirito Santo.' ¹⁷ Mo siya chi ay en-iso nan inlayad Apo Dios ken

chaicha ay Gentil isnan inlayadna ken chatako issan namatiyan tako ken Apo Jesu Cristo, sino ak kay ay aped takho ay mangipawa ken Apo Dios?”¹⁸ Issan nanngelancha ischi, nang-ep cha. Sa cha't chinad-ayaw si Apo Dios ay mangwanin, “Inchowan pet akhes Apo Dios isnan cheycha'y Gentil nan waya ay enfafawi ta mawad-an cha is fiyag ay eng-engkhana.”

Nan Nabfangonan nan Sinfaan id Antiokia

¹⁹ Idwani, kakwasan nan napateyan Esteban, naipap-alikhat nan cheycha'y mamati sa cha't inmapok. Wad-ay cha nan inmey id Fenicia, id Chipre ya id Antiokia ay en nangifab-aag isnan kalin Apo Dios, kecheng magtek yangkhay nan ibacha ay Judio is nangifag-ancha. ²⁰ Ngem wad-ay nan tapina ken chaicha ay iChipre ya iCirene ay inmey id Antiokia ya infab-aagcha isnan cheycha'y Gentil nan Khawis ay Chamag maipoon ken Apo Jesus. ²¹ Ya wad-ay ken chaicha nan kamab-falin Apo Dios et nay angsaangsan nan nafaliwan nan semekcha ya namati ken Apo Jesus.

²² Issan nanngelan nan mamati ay maamong id Jerusalem nan inmat, finaacha si Bernabe ay omey id Antiokia. ²³ Issan inomchanana ya nangil-ana isnan fongan nan fachang Apo Dios ken chaicha, nenlal-ayad, sa na't inpafikas chaicha ta ippeycha am-in nan kafaalancha ay cha mangab-afolot ken Apo Jesus. ²⁴ Khawis ay takho si Bernabe, wad-ay nan Ispirito Santo ay mangichad-alan ken siya ya napigsa nan pammatina, et nay angsaangsan nan naichad-om ay namati ken Apo Jesus ischi.

²⁵ Sa et inmey si Bernabe id Tarso ay nanganap ken Saulo. ²⁶ Ke na't inchanan, ya intakina siya id Antiokia. Sa cha't nentee ischi is esa'y tawen ay cha makiam-among isnan mamati ya mangisoso-olo isnan angsan ay takho. Id Antiokia nan inmona ay nangadnan nan mamati ken Jesus is Kristiyano.

Nan Fachang nan iyAntiokia ay Gentil isnan Ib-acha ay Mamati ay Judio

²⁷ Idwani, siya akhes chi ay timpo nan inmayan nan tapina ay mamadto ay iJerusalem id Antiokia. ²⁸ Ya nan esang ken chaicha ay enngachan si Agabo, tinmakcheg isnan maam-amongancha et inpaipadton nan Ispirito Santo ay at wad-ay omchan ay fitil isnan olay entona ay lota. (Tinmet-ewa chi issan timpon Emperador Claudio.) ²⁹ Idwani nentotolag nan disipolos ta waschin mangigwa isnan mabfalina ay igwa ay maipaw-it ay maifachang isnan ib-acha ay mamati ay wad-ay id Judea. ³⁰ Adi kad siya chi nan inangnenna, sa cha't inpaipaw-it chi ken cha Bernabe ken Saulo ay mangigwa isnan amam-an nan mamati ischi.

12

Nan Napateyan Santiago ya Naibfalochan Pedro

¹ Siya akhes chi san timpo ay cha nangipafilalayan ali Herodes isnan tapin nan maam-among ay mamati. ² Inpapotlongna nan olon Santiago ay

etad Juan.* ³ Issan nangil-ana ay ke pet inlal-ayad nan cheycha'y Judio chi, inpatiliwna akhes si Pedro. (Siya chi nan inmat isnan Piyastan si Tinapay ay Egay Kabfofochan.) ⁴ Osto ay inpatiliwna siya, inpafalodna sa na't inpatokkhong isnan sinpoo ya enem ay sorchacho ay sin-eep-at ay nensosoblat, tay nan sinmek Herodes ay angnen et mo makwas nan Piyasta ay Paskua, et ipafalana siya ay maikom isnan sakhang nan katakhotakho. ⁵ Et wad-ay si Pedro ay maibfawalod, ngem nan cheycha'y mamati naam-among cha ya inpapatcha ay nangilol-owalo ken siya.

Nan Naipalofosan Pedro is Kafafalochan

⁶ Isnan chey ay lafi ay nganngani mangipafalan Herodes ken siya isnan kawaksana, mamaseyep si Pedro ay khagkhawaen si chwa'y sorchacho, ay naikakadchinaan nan chwa ay limana. Sa et wad-ay kayet nan entotokkhong is kapantew nan fabfalochan. ⁷ Faagna pay ya ket nenkawawad-ay nan anghel Apo Dios ischi, sa et nalanglangan nan kawadna. Sinikchod nan anghel nan poken Pedro ay namangon ken siya, sa na't kanan, "Ikamom! Maligwat ka!" Ket ay nenkakkakaan nan kachina is kalimana. ⁸ Kinwanin et nan anghel, "Ertem nan sangkhetanmo sam et ippey nan pallokam." Inangnen Pedro chi ya kinwanin kayet nan anghel, "Mangifaong ka't ta omonod ka." ⁹ Inonod et Pedro nan anghel ay finmala, ngem ad-ina ammo ay tet-ewa nan angangnen nan anghel. Kanana mo cha en-iitaw

---

* **12:2** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, "Pinateyna isnan fadyok si Santiago ay etad Juan."

siya. ¹⁰ Linaosancha nan omona ya nan ikadwa ay khwarchiya, sa cha't inomchan isnan lanchok ay eneb ay omey is kaili. Aped natekwafan nan eneb sa cha't finmala. Nanad-alan cha engkhana ay inomchan cha isnan esang ay karsa ket ay nenkamamaid nan anghel.

¹¹ Siya chi ya ket ay naimoschengan si Pedro sa na't kanan, “Tet-ewa mampet na! Idwani ammok ay fina an Apo Dios nan anghelna ay omisalak isnan kamabfalin Herodes ya isnan am-in ay sadsad-en nan Judio ay maikkan ken sak-en.”

¹² Osto ay naawatan Pedro nan inmat ken siya, inmey is afong cha Maria ay inan Juan Marcos, ay naam-amongan nan ansan ay enlol-owalo.

¹³ Nenkogkog is kapantew nan alad, ya inmey nan magmagkit ay faa ay si Roda ay manongfat.

¹⁴ Osto'y inmatonana nan kalin Pedro, ke na't ay nalichongan ay nanekwab isnan eneb khapo isnan lagsakna. Ala na't ya tagtag ay en nangifaag ay wad-ay si Pedro is kapantew. ¹⁵ Sa cha't kanan ken siya, “Nalewlew ka mangngen?” Ngem inpatina ay tet-ewa chi. Sa cha't kanan, “Away man anghelna chi!”

¹⁶ Si akhes Pedro cha kayet enkogkog, ya isan nanekwafancha, inilacha siya ya nataataa cha. ¹⁷ Nensinyas si Pedro ay nangipagkhinek

ken chaicha, sa na't inokhod ken chaicha nan inangnen Apo Dios ay nangipafala ken siya is kafabfallochan. Sa na't kanan, “Ifaagyo na ken Santiago ya isnan iib-a tako ay mamati.” Sa na't tinaynan chaicha ya linmayaw.

¹⁸ Isnan kawiiitana, ket ay chadlos nakorkor nan semek nan sosorchacho isnan allilawcha

maipoon isnan naangnen ken Pedro. ¹⁹ Nenflin si Herodes ay mangipaanap ken siya ngem egay nadnad-anan. Sa na't somaryaen nan cheycha'y sorchacho ya infilina ay mapatey cha.

Sa et kinmaan id Judea ya khinomwab id Cesearea et ischi nan entey-ana.

Nan Nateyan Herodes

²⁰ Chad-ama nan songet ali Herodes isnan iTiro ya iSidon. Idwani tay sakopna nan malpowan nan kanencha, inyan-anapcha nan angnencha ay maiyornos koma ken siya. Nan inmona ay inangnencha et liniwliwidcha si Blasto ay nakapet ay faan Herodes ta fachangana chaicha. Sa cha't nayomyom ay en nenseg-ang ken siya.

²¹ Osto ay inomchan nan akhew ay infaag Herodes, infachona nan fachon si kinaalina, sa et tinmokcho isnan tronona ya nenpalawag ken chaicha. ²² Siya chi ya ke cha't waschin fokhaw ay mangmangwanin, “Faken aped takho nan enkak-ali mod-i ket esang ay dios!” ²³ Faagna ya ket ay inpasakit nan anghel Apo Dios siya tay inlal-ayadna nan chayaw ay omey koma ken Apo Dios. Sa et nafikhis nan awakna ya natey.

Nan Tinmoliyan cha Bernabe ken Saulo id Antiokia

²⁴ Et inmam-amed ay naammowan nan kalin Apo Dios ya inmangsan akhes nan namati.

²⁵ Tinmoli cha Bernabe ken Saulo ay nalpo id Jerusalem issan nangikwasan cha isnan chono ay nabfaalancha, ya intakincha si Juan Marcos.

13

Nan Nadchotokan cha Bernabe ken Saulo ya nan Nabfaalancha

¹ Idwani isnan mamati ay maam-among id Antiokia wad-ay cha nan mamadto ya mimis-tolo. Chaicha cha Bernabe, si Simeon ay kanan-chan Ngittit, si Lucio ay iCirene, si Manaen ay nakiengngan ken Herodes ay khofernachor ya si Saulo. ² Isnan namingsan ay cha cha entipe ya enchayaw ken Apo Dios, kinwanin nan Ispirito Santo, “Laychek ay matken cha Bernabe ken Saulo ay mangangnen isnan chono ay khotok nan nangayakhak ken chaicha.” ³ Adi kad kasin cha nentipe ya nenlowalo, sa cha't chinotokan chaicha isnan nangipatangancha isnan limacha, sa cha't inpaligwat chaicha.

Nan Inmayan cha Bernabe ken Saulo id Chipre

⁴ Adi kad issan namaalan nan Ispirito Santo ken chaicha, inmey cha id Seleucia, sa cha't nenbapor ischi ay omey id Chipre.* ⁵ Inomchan cha id Salamina ya inpalawagcha nan kalin Apo Dios isnan cheycha'y sinagogan si Judio. Wad-ay si Juan Marcos ay namadfachang ken chaicha.

⁶ Nenfab-aat cha isnan chey ay ili engkhana ay finmas-ang cha id Pafo, ay nangil-ancha isnan esa'y ensop-ok ay Judio ay enngachan is Bar-Jesus, ay aped mangmangwanin siya et mamadto. ⁷ Siya nan fob-oweg nan khofernachor ay si Sergio

---

* **13:4** Esang ay ili nan Chipre ay maliliwes isnan fayfay. Pafo nan esang ay ili ischi ay sag-en nan fayfay.

Paulo, ay khawis ya masilib ay takho, ya nangipaayag ken cha Bernabe ken Saulo tay laychena ay chengngen nan kalin Apo Dios. ⁸ Ngem si Elimas ay ensopsop-ok (tay siya nan ayen nan Elimas isnan kalicha), et inaposana chaicha. Inyan-anapna nan ikkana ay manangaw isnan khofernachor ta ad-i mamati. ⁹ Ket ay si Saulo ay makwani akhes ay Pablo ay inchad-alan nan Ispirito Santo, et nen-ibfotakhana siya ¹⁰ sa na't kanan, "Sik-a ay anak si Chimonyo! Sik-a nan foson si amin ay khawis. Am-in ay ilan si sikap ya kinangaag et siya yangkhay nan wad-ay ken sik-a. Ke ka ad-i paat tomke ay mamab-alinsowek isnan nalenteg ay ischon Apo Dios? ¹¹ Ilaem, at itopegmo idwani nan kamabfalin Apo Dios, et nay makolap ka ya ad-im ilaen nan akhew engkhana'y kaat ay akhew."

Faagna ya ket ay kag malilifoowan ya finmollinget nan ilaena, ya nenkapkapokap et ay omanap is menpachang ken siya. ¹² Issan nangilan nan khofernachor isnan inmat, ya ket namati tay nataataa isnan sos-olo maipoon ken Apo Jesus.

Nan Inang-angnen cha Pablo id Antiokia id Pisidia

¹³ Nenlokhan cha Pablo ya nan iib-ana isnan bapor id Pafos, sa cha't inomchan id Perge ay esa'y ili isnan Probinsiya ay Pamfilia. Ket ay tinaynan Juan Marcos chaicha ischi ya tinmoli id Jerusalem. ¹⁴ Intot-oloy cha Pablo mailapo id Perge engkhana'y chinmapos cha isnan ili ay Antiokia id Pisidia. Ya isnan tengawcha ay Sabfacho inmey cha ay nakitoktokcho is kasinagoga.

¹⁵ Makwas pay ay naifasa nan tapina isnan lenteg Moises† ya nan tapina akhes isnan solat nan chey-cha'y mamadto, ket ay finaana nan aap-apon nan sinagoga nan en mangwani ken cha Pablo, “Iib-a, mo wad-ay laychenyo ay itokhon ay mangipafikas isnan naycha ay takho, mabfalin ay enkali kayo.”

¹⁶ Sa et tinmakcheg si Pablo ya nensinyas ay mangipagkhinek ken chaicha. Kinwanina, “Kakailiyan ay Israelitas ya chakayo ay Gentil ay mangiyegyat ken Apo Dios, chengngenyoy koma nan laychek ay ifaag ken chakayo. ¹⁷ Nan Dios tako ay Israelitas et pinilina nan ikik-it tako id solit, sa na't finachangan chaicha ta macham-chamag cha issan nakiiliyancha id Egipto. Sa na't inpaila nan kamabfalina issan nangipangowana ay nangikaanana ken chaicha ischi. ¹⁸ Sa na't inan-anosan chaicha isnan epat poo ay tawen is kamalalango ay lota. ¹⁹ Pito ay tribo id Canaan nan pinakawasna ta ipatawidna nan lotacha isnan takhona. ²⁰ Omey si epat khasot ya liman poo ay tawen am-in nan naangnenana.

“Awni ya sa na't inischo nan teketekeken ay okom ay mangichalan ken chaicha engkhana isnan timpon Samuel ay mamadtona. ²¹ Sa cha't kinomchaw is en-ali ken chaicha, ya inischo Apo Dios si Saulo ay anak Kis ay nalpo isnan tribon Benjamin ay nen-ali is epat poo ay tawen. ²² Osto'y kinaan Apo Dios siya insokatna si David ay en-

---

† **13:15** Am-in nan liblo ay insolat Moises ay Genesis, Exodo, Levitico, Nan Numero, ya Deuteronomio et siya chachi nan kanan nan Judio ay lenteg Moises, tay siya nan naisolatan nan lentegcha ay inpaisolat Apo Dios ken siya.

ali. Sa na't inchayaw si David ay mangwanin, 'Inilak ay nan semek David ay anak Jesse et eniso isnan semekko. At siya nan mangikken isnan am-in ay laychek.' ²³ Idwani maiyafoloy isnan inkalina, infaan Apo Dios si Jesus ay malpo isnan wanedna ta siya nan mangisalak ken chatako ay Israelitas. ²⁴ Issan sisya'y egayna nangilapowan isnan chonona, cha inpap-alawag Juan isnan am-in ay Israelitas ay masapol ay enfafawi cha ta chokokhancha nan fasolcha ya enpafonyag cha. ²⁵ Ya issan nganngani ay nangikwasan Juan isnan chonona, kinwanina isnan cheycha'y takho ay mangwanin, 'Away mangnet ngag nan semekyo ken sak-en? Faken sak-en nan chey ay sadsadenyo. Ngem chengngenyoy, wad-ay nan omali ay maisokat ken sak-en ay olay nan taked nan pallokana et ad-i ak maikali ay mamadfad.'

²⁶ "Kakailiyan ay Israelitas ay wanen-ed Abraham, ya chakayo ay Gentil ay wad-ay isna ay mangiyegyat ken Apo Dios, chatako nan naipaliyan nan nay ay naifaag ay kaisalakan. ²⁷ Nan iJerusalem ya nan aap-apocha, egaycha finigfig si Jesus paymo naawatan nan ayen nan kinwanin nan cheycha'y mamadto ay naifasfasa isnan Sinabfacho. Ngem ket ay inpatet-ewacha chachi isnan nangisaklangancha ken siya. ²⁸ Olay maid ammocha is khotok nan mangichalomancha ay lebfengna ay mapateyana, siya kayet ay kinchawcha ken Pilato ta ipapateyna siya. ²⁹ Ya osto'y inangnencha ken siya nan am-in ay kinwanin nan naisolat ay kalin Apo Dios maipoon ken siya, inpagkhwabcha is kakaew sa cha't inpey isnan

liyang si natey. ³⁰ Ngem finangon Apo Dios siya isnan etey ³¹ ya isnan kaakheakhew ay cha nar-os nenpap-aila isnan cheycha'y nakifab-aat ken siya id Jerusalem ay nalpo id Galilea. Chaicha nan tistikhona idwani isnan Israelitas. ³² Nay iyalimi et ken chakayo idwani nan Khawis ay Chamag ay siya na: Nan inkalin Apo Dios isnan ikik-it tako id solit, ³³ et siya nan tinongpalna idwani ken chatako ay wanen-edcha issan namangonana ken Jesus isnan etey. Siya akhes na nan ayen nan nay ay naisolat isnan ikadwa ay Salmo:

'Sik-a nan Anakko.

Isnan nay ay akhew, nenfalin ak ay Amam.'†

³⁴ Mo maipoon akhes isnan namangonana ken siya isnan etey ta olay engkhana et ad-i machonot nan awakna, siya na nan naisolat:

'Ichowak ken chakayo nan ad-i kasaew ay nasantowan ay bindisyon ay inkalik ken David.'§

³⁵ Tay siya akhes nan kinwanina isnan tapina ay naisolat ay Salmo:

'At ad-im ipalofos ay machonot nan chadlos nakapet ken sik-a ay faam.'*

³⁶ Tay si David issan nangikwasana isnan pangkhep Apo Dios ken siya isnan matatakhowana, natey ya naitapi isnan naikaofan nan ikik-itna ya nachonot nan awakna.

³⁷ Ngem faken chi is naikkan ken Jesus ay finangon Apo Dios isnan etey. Egay nachonot.

---

† **13:33** Ilaenyo nan Salmo 2:7. § **13:34** Ilaenyo nan Isaias 55:3.

* **13:35** Ilaenyo nan Salmo 16:10.

³⁸ “Tib-ak, laychek ay iloneloney ken chakayo ta ammowenyo ay osto ay maichalan ken siya, mab-falin ay mapakawan nan fasol. ³⁹ Maichalan ken siya olay sino ay mamati ken siya, et makaan ken chaicha nan olay ngag ay fasol ay ad-i kafaelan nan lenteg Moises ay kaanen, ta maifilang cha ay nalenteg. ⁴⁰ Mey-anyo mampay ta ad-i omchan ken chakayo nan nay ay kinwanin nan cheycha’y mamadto:

⁴¹ ‘Chengngenyoy chakayo ay aped omang-ango, tay wad-ay nan angnek isnan timpoyo ay mataalanyo, ngem tay ad-iyo patiyen olay mo wad-ay mangipaawat ischi ken chakayo, at madchongaw kayo!’ ”

⁴² Osto’y fomala cha Pablo isnan sinagoga, inalok nan cheycha’y takho chaicha, ta somakhong cha kasin isnan omali ay Sabfacho ta siya kayet nan ipalawagcha. ⁴³ Adi kad issan nabfokalan-cha is kasinagoga, ang-san nan naifoweg ken cha Pablo ken Bernabe ay Judio ya Gentil ay nakapet ken Apo Dios ya nangafolot isnan pammatin si Judio. Nakitottot-oya cha Pablo ken chaicha ay nangipabpafikas ken chaicha ta entatalek cha yangkhay isnan inammowancha ay fachang Apo Dios.

Nan Nenpalawakhan cha Pablo isnan Gentil ay Omili id Antiokia

⁴⁴ Isnan kasin Sabfacho ya ket ay naamoamong nan nganngani am-in ay omili ay en nanngis isnan kalin Apo Dios. ⁴⁵ Nay met achi issan nangil-an nan cheycha’y Judio isnan katakhotakho, chad-ama nan apalcha, sa cha’t sinopla nan kinwanin Pablo ya inam-amsiwcha siya. ⁴⁶ Ngem amed

tinmoled cha Pablo ken Bernabe ay mangwanin, “Masapol ay chakayo koma ay Judio nan mang-ona ay maifag-an nan kalin Apo Dios, ngem khapo tay khagkhalaenyo ay mangad-i, ipailayo kannay ay ad-i kayo maikali isnan fiyag ay maid peng-pengna. Idwani chey, ogkhayenmi et chakayo ta omey kami isnan Gentil. ⁴⁷ Tay siya na nan inflin Apo Dios ken chakami isnan nangwaniyanan, ‘Inpeyko chakayo ay alig silaw isnan cheycha’y Gentil ta ipaammoyo nan maipoon isnan kaisalakan, olay entona isnan lofong.’ ”†

⁴⁸ Nenlal-ayad nan cheycha’y Gentil issan nangelan-cha, ya inpategcha nan kalin Apo Dios. Ya am-in ay inischon Apo Dios ay maagtan is fiyag ay maid pengpengna et namati cha. ⁴⁹ Et nacham-chamag nan kalin Apo Dios isnan kailiili ischi. ⁵⁰ Ngem nan cheycha’y Judio, et inpafikascha ta enkholo nan aap-apon nan ili ya nan maichad-ayaw ay fabfafain si Gentil ay enchad-ayaw ken Apo Dios, ta palikhatencha cha Pablo ken Bernabe. Sa cha’t sinyog chaicha ay nangipakaan isnan ilicha.

⁵¹ Siya chi ya ket inwayagwag cha Pablo nan sikicha ay kag manokhon isnan omili ischi isnan makaanan nan chapog nan ilicha isnan sikicha. Sa cha’t naligwat ay enpaIconio. ⁵² Chadlos ay nenlal-ayad nan cheycha’y disipolos ay tinaynan-cha ischi, ya wawawawad-ay nan Ispirito Santo ay nangichad-alan ken chaicha.

14

---

† 13:47 Ilaenyo nan Isaias 49:6.

Nan Inang-angnen cha Pablo ken Bernabe id Iconio

¹ Isnan kawad cha Pablo ken Bernabe id Iconio, inmey cha akhes isnan sinagogan si Judio. Et khapo isnan kakang-ep ay inikkancha ay nenpap-alawag, angsaangsan nan Judio ya Gentil ay namati ken Apo Jesus. ² Ngem nan cheycha'y Judio ay ad-i mamati, et sinabfichongancha nan semek nan cheycha'y Gentil ya inpafikascha chaicha ay mangola isnan cheycha'y mamati. ³ Adi kad inmannong et nan nentey-an cha Pablo ken Bernabe ischi. Ya natoled cha ay nenpap-alawag tay nentatalek cha ken Apo Jesus. Et siya kannay nan nanet-ewa isnan infab-aagcha maipoon isnan fachangna maichalan isnan maton ya nan omipataa ay inpaangnena ken chaicha. ⁴ Ngem nakhedwa nan cheycha'y omili, ya nan tapina, naitapi cha isnan cheycha'y Judio ya nan akhes tapina, naitapi cha isnan apostoles.

⁵ Idwani, nan cheycha'y Gentil ya Judio sa et nan aap-apo et nentotolag cha ay mangisik ya mamaog ay mamatey ken chaicha. ⁶ Ngem osto'y inammowan nan cheycha'y apostoles chi, ke cha't ay linmayaw ya inmey cha id Listra ya id Derbe ay ili isnan Probinsiya ay Licaonia, ya isnan am-in ay sakop nan nay chwa'y ili. ⁷ Ischi et nan nangipap-alawakhancha isnan Khawis ay Chamag.

Nan Inangnen cha Pablo ken Bernabe id Listra ya id Derbe

⁸ Wad-ay id Listra nan esa'y lalaki ay nasakew nan sikina ay aped pinmopotpot. Naiyanak ay napilay ya maid paat nanad-alanana.

⁹ Chechengngena nan kankanan Pablo. Insisin-eng Pablo siya, ya issan nangil-ana ay wad-ay pammatina ay khomawis, ¹⁰ inpappangekhena ay nangwanin, “Itakchegmo! Enletkhem nan sikim!” Ya ket ala na ya taod ya manalan. ¹¹ Issan nangil-an nan angsaangsan ay takho nan inikkan Pablo, ke cha't inlapo ay nenfokhaw isnan kalicha kannay ay Linicaonia ay mangwanin, “Dios chana, ay khinomwab ken chatako isnan ilan si takho!” ¹² Ke cha't ay pangadnen chaicha isnan ngadngachan si ap-aped ay dioscha. Inpangachancha ken Bernabe nan Zeus ya ken Pablo nan Hermes, tay siya nan cha nenkak-ali.*

¹³ Idwani nan pachin nan dioscha ay Zeus ay wad-ay nan timplona is kasaefan nan ili, et wad-ay cha nan inyeyna ay faka ya nan natiketike ay sabsafong is kasegpan. Tay siya ya nan cheycha'y takho et laychenchacha ay idchatonan nan cheycha'y apostoles.

¹⁴ Ngem issan nangammowan cha Bernabe ken Pablo nan chey ay angnenchacha koma ken chaicha, ala cha't ya peskhat isnan fachochacha ay nentatagtag isnan kawad nan katakhotakho ay nangifogfokhaw en, ¹⁵ “Iib-a, ngag man nan angangnenyo? Takho kami met yangkhay ay kag ken chakayo! Inmali kami ay mangipalawag

---

* **14:12** Zeus ay makwani akhes en Jupiter nan makwanin alin nan ap-aped ay dioscha ay Griego. Hermes ay makwani akhes en Mercury nan kananchan faan nan ap-aped ay dios ay nalaing ay enkali. Siya chi nan khotok nan nenngadnancha ken Pablo is Hermes. Ngem eg-ay naawatan cha Pablo nan cha cha kankanan, tay ad-icha maawatan nan kalicha ay Linicaonia.

ken chakayo isnan Khawis ay Chamag, ta chokokhanyo nan naycha'y ongar ay cha yo ang-angnen, ta somakhong kayo isnan matatakho ay Dios ay nangaeb isnan chaya, nan lota, nan fayfay ya nan am-in ay wad-ay ischicha. ¹⁶ Issan chey, inpalofosna nan Gentil isnan kailili ta wanchencha nan sikhod ay ang-angnencha. ¹⁷ Ngem olay siya chi, wad-ay ay wad-ay nan kail-ana ay mangischo ken siya ay Dios. Tay kad-in ichowana nan enkhawisanyo isnan cha na mangipaodchanan ya mangipafegkhasan isnan am-in ay molayo isnan osto ay timpona, ta memememegsan kayo ya kad-in enlal-ayad kayo.” ¹⁸ Nay met achi olay mo siya chi nan kinwanin cha Pablo ay nenkali, khechangna'y nenpalikhat cha ay nangipatke isnan katakhotakho ay en menchaton ken chaicha.

¹⁹ Osto'y siya chi wad-ay cha nan Judio ay in-omchan ay nalpo id Antiokia ya id Iconio. In-awischa nan katakhotakho sa cha't finaofaog si Pablo ya khinoyakhoycha ay nangipafala is kaili, tay kananchan mo natey. ²⁰ Ngem osto ay linikob nan cheycha'y disipolos siya, ya ket ay fomangon ya tinmoli isnan chey ay ili. Mawakas pay sa cha't maligwat ken Bernabe ay ome y id Derbe.

Nan Tinmoliyan cha Pablo id Antiokia id Siria

²¹ Inpap-alawag cha Pablo nan Khawis ay Chamag id Derbe, ya angan nan inawischa ay nenfalin ay disipolos. Sa cha't tinmoli id Listra ya id Iconio, engkhana ay chinmapos cha id Antiokia id Pisidia. ²² Cha cha inpapafikas nan disipolos isnan cheycha'y ili, ya finagfag-ancha

chaicha ta itot-oloycha ay mangeegnan isnan pammati olay mo enliglikhat cha. “Masapol ay itopeg tako nan angsan ay likhat esa tako maitapi isnan en-ap-apowan Apo Dios,” kinwanicha. ²³ Sa cha't chinmotok is amam-a ay mangichalan isnan mamati isnan waschin maam-amongancha. Isnan nanotokancha ken chaicha, nentiptipe cha ay nangilol-owalo ken chaicha, ya intalekcha chaicha ken Apo Jesus ay nangipay-ancha isnan pammaticha.

²⁴ Inikwanicha id Pisidia, engkhana ay inomchan cha id Pamfilia ²⁵ isnan ili ay Perge. Inpapalawagcha nan kalin Apo Dios ischi, sa cha't khinomwab id Atalia. ²⁶ Sa cha't nenbapor ay sinmaa id Antiokia, ay ili ay nalgwatancha isnan nangitalkan nan disipolos ken chaicha ken Apo Dios ta fachangana chaicha isnan chono ay nay ay kinwascha. ²⁷ Issan inomchanancha ischi, inamongcha nan am-in ay mamati, sa cha't inokhod nan am-in ay inang-angnen Apo Dios maichalan ken chaicha, ya nan nangichowalana isnan wayan nan Gentil ay mamati et namati cha.† ²⁸ Et inmannong cha ay nakitetee isnan cheycha'y mamati ischi.

15

Nan Totyan nan Amam-an nan Mamati id Jerusalem

---

† **14:27** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “nan nangitek-wafana isnan pantew si pammati isnan Gentil.”

¹ Idwani, wad-ay cha nan lallalaki ay nalpo id Judea ay inmey id Antiokia ay nangisos-olo isnan cheycha'y mamati. Kananchan, “Ad-i mab-falin ay maisalakan kayo mo ad-i kayo enpas-egyat ay mangafolot isnan ekhad ay inischon Moises.” ² Siya chi nan chadlos nakisomasomaan ya nakisongfasongfatan cha Pablo ken Bernabe ken chaicha. Tay siya chi, ya ket nadchotokan cha Pablo ken Bernabe ya nan tapina ay iyAntiokia, ta omey cha id Jerusalem ay en mangila isnan cheycha'y apostoles ya amam-a maipoon isnan chey ay lili.

³ Adi kad inpaligwat nan mamati chaicha, ya issan cha cha lomaosan isnan kailili id Fenicia ya id Samaria, inog-okhodcha isnan mamati ischicha nan nenfaliwan nan semek nan cheycha'y Gentil ta mamati cha ken Apo Dios, ya chadlos nenlal-ayad cha am-in.

⁴ Isnan inomchanancha id Jerusalem, nenlal-ayad nan maam-among ay mamati, nan apostoles ya nan amam-a ay manawat ken chaicha. Sa cha't inog-okhod ken chaicha nan am-in ay inang-angnen Apo Dios maichalan ken chaicha. ⁵ Nay met achi tinmakcheg nan tapina ay mamati ay nalpo isnan pangfon si Fariseo ay mangwanin, “Masapol ay masegyatan cha, ya maifilin ken chaicha ta iyangnencha nan lenteg Moises.”

⁶ Adi kad naamong nan apostoles ya amam-a ta siya chi nan apatencha. ⁷ Kakwasan nan inman-nong ay natotyatotyancha, ya ket tinmakcheg si Pedro ay nangwanin, “Iib-a, ammoyo ay id kasin pinilin Apo Dios sak-en ken chatako ay en mangi-palawag isnan Khawis ay Chamag sinan Gentil, ta

chengngenchya ya mamati cha. ⁸ Et si Apo Dios ay mangammo isnan semek si takho, inpailana ay chawatena akhes chaicha isnan nangipal-iyana isnan Ispirito Santo ay mangichalan ken chaicha ay kag nan inangnena ken chatako. ⁹ Maid inangnen Apo Dios is naiteknan tako ken chaicha, tay chinalosana akhes nan nalokhit ay semekcha issan namatiyancha. ¹⁰ Tay mampay siya chi, en yo man tepngen/ pachasen si Apo Dios isnan mangipasakfatanyo ken chaicha ay mamati isnan sikhab ay ekhad tako ay alig sallong ay olay chatako paymo nan ikik-it tako et ad-i tako kafaelan? ¹¹ Faken koma chi, tay patiyen tako ay maichalan yangkhay isnan fachang Apo Jesus nan kaisalakan tako, ya siya akhes ken chaicha ay Gentil.”

¹² Siya chi ya khinmigkhinek nan cheycha'y naaamong, sa cha't chinngge nan inokhod cha Bernabe ken Pablo maipoon isnan am-in ay maton ya omipataa ay inang-angnen Apo Dios maichalan ken chaicha isnan kawadcha isnan Gentil.

¹³ Osto ay nakakaliyancha, kinwanin Santiago, “Iib-a, chengngenyoy nan nay ay kanak. ¹⁴ Kailawlawag Simon nan laponay ay nangipail-an Apo Dios ay iismekna nan cheycha'y Gentil. Nan inangnena et inayakhana nan tapina ken chaicha ay entakhona ay mangipateg isnan ngachana. ¹⁵ Olay nan cheycha'y mamadto et siya akhes na nan insolatcha ay kinwanin Apo Dios ay nangwanin,

¹⁶ ‘Makwas na ya at tomoli ak, ya at fangonek

kasin nan nat-eb ay afong David.*

At khab-ek kasin nan napakawas ya kasin ko patakchekhen.

17 Ta am-in nan tapina ay takhok et omanap cha ken sak-en ay Apo.

Am-in cha ay Gentil ay inayakhak ay mangipateg isnan ngachanko.†

18 Siya chi nan kinwanin Apo Dios ay inpaam-mona id solit.‡

19 “Siya chi nan khotok nan mangwaniyak en ad-i tako koma palikhaten nan cheycha’y Gentil ay cha mabfaliwan nan semekcha ta mamati cha ken Apo Dios. 20 Solatan tako magtek chaicha ay mamilin ta ad-icha ischa nan isyangkhay ay naifilang ay mallawa tay naichoo isnan khinag-aeb ay dios, ta omadchawi cha isnan asi ay okhali, ya ta ad-i cha ensifo isnan watwat nan naseket ay naparki paymo ensifo si chala.‡ 21 Tay engkhana id sangad-om, kad-in maifasa nan lenteg Moises isnan sinagogan si Judio isnan Sinabfacho, ya kad-in naipap-alawag chana isnan kailiili.”

Nan Solat isnan Mamati ay Gentil

22 Idwani natotya nan apostoles ya nan amama ya nan am-in ay wad-ay ischi ay mamati, ta pomili cha ken chaicha is faalencha ay maitakin ken cha Pablo ken Bernabe ay omey id Antiokia.

---

* **15:16** Nan laychen ay kanan **nan afong David** et nan en-ap-apowana. † **15:17** Ilaenyo nan Amos 9:11,12. ‡ **15:20** Isnan lenteg si Judio maipawa nan ensifo isnan watwat si naseket ay naparki tay sisya nan chalana. Maipawa ken chaicha nan ensifo si chala tay kinwanin Apo Dios ay siya nan kawad nan fiyag, ya nan fiyag et kwan Apo Dios. Ilaenyo nan Levitico 17:11.

Et pinilicha cha Judas ay makwanin Barsabas ya si Silas ay lallalaki ay matangad isnan cheycha'y mamati. ²³ Et siya na nan kanan nan inpaw-itcha ay solat ken chaicha:

“Chakami na ay apostoles ya amam-a ay ib-ayo. Naay nan solatmi ken chakayo ay iib-a ay mamati ay Gentil ay wad-ay id Antiokia, Siria ya Cilicia. Asop ya enkhagkhawis kayo. ²⁴ Chinngemi ay wad-ay cha nan nalpo isna ay ib-ami ay aped inmey issa, ngem egaymi finib-ilin chaicha. Ya nay allilawencha ya korkolencha chakayo isnan kankanancha. ²⁵ Siya nan khotok nan natotyaanmi, et naeesang kami ay namili is ifaami ken chakayo ay maitakin isnan lilwidmi ay cha Bernabe ken Pablo ²⁶ ay chadlos nangiposta isnan fiyagcha ay mangitakcheg isnan ngachan nan Apo tako ay Jesu Cristo. ²⁷ Nay ifaami cha Judas ken Silas ta ifaagcha kasin nan chadlos ay wad-ay isnan nay ay solatmi ken chakayo. ²⁸ Naeesang kami isnan Ispirito Santo ay mangwanin ad-imi tatagmechan chakayo isnan ngag sisa mod-i ket kecheng nan akit ay naycha ay masapol ay maangnen: ²⁹ Ad-iyo sibfan nan naichaton isnan khinag-aeb ay dios, paymo nan chala paymo nan watwat nan naseket ay naparki. Ya ad-iyo angnen nan asi. Mo iyadchawiyo nan awakyo isnacha, khawis nan angnenyo. Kecheng chana is ibfakhami ken chakayo.”

³⁰ Adi kad inpaligwatcha chaicha ay khomwab ay omey id Antiokia. Inamongcha nan am-in ay mamati ischi sa cha't inchawchaw nan solat. ³¹ Issan namasaan nan iyAntiokia isnan so-

lat, nalaychalaychan cha isnan tokhon ay nangipafikas ken chaicha. ³² Cha akhes Judas ken Silas ay mamadto, et angсан nan infagfakhacha ay nanogtokhon ya nangipafikas ken chaicha. ³³ Nachanchan nan nentetey-ancha ischi sa cha't tinmoli isnan cheycha'y namaa ken chaicha. Inpaligwat nan cheycha'y iib-a ay mamati chaicha ay enkhagkhawis. §

³⁵ Nakhayad id Antiokia cha Pablo ken Bernabe, ya angсан nan iib-acha ay cha nakisos-olo ya nakipap-alawag isnan kalin Apo Jesus.

Nan Nensiyanan cha Pablo ken Bernabe

³⁶ Awni pay ya sa et kanan Pablo ken Bernabe, “Tomoli ta't man, ta en ta ilaen mo khawis nan iib-ata isnan am-in ay ili ay nangipap-alawakhanta isnan kalin Apo Jesus.” ³⁷ Laychen Bernabe ay itakincha si Juan Marcos, ³⁸ ngem kinwanin Pablo ay khagkhag-awis si ad-icha itakin siya, tay aped na tinaynan chaicha id Pamfilia ya egayna intoloy ay finmachang isnan chonocha. ³⁹ Siya chi ya ket ay nen-asisonget cha sa cha't nensiyan. In-takin Bernabe si Marcos sa cha't nenbapor ay omey id Chipre. ⁴⁰ Si akhes Pablo, pinilina si Silas ay fowegna, ya intalek nan iib-a ay mamati chaicha ken Apo Dios ta fachangana chaicha, sa cha't naligwat. ⁴¹ Sa cha't nenfaat ay inmey isnan kailili id Siria ya id Cilicia, ay en nangipabpafikas isnan cheycha'y mamati ay maam-among ischi.

---

§ 15:33 Isnan tap-in nan naisolat ay kalin Apo Dios isnan Griego, wad-ay nan bersikolo 34, ay siya na: Ngem si Silas, et sinmekna ay makhayad id Antiokia.

16

Nan Naitapiyan Timoteo ken cha Pablo ken Silas

¹ Inomchan cha Pablo id Derbe ya sa et id Listra. Ya wad-ay ischi nan esa'y disipolos ay enngachan is Timoteo, ay Judio si inana ya esang akhes ay mamati, ngem si amana et esang ay Griego. ² Khawis nan naap-apatán Timoteo isnan iib-a ay mamati id Listra ya id Iconio.

³ Idwani, sinegyatan Pablo si Timoteo tay laychena ay itakin siya. Siya chi nan inangnena migkhapo isnan cheycha'y Judio ay wad-ay ischicha, tay ammocha am-in ay si amana et Griego.

⁴ Isnan cha cha nenfaatan isnan kailili, infagfakhacha isnan cheycha'y mamati nan maipoon isnan inolog nan cheycha'y apostoles ya amam-a id Jerusalem, ay masapol ay iyangnencha. ⁵ Adi kad am-amed et finmikas nan pammatin nan cheycha'y mamati ay cha maam-among, ya winakas ay cha cha kayet nataptapiyan ya inmad-acha.

Nan Inpailan Apo Dios ken Pablo id Troas

⁶ Finnaat cha Pablo nan kailili id Frigia ya id Galacia, tay egay inpalofos nan Ispirito Santo ay enpalawag cha isnan Probinsiya ay Asia. ⁷ Idwani, issan nganngani cha'y omchanan isnan sakop nan Probinsiya ay Misia, kanancha ta somkhep cha isnan Probinsiya ay Bitinia, ngem siya kayet ay egay inpalofos nan Ispirito Santo.* ⁸ Adi kad linaosancha nan Misia ya nenchadchawes cha ay khinomwab id Troas. ⁹ Isnan chey ay maschem, wad-ay nan inpailan Apo Dios ken Pablo isnan

---

* **16:7** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “nan Ispiriton Jesus.”

kag na iitaw. Inilana nan lalaki ay iMacedonia ay entatakcheg ya cha enseg-ang ken siya ay mangwanin, “Omali ka id Macedonia ta fachangam chakami!” ¹⁰ Khapo isnan chey ay inilana, inmanap kami kannay is enlokhananmi ay omey id Macedonia, tay finigfigmi ay inayakhan Apo Dios chakami ay en mangipalawag isnan Khawis ay Chamag ken chaicha.

Nan Namatiyan Lydia id Filipos

¹¹ Nenbapor kami id Troas ya nenchadchawes kami id Samotracia, ya isnan kawaksana chinmaka kami id Neapolis. ¹² Sa kami't inmey id Filipos, ay kapapatekhan ay ili isnan chey ay sakop nan Probinsiya ay Macedonia, ya ilin si iRoma. Ischi nan nentey-anmi is away kaat ay akhew.

¹³ Isnan tengaw ay Sabfacho tinaynanmi nan ili sa kami't inmey isnan ilit nan wanga, ay kananmi en enlol-owalowan si Judio.† Nakitoktokcho kami ay cha nakitot-oya isnan fabfafai ay maaamong ischi. ¹⁴ Nan esang ken chaicha ay nanngge ken chakami, et Gentil ay manad-ayaw ken Apo Dios ay enngachan si Lydia ay iTiatira. En-ilaklako siya isnan nabfalor ay enkilat ay lopot.‡ Incha-

---

† **16:13** Tay ilin si iRoma nan Filipos, masapol ay is kailitna nan maamongan nan teken nan pammatica, ay mangiyangnen isnan ekhadcha ay enchayaw, ay kag isnan Judio. Ekhad si Judio ay maam-among isnan sag-en nan chanom, tay kad-in enfonyag cha ay mangaan isnan afigcha, esa cha enlowalo. ‡ **16:14** Nachamchamag nan ili ay Tiatira, tay siya nan malpowan nan kag fekhas si aterfa ay manekteken isnan ilan nan lopot. Nan sana ay enkilat ay lopot et siya nan laylaychen nan iRoma ya nangina. Siya nan lopot si fafaknang, ya nan alicha.

lan Apo Dios nan semekna tatno ikhekheetna ay mannge isnan kankanan Pablo. § 15 Siya chi ya ket ay nenpafonyag siya ya nan am-in ay pangafongna. Sa na't awisen chakami ay mangwanin, “Mo kananyo ay tet-ewa ay mamati ak ken Apo Jesus, omali kayo is afongko ta ischi nan enteyanyo.” Et inmipakod ken chakami.

Nan Naibfalochan cha Pablo ken Silas id Filipos

16 Isnan namingsan ay cha mi omayan is kaenlol-owalowan, wad-ay nan sinab-atmi ay magmagkit ay faa ay sinkhep si anito ay nangigwa ken siya isnan kafaelana ay en-ila. Ad-acha ay siping nan al-alaen nan cheycha'y apona khapo isnan chey ay kafaelana. 17 Inon-onodna chakami ken cha Pablo ya cha na infogfokhaw ay mangwanin, “Nan naycha ay takho et faan nan Katotongchowan ay Dios, ya ipaammocha ken chakayo nan ikkanyo ay maisalakan!”

18 Away kaat et ay akhew ay inang-angnena chi engkhana'y naoma chadlo si Pablo. Sa na't sinakhong ay nangwani isnan anito, “Isnan ngachan Jesu Cristo, filinek sik-a ay fomala ken siya!” Et isnan chey kannay ay olas finmala nan anito ken siya.

19 Idwani, issan namigfikhan nan cheycha'y apon nan magmagkit ay maid et namnamacha ay fomaknangan, tiniliwcha cha Pablo ken Silas ya khinoyakhoycha chaicha ay nangiyey is kapalasa ay kawad si okom. 20 Inyeycha chaicha ay

---

§ 16:14 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Tinekwan Apo Dios nan posona ta chengngena nan kinwanin Pablo.”

nangidchalom isnan okom ay nangwanin, “Naay-cha si Judio ay inmali ay enkhologkholo isnan ili tako. ²¹ Cha cha isos-olo nan ekhad ay law-en tako ay chawaten paymo iyangnen ay iRoma.” ²² Sa et intachon nan angsan ay takho ay nangipabpafasol ken chaicha. Alan et nan cheycha'y okom ya lokpos isnan fachon cha Pablo ken Silas, sa cha't inpafaifaig nan sokod ken chaicha. ²³ Kakwasan nan chad-ama'y nafaifaikhancha, inpokokcha chaicha, ya naifilin isnan khwarchiya ta ifotina chaicha ay khawis. ²⁴ Tay siya chi nan naifilin ken siya, en na't inpokok chaicha isnan kachokhon nan fabfallochan. Inipitna nan sikicha isnan nalokawan ay kaew, sa na't fotiyan.

²⁵ Isnan tangan si lafi, nenlol-owalo cha Pablo ken Silas ya cha cha nenkankanta ay nenchadayaw ken Apo Dios, ya chengchengngen nan iib-acha ay falod. ²⁶ Faagna ya ket ay nayannekha is chad-ama, ya olay nan pegnad nan fabfallochan et nenwegweg. Sa et nenkatetekwafan nan am-in ay enebna ya nenkakkakaan nan kachinan nan am-in ay falod.

²⁷ Finmangon et nan khwarchiya ya issan nangil-ana ay entatakang nan fabfallochan, kanana et mo linmayaw cha nan falod. Ke na't okfosen nan fadyokna ay mamatey isnan awakna.* ²⁸ Ngem ya ket ay nabfanokhaw si Pablo ay mangwanin, “Ad-im sepsepen nan awakmo, tay naay kami am-in sina!”

---

* **16:27** Isnan lenteg nan iRoma, mo ngag nan chosan nan linmayaw ay falod, siya akhes nan maangnen isnan khwarchiya ay nangipalayaw ken siya.

²⁹ Siya et chi ya ket nenpaala is silew, sa na't kinamo ay en nangila ken cha Pablo ken Silas, ya chadlos ay namap-ayegpeg ay nenlokfob isnan sakhangcha. ³⁰ Sa na't ifala chaicha ay mangwanin, “Apo, ngag man nan angnek ta maisalakan ak?”

³¹ Sa cha't kanan, “Mamati ka ken Apo Jesus et maisalakan ka ya nan pangafongmo.”

³² Sa cha't inlawlawag nan kalin Apo Dios ken siya ya nan am-in ay wad-ay is afongna. ³³ Adi kad isnan chey kannay ay olas isnan lafi, inayakhana chaicha sa na't inwainwasan nan sokhatcha. Sa cha't kannay nenpafonyag am-in ay sinpangafong.

³⁴ Osto'y siya chi, inlamagna't chaicha is afong, sa et nenkhao is kanencha. Et nenlal-ayad cha am-in ay sinpangafong tay namati cha et ken Apo Dios.

³⁵ Isnan kawitana ket ay finaana nan cheycha'y okom nan popolis ay en mangwanin, “Ipalofosyo nan sanacha ay lallalaki.”

³⁶ Adi kad infakhan nan khwarchiya chi ken Pablo. Kinwanina, “Inmali nan filin ay nalpo isnan cheycha'y okom ay mangwanin ipalofosko chakayo. Idwani, mabfalin et ay fomala kayo. Ome y kayo et ay enkhagkhawis.”

³⁷ Ngem ket ay kinwanin Pablo isnan cheycha'y polis, “Da! Aped cha inpasaplisaplit chakami isnan sakhang nan katakhotakho, sa cha't inmi-pafalod ay egay ona nakedchengan ay nakafasol

kami! Romano kami pay!† Ento man nan ikkana idwani ay aped cha omipakaan ken chakami ya maid makaammo? Ad-i mabfalin! Masapol ay chaicha kannay ay okom nan omali ay mangifala ken chakami.”

³⁸ Adi kad tinmoli nan popolis ay en nangifaag sisi isnan cheycha'y okom. Ya issan nanngelan-cha ay Romano pet cha Pablo ken Silas, inm-egyat cha. ³⁹ Sa cha't inmey ay maiyornos ken chaicha, ya inpangocha chaicha ay mangifala is kafabfalocho, sa cha't kinchaw ta mo mabfalin et komaan cha ischi ay ili. ⁴⁰ Adi kad tinaynan cha Pablo ken Silas nan fabfalocho, sa cha't inmey isnan afong Lydia, ay nangil-ancha isnan iib-acha ay mamati. Finagfag-ancha ay mangipafikas ken chaicha, sa cha't kinmaan.

17

Nan Inmayan cha Pablo ken Silas id Tesalonica

¹ Intot-oloy cha Pablo ay nenfaat ay nangikwan id Amfipolis ya Apolonia, sa cha't inomchan id Tesalonica ay kawad nan esa'y sinagogan si Judio. ² Inmey si Pablo is kasinagoga tay siya nan inpaingsana. Ya tolo ay Sabfacho ay nakisodsochok

---

† **16:37** Chwa ay ila nan lenteg nan Romano. Nan esang et pala isnan sikhod ay iRoma ay kailiyan nan Emperador, ya pala akhes isnan cheycha'y naifilang ay Romano tay naiyanak cha ay Romano paymo linakwancha chi. Nan esang akhes ay lentegcha et pala isnan kailiili ay inafakcha ay nenfalin ay sakop nan Roma. Kag isnan chosa: maipawa nan maikolosan nan sikhod ay iRoma paymo nan naifilang ay Romano, ngem mabfalin na isnan ad-i maifilang ay Romano. Ad-i akhes mabfalin ay masaplit nan iRoma paymo naifilang ay Romano mo ad-i cha ona masomarya ay osto. Siya nan lilin Pablo.

ischi maipoon isnan naisolat ay kalin Apo Dios. ³ Inlawlawagna chi ay mangipaila ay masapol ay enlikhat nan Cristo sa et fomangon kasin isnan etey. Kinwanina, “Si Jesus ay chak inpap-alawag ken chakayo, et siya nan Cristo.” ⁴ Wad-ay cha nan Judio ay cha naawis ya naitapi ken cha Pablo ken Silas. Angsaangsan akhes nan Griego ay nenchad-ayaw ken Apo Dios, ya sa et nan angsan ay matan-gad ay fabfafai ay naawis ay naitapi ken chaicha.

⁵ Nay met achi ket ay inmapal nan tapin nan Judio, ya chinakhopcha nan wasit ay lallalaki, sa cha't inamong nan omili ya sa cha't pabfikasen nan kholo isnan ili. Ala cha't ya eey isnan afong Jason ay mamilit ay mangipafala koma ken cha Pablo ken Silas, ta iyeycha chaicha isnan sakhang nan katakhotakho. ⁶ Ngem khapo tay egaycha inchanan chaicha, ke cha't ay ala ya filalay ken Jason ya nan tapina ay iib-a ay mamati, ya inyeycha chaicha isnan aap-apo isnan ili, sa cha't infog-fokhaw ay nangwanin, “Nan lallalaki ay nangiyali isnan kholo isnan am-in nan lofong, naay cha isna, ⁷ ya sinangailin Jason chaicha is afongna. Soplaencha nan filin nan Emperador ay mangwanin wad-ay kano nan teken ay ali ay enngachan si Jesus.” ⁸ Issan nanngelan nan omili ya nan aap-apo isnan ili nan chey ay kinwanicha, ket ay nakorkor nan olocha. ⁹ Sa et piyansaan nan aap-apo cha Jason ya nan iib-ana, sa cha't inpalofos chaicha.

Nan Inmayan cha Pablo id Berea

¹⁰ Osto ay nalafi, inpaligwat nan iib-a ay mamati cha Pablo ken Silas ay omey id Berea. Isnan

inomchanancha, inmey cha isnan kasinagogan si Judio. ¹¹ Wadwad-ay ay makaawat nan Judio ischi mo nan wad-ay id Tesalonica. Iinsetcha ay nanngem isnan kalin Apo Dios, ya winakas ay inosiosigcha nan naisolat ay kalina ta ilaencha mo tet-ewa nan kankanan Pablo. ¹² Et angosan ken chaicha nan namati, ya siya akhes isnan matangad ay fabfafain si Griego ya olay nan lallalakin si Griego. ¹³ Ngem isnan nanngelan nan Judio id Tesalonica ay inpap-alawag akhes Pablo id Berea nan kalin Apo Dios, inonodcha siya, ya sa cha't sogsokhan ay mangipafikas isnan omili ischi ta enkholo cha. ¹⁴ Osto'y siya chi, ya ket inpaligwat kannay nan iib-a ay mamati si Pablo isnan enpafayfay ay chalan. Ngem nakhayad cha Timoteo ken Silas id Berea. ¹⁵ Inpangocha si Pablo engkhana id Atenas, sa cha't sinmaa. Infilin magtek Pablo ken chaicha ta ifaagcha ken cha Silas ken Timoteo ta kamakamencha siya.

Nan Inang-angnen Pablo id Atenas

¹⁶ Isnan kawad Pablo id Atenas, ay cha na manadsad-an ken cha Silas ken Timoteo, chad-ama ay ensakit nan semekna isnan nangil-ana ay angsaangsan nan khinag-aeb ay dios isnan chey ay ili. ¹⁷ Siya chi ya ket nakisodsochok is kasinagoga isnan Judio ya Gentil ay enchad-ayaw ken Apo Dios. Siya kayet akhes chi nan winakas ay inang-angnena is kamarkitan isnan olay sino ay wad-ay ischi. ¹⁸ Idwani wad-ay cha nan mimistolo ay inmey nangila ken Pablo. Chaicha san

makwanin Epicureo ya nan Estoico.* Kinwanin nan tapina ken chaicha, “Ngag man nan laychen nan nay ay pas-ot ay kanan.” Wad-ay cha akhes nan nangwanin, “Kag teketeken ay dios nan ap-apatena mo!” Kinwanicha na tay cha inpap-alawag Pablo nan maipoon ken Jesus ya nan matakhowan isnan etey.† 19 Adi kad inalacha si Pablo ya inyeycha isnan maamongan nan amama isnan ili ay makwanin Areopago. Sa cha't kanan, “Laychenmi ay ammowen nan nay ay falo ay sos-olo ay cham ap-apaten. 20 Tay omipataa nan tapina ay inyalim ay sos-olo ay cha mi chengngen, et nay laychenmi ay ammowen nan ayena.” 21 (Tay am-in nan omili id Atenas ya nan cheycha'y nalpo isnan teketeken ay ili ay nakiili ischi, et maid kasin teken is chonchonnencha mod-i yangkhay nan en mangap-apat ya manmannge isnan chey ay eg-ay paat nadnadnge ay omipataa.)

22 Tinmakcheg si Pablo isnan sakhang nan Areopago, sa na't kanan, “Iib-a ay iyAtenas, mailak

---

* **17:18** Nan mimistolon si Epicureo, kanancha en aped nawad-ay nan lofong ay maid nangaeb. Kanancha akhes ay mo matey nan takho, mamaid nan leng-agna. Adi kad kanancha en nan pangkhep koma nan takho et ta enkhankhanas cha yangkhay ya nan figfikhawencha nan mang-epancha. Nan akhes mimistolon si Estoico, kanancha en maamas nan leng-ag nan takho isnan mateyana. Kanancha akhes en wadwad-ay nan semek mo nan khanas paymo likhat ay itopeg si takho, tay nan nemnem koma nan mangichalan isnan takho. Patiyencha akhes ay mo kanan nan semekcha en maid et silfin nan fiyag, pateyencha et yangkhay nan awakcha. † **17:18** Nan kalin si Griego isnan katakhowan si matey et **anastasis**. Away nget nenkammali nan iyAtenas ay mangwanin, chwa ay Dios nan isos-olon Pablo ay si Jesus ya si Anastasis.

ay isnan am-in ay angnenyo et iyeegyatyo nan diosyo. ²³ Tay isnan chak nenliklikchan isnan iliyo ay namob-oyaak isnan enchad-ayawanyo, inchanak akhes nan altar ay naisolatan nan nay: ‘Pala isnan Egay Kaam-ammowan ay Dios.’ Idwani nan sana ay Dios ay ad-iyo ammo ya chad-ayawenyoy, et siya mampay idwani nan laychek ay ipaammo ken chakayo. ²⁴ Siya nan Dios ay nangaeb isnan nay ay lofong ya nan am-in ay wad-ay isna. Ad-i entee isnan timplo ay khinaeb si takho, tay siya nan Apo isnan chaya ya nan lota. ²⁵ Ad-ina akhes masapol nan ifachang si takho ken siya ay kag san wad-ay enkolangana. Tay siya kannay nan poon si fiyag ya matatakhowan tako, ya kalpowan nan am-in ay ngag sisa’y masapol si takho. ²⁶ Winad-ayna am-in nan wanen-ed si takho isnan es-esa’y chala, ta entee cha isnan olay entona issa isnan lota. Et siya kannay nan nangischo isnan omannongan nan en-apowan nan waschin esa’y ili, ya nan pengpeng nan ilicha. ²⁷ Siya na nan inangnena ta anapencha nan Dios, ta asop ya kappokapencha ya edchanancha siya. Ngem nan tet-ewa et ad-i adchawi siya isnan waschin esang ken chatako. ²⁸ Tay wad-ay nan nangwanin,
 ‘Siya nan poon nan fiyag tako, nan enkhiwwan tako, ya nan matatakhowan tako.’
 Kinwanin kayet nan tapina ken chakayo ay somosolat en,
 ‘Tay an-akna met chatako.’
²⁹ “Idwani tay an-ak Apo Dios chatako, ad-i tako koma kanan ay nan Dios et kag isnan ilan si tinagtakho ay fallitok paymo pilak paymo fato, ay

sinmek si khomakhaeb ay nalaing ay takho. ³⁰ Id sangad-om inan-anosan Apo Dios nan cha inang-angnen si takho tay maid ammocha maipoon ken siya. Ngem idwani ifilina isnan am-in ay takho ta enfafawi cha, ³¹ tay wad-ay nan akhew ay inischona ay at mangokomana isnan am-in ay takho isnan lofong. Nalenteg nan angnena ay mangokom maichalan isnan esa'y takho ay chinotokana. Inpailana ay tet-ewa na isnan olay sino maichalan isnan namangonana ken siya isnan etey!”

³² Isnan nanngelancha isnan kinwanin Pablo maipoon isnan matakhowan isnan etey, ya ket cha ang-angowen nan tapina siya, ngem wad-ay cha nan tapina ay nangwanin, “Laychenmi ay sa kasin mannge ken sik-a maipoon isnan kinwanim.” ³³ Sa et kinmaan si Pablo isnan maamamongancha. ³⁴ Wad-ay cha nan tapina ay naitapi ken siya ay namati. Si Dionisio ay esang isnan Areopago, sa et nan esa'y fafai ay enngachan si Damaris, ya nan tapina kayet.

18

Nan Inmayan Pablo id Corinto

¹ Awni pay ya ket kinmaan si Pablo id Atenas ya inmey id Corinto. ² Ischi nan nanab-atana isnan esa'y Judio ay iPonto ay enngachan si Akila ya nan asawana ay si Priscila. Kalkalpo cha id Italia tay inpakaan Emperador Claudio nan am-in ay Judio id Roma. Inmey inilan Pablo chaicha, ³ ya khapo tay isona chaicha ay enkhag-aeb si ab-afong ay torcha, nakitetee ya nakidkidno ken

chaicha. ⁴ Sinabfacho ay inmey si Pablo is kasi-nagoga ay en nakisodsochok ay mangawis isnan Judio ya Griego ta mamati cha.

⁵ Issan inomchanan cha Silas ken Timoteo ay nalpo id Macedonia, inpey et Pablo nan am-in ay olasna ay nenpap-alawag. Cha na infab-aag isnan cheycha'y Judio ay si Jesus et tet-ewa ay siya nan Cristo. ⁶ Ngem osto ay sinopla ya inpang-pangaagcha siya, ke na't iwayagwag nan fachona ay alig mangiwayang ken chaicha ay mangwanin, “Kikhad kayo isnan madchosaanyo!* Maid fasolko. Idwani omey ak et isnan cheycha'y Gentil.”

⁷ Sa na't tinaynan chaicha ya inmey isnan afong Ticio Justo ay sag-en nan sinagoga ya nakitee ken siya. Esang siya ay Gentil ay manad-ayaw ken Apo Dios. ⁸ Idwani, si Crispo ay mangichad-alan isnan sinagoga, et namati ken Apo Jesus, ya siya akhes isnan am-in ay pangafongna. Angsan kayet ay iCorinto nan nannges isnan kinwanin Pablo ya namati cha, sa cha't nafonyakhan.

⁹ Isnan esa'y lafi, kinwanin Apo Dios ken Pablo isnan kag na it-itaw en, “Ad-i ka omeg-egyat. Cham kayet ibfakha nan kalik ya ad-i ka mam-manya, ¹⁰ tay wawawawad-ay ak ken sik-a. Ya maid mangisik ken sik-a, tay angsan isnan nay ay ili nan at enfalin ay takhok.” ¹¹ Adi kad nentetee ischi si Pablo isnan esa ya kakhedwa ay tawen,

---

* **18:6** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Nan chalayo et wad-ay kannay isnan oloyo.” Nan laychena ay kanan et, kikhad cha isnan ang-angnencha tay chaicha kannay nan manakhang ken Apo Dios ay manongfat isnan inangnencha, ya nay chaicha nan kikhad isnan madchosaancha.

ay cha nangisos-olo isnan kalin Apo Dios isnan cheycha'y takho.

¹² Ngem isnan nenkhofernadcholan Galion id Acaya, ya ket ay nayomyom nan cheycha'y Judio ya ala cha ya tiliw ken Pablo ay en mangisaklang ken siya. ¹³ Kinwanicha, “Nan nay ay takho et awawisena nan takho ay manopla isnan lenteg isnan angnencha ay enchayaw ken Apo Dios.”

¹⁴ Osto'y nganngani ay enkali si Pablo, ket ay apchas nenkali si Galion isnan cheycha'y Judio. Kinwanina, “Mo sa ya nan nay ay chalomyo et maipoon isnan ad-i osto paymo ngaag ay ikkan, at koma lebfengna ay olay anosak ay mannge ken chakayo ay Judio. ¹⁵ Ngem khapo tay totya pet yangkhay maipoon isnan kali ya ngadngachan ya lentegyo kannay, kikhad kayo. Ngag kan nan ngotok ay mangokom issacha!” ¹⁶ Sa na't nenipakaan chaicha is kakorti. ¹⁷ Sa cha't ala ya teme ken Sostenes ay mangichad-alan isnan sinagoga, ya pinakpakcha isnan sakhang nan okom. Ngem inookhay Galion chaicha.

Nan Tinmoliyan Pablo id Antiokia

¹⁸ Inmannong kayet si Pablo id Corinto, awni sa na't khayachen nan cheycha'y mamati ischi, ya intakina cha Priscila ken Akila. Issan inomchanancha id Cencrea, nenpaapolog si Pablo ta kail-ana ay natongpal nan inkalina ken Apo Dios.†

---

† **18:18** Isnan ekhad nan Judio, mo wad-ay nan ikalicha ken Apo Dios, ad-i cha enpapapokis engkhana'y matongpal chi. Sa cha't enpaapolog ya poowancha nan fookcha is kaTimplo ay mangichoo ken Apo Dios ta mangipaila ay natongpal nan inkalicha.

Sa cha't nenbapor ay nenpaSiria. ¹⁹ Sa cha't chinmapos id Efeso ay at mangayachan Pablo ken cha Priscila ken Akila. Sa et sinomkhep is kasinagoga ya nakisodsochok isnan cheycha'y Judio. ²⁰ Awni ya inpakodcha siya ta oman-annong koma siya ken chaicha, ngem egayna intan-oy. ²¹ Infaagna magtek ken chaicha isnan kinmaanana en, “Mo ipalofos Apo Dios at kasin ak omali.” Sa et nenbapor ay komaan id Efeso.

²² Isnan inomchanana id Cesarea, nanikid id Jerusalem ay mangila isnan cheycha'y maamong ay mamati, sa et pinmanad id Antiokia. ²³ Sin-ak-itan nan nentey-ana ischi, sa et kinmaan ya inmey isnan olay entona ay sakop nan Galacia ya Frigia, et inpabpafikasna nan pammatin nan cheycha'y mamati ischi.

Nan Inmayan Apolos id Efeso ya Corinto

²⁴ Idwani wad-ay nan esa'y Judio ay iyAlejandria ay enngachan si Apolos ay inmey id Efeso. Esang siya ay nalaing ay en-isolo, ya angan nan ammona maipoon isnan naisolat ay kalin Apo Dios. ²⁵ Nasos-olowan siya isnan inischon Apo Dios ay Chalan si Fiyag, ya nanangset ay nangipap-alawag ya nangisos-olo isnan ostoosto maipoon ken Jesus. Nay met achi kecheng nan fonyag ay inischon Juan si ammona. ²⁶ Inmey is kasinagoga et intotoledna ay en-isos-olo. Isnan nanngelan cha Priscila ken Akila ken siya, insaacha, sa cha't inlawlawag ay osto ken siya nan cheycha'y ad-ina ammo maipoon isnan inischon Apo Dios ay Chalan si Fiyag. ²⁷ Sa et tay laychena ay khomchang isnan Probinsiya ay Acaya,

inpaifikas nan cheycha'y mamati ta omey siya, ya sinolatancha nan ib-acha ay mamati ischi ta mangiliyencha siya ay khawis. Mailapo isnan inomchanana ischi, ad-acha nan fachangna isnan cheycha'y nenfalin ay mamati khapo isnan fachang Apo Dios. ²⁸ Tay isnan sakhang nan katakhotakho ab-afikas siya ay nakisochok isnan cheycha'y Judio, ya inafakna chaicha isnan nangipail-ana isnan naisolat ay kalin Apo Dios ay si Jesus et siya nan Cristo.

19

Nan Inmayan Pablo id Efeso

¹ Isnan wad-ayan Apolos id Corinto, inikwan Pablo nan kabfakhaang ay omey id Efeso, ay nangchanana isnan tapina ay mamati. ² Sa na't kanan ken chaicha, "Chinawatyo ngen nan Ispirito Santo issan namatiyanyo?"

Sa cha't kanan, "Egay ya! Maid chinchinngemi maipoon isnan Ispirito Santo."

³ Sa na't kanan, "Ngag ay ilan si fonyag nan nafonyakhanyo?"

"Nan man fonyag ay inischon Juan," kinwanicha.

⁴ Sa et kinwanin Pablo, "Nan fonyag ay inischon Juan et nan mafonyakhan nan cheycha'y men-fafawi ya manokog isnan fasol, sa na't infaag ken chaicha ay masapol ay mamati cha isnan omali ay manokat ken siya ay si Jesus."

⁵ Isnan nanngelancha sidi, nenpafonyag cha kasin isnan ngachan Jesus ay Apocha.* ⁶ Sa et

---

* **19:5** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, "isnan ngachan Apo Jesus."

inpatang Pablo nan limana ken chaicha, ket ay inomchan nan Ispirito Santo ay mangichalan ken chaicha, sa cha't nenkali isnan nateketeken ay kali ay egaycha inachar ya infagfakhacha akhes nan inpaammon Apo Dios ken chaicha. ⁷ Away sinpoo ya chwa am-in ay lallalaki chachi.

⁸ Tolo ay fowan ay in-inmey si Pablo is kasi-nagoga, ya intotoledna ay nen-isos-olo, nakisod-sochok, ya nangaw-awis ken chaicha ta mamati cha isnan en-ap-apowan Apo Dios. ⁹ Ngem nen-falin ay nawewe nan tapina ya paatencha ay ad-i mamati. Inpangaagcha isnan sakhang nan maam-among is kasinagoga nan insolon Pablo ay Chalan si Fiyag, et nay tinaynana chaicha ya intakina nan cheycha'y mamati ay en-aton isnan iskwilaan Tirano, ya ischi nan winakas ay nakisodsochokana ken chaicha. ¹⁰ Siya chi nan inang-angnena isnan chwa'y tawen. Et am-in nan omili isnan Probinsiya ay Asia, Judio paymo Gentil, et chinngecha nan kalin Apo Dios.

Nan Lallalaki ay An-ak Sceva

¹¹ Chadlos ay katataa ay kamabfalin nan cha inang-angnen Apo Dios maichalan ken Pablo. ¹² Et tay siya chi olay nan cheycha'y panyo ay cha na inponas ya nan lopot ay inolofidna, et inalacha'y nangiyey isnan cheycha'y masasakit, ya cha cha khinmawis sa et cha finmala nan anito isnan nenkaan-anitowan. ¹³ Idwani wad-ay cha nan tapina ay Judio ay cha enfab-aat ay mangipak-pakaan isnan anito, ya pinadpachascha akhes ay mangipakaan isnan anito isnan naan-anitowan maichalan isnan ngachan Apo Jesus. Kinwanicha,

“Pakaanek sik-a isnan kamabfalin Jesus ay ipapalawag Pablo.”

¹⁴ Siya na nan cha ang-angnen nan pito ay lalalaki ay an-ak nan esa'y Judio ay katongchowan ay pachi ay si Sceva.

¹⁵ Ngem kinwanin nan anito ken chaicha, “Ammok achi si Jesus ya si Pablo, ngem chakayo, sino kayo pan?”

¹⁶ Adi kad nan chey ay naan-anitowan et nalan-abtok ken chaicha ay chadlos nangipalikhat ken chaicha engkhana ay inafakna chaicha, sa cha't ala ya layaw ay nenlalafo ya nasokhasokhatan.

¹⁷ Chinngen nan omili id Efeso, Judio paymo Gentil nan maipoon isnan naangnen. Sa cha't inmegyaegyat ya pinadchayawancha nan ngachan Apo Jesus. ¹⁸ Ya ansan cha ay ensop-ok ay nenfalin ay mamati nan inmey ay nangibfakha ya nangipafala isnan cha cha inang-angnen ay ngaag. ¹⁹ Nan tapina ken chaicha et intakincha nan kalibloblocha sa cha't pinoowan isnan sakhang nan katakhotakho. Inmey ay liman poo ay lifo ay pilak† nan finilangcha ay falor nan cheycha ay liblo. ²⁰ Tay siya chi cha et maammowan nan kamabfalin Apo Dios isnan onanig cha kayet madngelan ya somyaan nan kalina.

Nan Kholo id Efeso

²¹ Kakwasan nan cheycha ay inmat, sinmek Pablo ay mangikwan id Macedonia ya Acaya ay enpaJerusalem. Kinwanina, “Mo makwas ischi,

---

† **19:19** Nan falor nan esa'y drachma ay ngachan nan sippingcha ay nakhaeb is silver et silchocha isnan esa'y akhew.

masapol akhes ay omey ak ay omey id Roma.”
²² Sa na't inpaon-ona id Macedonia nan chwa isnan kafachangna ay cha Timoteo ken Erasto. Sa et nentee siya is sin-ak-itan kayet isnan kawadna isnan Probinsiya ay Asia.

²³ Siya chi nan finmal-an nan chad-ama ay kholo id Efeso maipoon isnan Chalan si Fiyag.
²⁴ Tay wad-ay nan esa'y lalaki ay enngachan is Demetrio ay mangag-aeb isnan pilak isnan apaped timplon nan kinagkhaeb ay dioscha'y fafai ay si Artemis. Ya ad-acha nan makhag-alansiyan nan cheycha'y cha enmadno ischi. ²⁵ Idwani inamongna nan padpadnowena ya nan ib-acha ay enfesfesa, sa na't kanan, “Kakakyong, ammoyo ay malpo isnan nay ay chono nan makhalansiya tako. ²⁶ Ngem si tod-i ay Pablo, et kankanana ay nan khab-en si takho et faken dios. Inilayo ya chinngeyo ay angsaangsan nan inawisna ay namaliw isnan semekcha, ya faken yangkhay isna id Efeso mod-i ket isnan nganngani ay am-in ay ili isnan Probinsiya ay Asia. ²⁷ Nan maiyegyat, et tay ta ket lang ngomaag nan nay ay chono tako. Ya faken yangkhay sa, mod-i ket et lang mamaid nan pateg nan timplon Artemis ay matangtangad ay dios tako. Et siya ay cha chad-ayawen nan am-in ay omili isnan Asia ya isnan olay entona issa, et maamas nan katangtangachana!”

²⁸ Issan nanngelan nan cheycha'y maamamong isnan kinwanina, sinmongesonget cha. Sa cha't ala ya fokhafokhaw, “Matangtangad si Artemis ay chad-ayawen tako ay iyEfeso!”

²⁹ Ket ay nenkawawad-ay nan kholo isnan

olay entona issa isnan ili. Tiniliwcha cha Gayo ken Aristarco ay iMacedonia ay nakifab-aat ken Pablo, sa cha't intagtag ay namilalay ay nangiye ken chaicha isnan enfob-oyaan ay palasacha.†
³⁰ Laychen Pablo ay sakhangen nan katakhotakho ngem inpakod nan cheycha'y mamati. ³¹ Olay akhes nan tapina ay ap-apo ay lil-iwidna isnan chey ay Probinsiya ay Asia, et infaacha nan en nenseg-ang ken siya ta ad-i enpap-aila ischi. ³² Ngomanganawngaw cha nan katakhotakho ay cha mangifogfokhaw isnan nateketeken. Angsan ken chaicha nan ad-i mangammo isnan khotok nan naam-amongancha ischi. ³³ Sa et inpasakhang nan Judio nan esang ken chaicha ay si Alejandro ay mangitakcheg ken chaicha. Ya osto ay cha pabfikasen nan tapina isnan katakhotakho siya, ket ay nensinyas ay mangipagkhinek ken chaicha ta sa et enkali koma. ³⁴ Nay met achi issan nangimatonancha ay Judio siya, ke cha't ala ya fokhafokhaw am-in is away nget chwa'y olas ay mangmangwanin, “Matangtangad si Artemis ay chad-ayawen tako ay iyEfeso!”

³⁵ Awni ya ket inpap-an nan ap-apo isnan ili chaicha. Kinwanina, “Kakakyong ay iyEfeso! Ay ke way ad-i mangammo ay nan ili tako ay Efeso nan matoktokkhongan nan timplon Artemis ay matangtangad, ya nan tinagtakho ay fato ay kakkaagna ay nekchag ay nalpo id chaya?
³⁶ Idwani tay maid makasopla isna, igkhinekyo

---

† **19:29** Nan nay ay enfob-oyaan id Efeso, et nalilwes isnan naag-agchan ay natoping ay naimanmamanman ay fato ay entoktokchowan, ya mabfalin ay laonena nan chwan poo ya lima'y lifo ay enfoya.

et koma yangkhay, ya ad-iyo fafallangen ay enangnen si isyangkhay. ³⁷ Aped yo inyali chatona isna olay mo maid inak-akewcha isnan timplo paymo inap-apatcha ay mangipangaag isnan dios tako. ³⁸ Adi kad si Demetrio ya nan iib-ana ay siya akhes chi nan chonocha et mo wad-ay ichalomcha isnan olay sino issa, wad-ay nan korti ya nan okom ay mennongnong sidi. Siya nan osto ay en cha enchaloman. ³⁹ Ngem mo wad-ay kayet teken ay masapolyo, at mafanag chi isnan osto ay akhew ay maamongan nan omili. ⁴⁰ Tay maiyegyat ken chatako nan nay ay kholo ay inmat idwani ay akhew, tay ta ket lang ya maidchalom tako. Sa et maid osto ay maisongfat tako ay khotok nan kholo.” ⁴¹ Nakwas ay kinwanina na, sa na't pasaalen nan cheycha'y takho.

20

Nan Inmayan cha Pablo id Macedonia ya id Grecia

¹ Issan tinomkelan nan kholo, inpaamong Pablo nan cheycha'y disipolos ya finagfag-ana ay nangipafikas ken chaicha. Sa na't infakha nan komaanana ya nenligwat ay enpaMacedonia. ² Finab-aatna nan kailiili ischi ya isnan angsan ay tokhona inpabpafikasna nan mamati. Awni ya inomchan id Grecia, ³ ay nentey-ana is tolo ay fowan. Issan cha na enligwatan ay enpaSiria ay en menlokhan koma isnan bapor, inammowana ay nentotolag nan cheycha'y Judio ay mamse ken siya. Siya chi ya ke na't sinmek ay nenpaMacedonia ay somaa. ⁴ Naitakin ken siya

cha Sopatro ay anak Pirro ay iBerea, si Aristarco ya Segundo ay iTesalonica, si Gayo ay iDerbe, ya si Timoteo, sa et cha Tikico ken Trofimo ay nalpo isnan Probinsiya ay Asia. ⁵⁻⁶ Khinayadcha chakami id Filipos ya nang-ona cha id Troas ay at man-echancha ken chakami. Isnan nakwasan nan Piyastan si Tinapay ay Egay Kafofochan, kinmaan kami id Filipos sa kami't nenbapor ay enpaTroas. Isnan ikalma ay akhew naiyamong kami kasin ken chaicha id Troas, ya nentee kami ischi is esa'y chomingkho.

Nan Nanakhowan Pablo isnan Natey id Troas

⁷ Isnan maschem sinan Sabfacho ay naam-amonganmi ay manganan ay manemsemkanmi isnan Apo, nenpalawag si Pablo. Inyan-noannongna nan palawagna engkhana isnan tangan si lafi, tay at komaan isnan mawakas. ⁸ Angsaangsan nan silaw isnan nentongcho ay kwarto ay naam-amonganmi. ⁹ Idwani wad-ay nan esa'y fab-alo ay enngachan si Eutico ay tinmotokcho is kafintana. Isnan sisya ay cha enkak-alijan Pablo ya ket naitom-e ya nenkaiinek, sa et mekchag ay nalpo isnan ikatlo ay gradon nan afong. Et apchas natey issan en cha nangal-an. ¹⁰ Khinomwab akhes si Pablo sa et nenyoko ay nangawe ken siya. Sa na't kanan, "Ad-i kayo madchanakhan tay sisya'y matatakho!" ¹¹ Sa et kasin linmamag si Pablo ya pinetpet-angna nan tinapay sa kami't nangan. Nakitot-otot-oya ken chaicha engkhana'y napat-a, sa et kinmaan.

¹² Sa cha't insaa san chey fab-alo ay matatakho, ya yinmap-eyap-ew nan liknacha.

Nan Inmayan Pablo id Mileto

¹³ Nang-ona kami ay nenbapor ay inmey id Asson ay at mangipalokhananmi ken Pablo. Siya chi nan kanana ay maangnen tay at manad-alan siya. ¹⁴ Inmali ay sinmab-at id Asson, sa mi't inpalokhan ya inmey kami id Mitilene. ¹⁵ Intotoloymi ay nenbapor ya issan kawaksana sinmag-en kami id Chio. Isnan maikatlo ay akhew inomchan kami id Samos, ya nanatee kami id Trogyllium. Sa kami't inomchan id Mileto isnan mikap-at ay akhew. ¹⁶ Sikhod ay sinmek Pablo ay enchadchawes ay enbapor ay ad-i chomag-os id Efeso, ta ad-i kasin mataktak id Asia. Siya chi tay enkakamo ay omey id Jerusalem, ta mo mabfalin et kamakamena nan akhew nan Pentecostes.

Nan Tokhon Pablo isnan iyEfeso

¹⁷ Issan kawadmi id Mileto, inpaayag Pablo nan cheycha'y amam-an nan maam-among ay mamati id Efeso. ¹⁸ Issan inomchanancha, kinwanina ken chaicha, "Ammoyo mo ngag nan fiyagko issan kawadko ken chakayo mailapo issan inomchanak isnan Probinsiya ay Asia. ¹⁹ Sak-en ay faan Apo Jesus et infafan-igko nan awakko ay mangikkan isnan ipadnona, olay mo omipaakha nan omipapalikhatan nan Judio ay entotolag ay mamse koma ken sak-en. ²⁰ Ammoyo akhes ay maid intabtafonko maipoon isnan olay ngag ay enkhawisanyo koma, isnan chak nangisos-olowan ken chakayo isnan maam-amonganyo ya isnan afob-onganyo. ²¹ Chak tinokhon nan iib-ak ay Judio ya nan Gentil akhes, ay nangiloneloney ken chaicha ta

chokokhancha nan fasol ya somakhong cha ken Apo Dios, ya ta mamati cha ken Apo tako ay Jesus.

²² “Idwani, tay chomachagchag nan Ispirito Santo, masapol ay omey ak id Jerusalem, olay mo ad-ik ammo nan sa omat ken sak-en sidi. ²³ Nan yangkhay ammok et isnan olay entona ay ili ay omayak, finag-an nan Ispirito Santo sak-en ay nan fabfalochan ya likhat nan somsom-ed. ²⁴ Ngem ad-ik chadlos wadwad-en paymo ifilang ay napateg nan fiyagko. Nan yangkhay sesemkek et ta mo kek ikwas nan inischon Apo Jesus ay angnek ya nan inpadnona ken sak-en, ay mangipalawag isnan Khawis ay Chamag maipoon isnan fachang Apo Dios.

²⁵ “Inmali ak ken chakayo ay nangipap-alawag isnan en-ap-apowan Apo Dios. Ya idwani ammok ay at maid paat ken chakayo am-in nan kasin mangila ken sak-en. ²⁶ Siya na nan iloneloneyko ken chakayo idwani: Mo wad-ay ad-i maisalakan ken chakayo et faken ko fasol.* ²⁷ Tay maid intabtafonko ay egayko inpap-aammo ken chakayo maipoon isnan am-in ay pangkhep Apo Dios ay maangnen. ²⁸ Mey-anyo et mampay nan ik-ikkanyo ya nongnongenyoy ay khawis nan am-in ay mamati ay kag yo karnilo, ay inpatokkhong nan Ispirito Santo ken chakayo. Chaicha nan takhon Apo Dios ay sinfaana, ay sinfotna isnan chalan nan chadlos Anakna. ²⁹ Ammok ay isnan

---

* **20:26** Nan osto ay naisolat isna et, “maid fasolko isnan chalayo am-in.” Nan laychen Pablo ay kanan et apchas na infakha nan Khawis ay Chamag ken chaicha, et nay mo ad-i cha mamati maid fasol Pablo, ya kikhad cha ay manongfat ken Apo Dios.

komaanak at omali cha nan en-isos-olo ay alig atap ay kakaegyat ay enkik-iwi, ya at maid khayachencha ken chakayo ay alig karnilo. ³⁰ Ya olay ken chakayo kannay, et awni't wad-ay cha nan fomala ay naikfis nan sos-olocha ay iyaw-awischa isnan mamati ta maitapi cha ken chaicha. ³¹ Ilaenyo et mampay, ya sesemkenyo nan chak intogtokhon ken chakayo am-in isnan kamaschemaschem ya kawakawakas isnan lasod nan tolo ay tawen, ya chadlos nangiyakha ken chakayo.

³² “Ya idwani italekko chakayo ken Apo Dios. Wad-ay ken chakayo nan kalina maipoon isnan fachangna. Siya na nan wad-ay kamabfalina ay mangipafikas isnan pammatiyo, ya mangitapi ken chakayo isnan am-in ay nenfalinena ay takhona ay at manawid isnan ichowana isnan takhona. ³³ Maid finigfikhawko is siping, falitok paymo fachon si olay sino ken chakayo. ³⁴ Ammoyo ay nan kannay limak ay naycha nan inid-idnok ta wad-ay ikatakhomi isnan iibak. ³⁵ Isnan am-in ay inang-angnek inpailak ken chakayo nan ilan si kakhet ay masapol ay tonochenyo ta wad-ay ifachang tako isnan maid mabfalincha. Sesemkenyo nan kinwanin Apo Jesus en, ‘Naon-oney nan en-ichowa mo nan maagtan.’ ”

³⁶ Osto'y nakakaliyan si Pablo, nenfalintomeng ay nenlowalo isnan kawadcha am-in. ³⁷ Sa et waschin nen-akha ay nangawe ya namisito ken siya isnan komaanana. ³⁸ Nensasanga cha, amamed isnan chey kinwanina ay at maid kasin cha mangil-an ken siya. Sa cha't infoweg siya ay en

mangipaligwat isnan enlokhanana ay bapor.

21

Nan Tinmoliyan Pablo id Jerusalem

¹ Waschin enseseg-ang nan semekna isnan masisyananmi. Nenchadchawes nan bapormi engkhana'y inomchan kami id Coos. Isnan kawaksana chinmapos kami id Rodas, sa kami't nenligwat ischi ay inmey id Patara. ² Nen-anap kami ischi is esa'y bapor ay enpaFenicia et siya nan nenlokhananmi. ³ Cha kami enbapor engkhana ay sinakhangmi nan ili ay Chipre ay awni't laosanmi is apet kannikhidmi. Sa kami't nenchadchawes id Tiro ay esa'y ili isnan Probinsiya ay Siria. Chinmaka kami tay ischi nan maipagpagkhwafan nan karkhan si bapor. ⁴ Inanapmi ischi nan cheycha'y mamati et minangilicha chakami is esa'y chom-ingkho. Khapo isnan inpaammon nan Ispirito Santo, ke cha't ay inpidwapidwa ken Pablo ta adina koma itoloy ay omey id Jerusalem. ⁵ Ngem isnan nakwasan nan akhew ay entey-anmi sidi, naligwat kami sa cha't am-in inmipango, olay nan asaswacha ya an-akcha, et inmipango cha engkhana'y finmala kami isnan ili. Sa kami't nenfalintomeng isnan ilit nan fayfay ay nenlowalo. ⁶ Nakwas chi sa kami't natotya ay masisyan, ya nenlokhan kami isnan bapor, sa cha't akhes sinmaa.

⁷ Intot-oloymi ay nenfaat mailapo id Tiro engkhana'y inomchan kami id Tolemaida ay en kami nanot-oyyan isnan iib-a ay mamati, ya minangilicha chakami isnan sinakhew. ⁸ Naligwat kami isnan kawaksana ay

nenpaCesarea, sa kami't en nentee isnan afong Felipe ay esa'y mangipap-alawag isnan Khawis ay Chamag. Siya nan esang isnan cheycha'y pito ay lallalaki ay napili issan chey.* ⁹ Wad-ay cha nan epat ay mamagkitna ay mangifab-aag isnan ipaammon Apo Dios. ¹⁰ Maid tato is akhewmi ischi, awni ya ket inomchan nan mamadto ay enngachan si Agabo ay nalpo id Judea. ¹¹ Inmali ay nangila ken chakami, sa na't inala nan falikes Pablo ya tinakedna nan siki ya limana kannay ay nangwanin, “Siya na nan kanan nan Ispirito Santo: ‘At kag tona nan ikkan nan Judio id Jerusalem ay manaked isnan nenfalikes isna, sa cha't ichawchaw siya isnan Gentil.’ ”

¹² Isnan nanngelanmi ischi, chakami ya olay nan tapina et nenseg-ang kami ken Pablo ta ad-i koma manikid id Jerusalem. ¹³ Sa na't kanan, “En yo man pangayaen sak-en isnan omag-akhalanyo ay? Tay ad-i ak yangkhay nakasakhana ay mafalod id Jerusalem, mod-i ket olay pay matey ak ischi ay mangitakcheg isnan ngachan Apo Jesus.”

¹⁴ Tay ad-i kaaw-awisan siya khinminek kami, ya kinwanimi't yangkhay, “Nan nemnem Apo Dios nan maangnen.”

¹⁵ Kakwasan nan nataney-anmi ischi, nenlig-wat kami ay manikid id Jerusalem. ¹⁶ Et wad-ay cha akhes nan tapina'y disipolos ay iCesarea ay naifoweg ken chakami. Inmipango cha is afong Mnason ay iChipre, ya esang isnan cheycha'y inmon-ona ay namati, ta siya's entey-anmi.

---

* **21:8** Ilaenyo Nan Inik-ikkan nan Apostoles 6:1-6.

Nan Inmayan Pablo ay Nangila ken Santiago

¹⁷ Isnan inomchananmi id Jerusalem, nenlal-ayad nan iib-a ay mamati ay nanawat ken chakami. ¹⁸ Isnan kawaksana inmey kami ken Pablo ay en nangila ken Santiago, ya wad-ay cha am-in nan amam-a ay mangichad-alan isnan mamati. ¹⁹ Tinot-oyan Pablo chaicha, sa na't insonson ay nangokhod ken chaicha maipoon isnan am-in ay inang-angnen Apo Dios isnan cheycha'y Gentil maichalan isnan chonona. ²⁰ Osto'y chinngecha chi, chinad-ayawcha si Apo Dios. Sa cha't kinwani ken siya, "Ilaem kayong, lifolifo nan mamati ay Judio, ya mamangset cha am-in isnan lenteg tako. ²¹ Nay met achi cha cha chinamag ay cham kano isos-olo isnan cheycha'y Judio ay makiili isnan Gentil ta iwayangcha nan lenteg tako ay inchowan Moises, ya ta ad-icha mang-ey ipasegyat nan an-akcha paymo iyangnen nan ekhad tako. ²² Ngag kay et nan angnen tako, tay at chengngenchay chengngen ay inmali ka? ²³ Siya na nan laychenmi koma ay angnem. Wad-ay nan epat ay lallalaki isna ay wad-ay nan inkalicha ken Apo Dios. ²⁴ Ifowegmo chaicha is kaTimplo ta makiangnen ka isnan kaiyangnenan nan maipachalosan. Sa et sik-a nan enkhastos isnan kaiyangnenan nan inkalicha

ta sa cha't maapolokhan.† Tay mo siya na nan angnem at maammowan isnan olay sino ay maid pet kinatet-ewan nan chinchingecha maipoon ken sik-a, mod-i ket cham iyangnen nan lenteg Moises. ²⁵ Ngem mo isnan cheycha'y mamati ay Gentil, apchas mi sinolatan chaicha maipoon isnan naolog ay natotyaan tako. Infilinmi ay adicha sibfan nan naichaton isnan khinag-aeb ay dios, paymo nan chala paymo nan karnin nan naseket ay naparki. Sa cha't ad-i en-angnen isnan asi.”

²⁶ Adi kad isnan kawaksana infoweg Pablo nan cheycha'y lallalaki ay en mangiyangnen isnan ekhad ay kachalosancha. Sa cha't sinomkhep is kaTimplo ay nangipaammo mo kaat ay akhew nan makwasan nan afigcha, ay mangidchoowan-cha isnan chaton nan waschin esang ken chaicha.

Nan Natiliwan Pablo is kaTimplo

²⁷ Isnan nganngani ay makwas nan pito ay akhew ay ekhadcha, wad-ay cha nan Judio ay iyAsia ay nangila ken cha Pablo is kaTimplo. Ke

---

† **21:24** Isnan ekhad nan Judio mo wad-ay en-ikali ken Apo Dios, ad-i enpapapokis engkhana'y matongpal nan am-in ay inkalina. Mo natongpal et nan chey ay inkalina, apolokhana nan olona sa na't poowan nan fookna is kapantew nan Timplo, sa na't ichaton nan chwa ay anak si karnilo ya nan esa'y laki, sa et omichoo akhes is tinapay, alina ya fayas. Khapo tay nangina chachi, kad-in wad-ay cha nan ad-i makaiyangnen isnan inkalicha mo ke tay maid mabfalincha. Idwani isnan fafaknang, ipailacha ay iyegyatcha si Apo Dios isnan mangarkhowancha isnan khostos nan posi ta matongpal nan inkalicha.

cha't ay inpafikas nan am-in ay cha mapmapon, sa cha't ala ya teme ken siya ²⁸ ay nangifogfokhaw, “Iib-a ay Israelitas, fomachang kayo! Si tona nan mangisos-olo isnan katakhotakho isnan olay entona ay mannilaw ken chatako, nan lenteg tako ya olay nan nay ay enchad-ayawan tako. Faken yangkhay sa mod-i ket iniskhepna akhes is kaTimplo nan Gentil ay nangipakaisew isnan nay ay nasantowan ay enchad-ayawan tako!” ²⁹ Siya chi tay inilacha si Trofimo ay iyEfeso ay naifoweg ken Pablo id Jerusalem, et kanancha mo iniskhepna siya is kaTimplo.

³⁰ Ya ket nabtad nan omili ya nentagtag cha is kaTimplo. Ala cha't ya khoyakhoy ken Pablo ay nangipafala is kaTimplo. Sa cha't nentangfan kannay nan pantew. ³¹ Ya osto'y pateyench koma siya, naipachamag isnan ap-apon nan kakapitan nan sorchachon si iRoma ay enkhogkholo cha isnan olay entona id Jerusalem. ³² Sa na't inpaayag kannay nan tapin nan kakapitan ya nan kasorchasorchachocha, sa cha't nentatagtag ay pomanad is kakawad nan katakhotakho. Osto'y inilacha nan ap-apon si kakapitan ay infoweg nan kasorchasorchacho, tinomke cha ay namaig ken Pablo. ³³ Sa et inmey nan ap-apon si kakapitan ay nangipatiliw ken siya, ya inpatakedna nan chwa'y kachina. Sa na't kanan, “Sino na ay lalaki ya ngag nan inangnena?” ³⁴ Ya tay nateketeken nan infogfokhaw nan katakhotakho ay cha ngomannganawngaw, maid et angnena ay mangammo mo ngag nan osto ay inmat. Tay siya chi inflina ay maiyey si Pablo is kak-

wartil. ³⁵ Ya osto'y inomchan cha is kaagchan, ya ket nen-ekwat nan cheycha'y sorchacho siya khapo isnan enkhokholowan nan katakhotakho, ³⁶ ay inmon-onod ay waschin mangifogfokhaw en, “Pateyenyoy!”

Nan Nangitakchekhan Pablo isnan Awakna

³⁷ Osto ay nganngani cha'y id-an si Pablo is kakwartil, kinwanina isnan ap-apon si kakapitan, “Wad-ay nan laychek koma ay ifaag ken sik-a.”

Sa na't inisfat ay mangwanin, “Makakkali ka mampet is Griego? ³⁸ Kanak mo sik-a san chey iyEgipto ay nangilaplapo isnan kholo issan chey, ay nangipango is kaponchag isnan epat lifo ay enpatpatey.”

³⁹ Sa et kinwanin Pablo, “Esang ak ay Judio ay naiyanak id Tarso ischi id Cilicia. Faken ap-aped ay ili nan nalpowak. Pangngaasim ta pakaliyem sak-en isnan naycha ay takho.” ⁴⁰ Intan-oy nan ap-apo, ya tinmakcheg si Pablo is kaagchan ay naninyas isnan katakhotakho, ya osto'y khinminek cha nenkali ken chaicha isnan kalicha ay Hebreo.

22

¹ Kinwanina, “Iib-a ya aam-a, chengngenyoy ed nan isongfatko ay nay ken chakayo!”

² Isnan nanngelanacha ay Hebreo nan ikak-alina, onanig cha't khinmighhinek. Sa na't intoloy ay nangwanin, ³ “Esang ak ay Judio ay naiyanak id Tarso id Cilicia, ngem isnan nay ay ili nan nengnganak ay inmisos-olowan Gamaliel. Inacharko nan ostoosto ay ikkan ay mangiyangnen isnan lenteg nan ikik-it tako, ya nanangset ak akhes ay

nensilfi ken Apo Dios ay kag akhes ken chakayo idwani ay akhew. ⁴ Inpap-alikhatko ya inpap-ateyko nan cheycha'y mangab-afolot isnan nay ay pammati.* Inpakachinak akhes nan tiniliwko ay lallalaki ya fabfafai sak et inpafalod chaicha. ⁵ Mabfalin ay tistikhowan nan katongchowan ay pachi ya olay nan am-in ay aam-a tako isnan ili. Chak pay chinawat ken chaicha nan solat ay ome y isnan kakailiyan ay Judio ischi id Damasco, et inmey ak ischi ay cha naniliw ay mangipakachina ya mangisakhong ken chaicha isna id Jerusalem ta machosa cha.”

Nan Nangokhochan Pablo isnan Namatiyana ken Apo Jesus

⁶ “Isnan nenfaatak ay nganngani omchanak id Damasco isnan tengan si akhew, faagna ya ket ay nenkasisilawan nan kawadko isnan chachama ay somili ay silaw ay nalpo id chaya. ⁷ Kek et ay nenkatotokang, sak et chinng e nan mang-mangwani ken sak-en, ‘Saulo, Saulo! En ka man omipap-alikhat ay?’

⁸ “Sak et kanan, ‘Sino ka man, Apo?’

“ ‘Sak-en si Jesus ay iNazaret ay pap-alikhatem,’ kinwanina. ⁹ Inilan nan cheycha'y fowegko nan silaw, ngem egaycha chinng e nan kalin nan tinmot-oya.

¹⁰ “Sak et kinwanin, ‘Ngag kay nan angnek, Apo?’

“Sa et kinwanin Apo Jesus, ‘Maligwat ka ta ome y ka id Damasco, ya at wad-ay ischi nan mangifaag

---

* **22:4** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “nan nay ay Chalan.”

ken sik-a isnan inischon Apo Dios ay sam angnen.’
¹¹ Kinmolap nan chad-ama ay somili ay silaw, sa et pinmadpachang nan cheycha'y fowegko engkhana'y inomchan kami id Damasco.

¹² “Idwani wad-ay ischi nan esa'y lalaki ay enngachan si Ananias. Siya nan takho ay mamangset ay cha mangangnen isnan lenteg Apo Dios, ya khawis nan makmakwaniyana isnan amin ay Judio ay entetee ischi. ¹³ Inmali ken saken sa na't kanan, ‘Kayong ay Saulo, makaila ka.’ Siya et kannay chi ay olas ya kek et ay makaila, ya inilak siya. ¹⁴ Sa na't kanan, ‘Nan Dios nan ikik-it tako et pinilina sik-a ta mangammowam isnan nemnemna, ta mangil-am isnan Nalenteg ay Faana ya ta chengngem nan chadlos kalina. ¹⁵ Ya at sik-a nan manistikho ken siya ya mangifaag isnan amin ay takho isnan inilam ya chinngem. ¹⁶ Idwani, ngag kasin nan sad-em? Itakchegmo't achi ta enpafonyag ka. Enseg-ang ka ken siya ta machalosan nan fasolmo.’ ”†

Nan Nabfaalan Pablo ay en Menpalawag isnan Gentil

¹⁷ “Tinmoli ak id Jerusalem ya isnan chak enlol-owalowan is kaTimplo, kek et ay kag cha en-it-itaw. ¹⁸ Ya inilak si Apo Jesus ay nangwanin, ‘Kamowem ay komaan isna'd Jerusalem, tay ad-i chawaten nan takho isna nan ifagfakham maipoon ken sak-en.’ ¹⁹ Sak et kanan, ‘Apo, ay ke ngag ta ad-i? Tay ammocha met ay sak-en nan

---

† **22:16** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Padchalosmo nan fasolmo isnan mangayakham isnan ngachana.”

chey cha inmey isnan kasinasinagoga ay mangipafalod ya mangipafaig isnan cheycha'y mamati ken sik-a. ²⁰ Sa et akhes issan napateyan Esteban ay tistikhom, wad-ay ak akhes ay nanantan-oy, ya sak-en nan nanokkhong isnan fachon nan cheycha'y namatey ken siya.' ²¹ Ket ay kinwanin nan Apo, 'En ka ket ya, tay faalek sik-a isnan cheycha'y Gentil isnan adchawi.' ”

²² Chichinngen nan cheycha'y takho nan okhod Pablo engkhana'y siya chi nan kinwanina. Ke cha't ay ala ya fokhafokhaw ay mangwanin, “Ikaanyo sa! Pateyenyoy! Ad-ina lebfeng ay matatakho isnan lofong.” ²³ Isnan cha cha enfokhawan, ya iwaywayagwagcha nan fachocho sa cha't cha itabtab-ok nan chapog khapo isnan songetcha, ²⁴ ya ket infilin nan ap-apon nan kakapitan ta iyeycha si Pablo is kakwartil, ta masaplit engkhana'y ammowencha ken siya nan chadlos khotok nan mamogfokhawan nan katakhotakho ken siya isnan kag todi. ²⁵ Ngem issan nanakchancha ken siya ta faikhencha, ket ay kinwanin Pablo isnan kapitan ay nanatakcho ken siya, “Ay ke ipalofos nan lenteg ay pasaplitmo nan esa'y Romano ay ad-i ona masomarya?”

²⁶ Osto ay chinngen nan kapitan chi, inmey ay nangisodsod isnan ap-apon si kakapitan ay nangwanin, “Ngag kay nan angnem, tay Romano pet siya?” ²⁷ Ket ay inmey nan ap-apo ken Pablo ay nangwanin, “Ibfakham ed, ay Romano ka ngen tet-ewa?”

“Wen,” insongfat Pablo.

²⁸ Sa et kanan nan ap-apo, “Angsan nan khinas-tosko ta maifilang ak ay Romano.”

“Ngem sak-en, naiyanak ak ay maifilang ay Romano,” insongfat Pablo.

²⁹ Adi kad nan cheycha'y lallalaki ay mamaig koma ken siya, ke cha't ala ya enat. Ya olay nan chey ap-apon nan kakapitan, inmegyat akhes isnan namigfikhana ay Romano pet si Pablo ay aped na inpakachina.

Nan Naipasakhangnan Pablo isnan Okom

³⁰ Laychen nan ap-apon si kakapitan ay amowen mo ngag nan osto ay mangipabpabfalsolan nan cheycha'y Judio ken Pablo. Adi kad isnan nawaksana inpalofosna si Pablo, ya inpaamongna nan aap-apon si papachi ya nan am-in ay amam-an si Judio, sa na't inpapanad si Pablo ay mangipatakcheg isnan sakhangcha.

23

¹ Iilaen Pablo nan cheycha'y naam-among ay Sanhedrin* sa na't kanan, “Kakailiyak, isnan am-in ay inang-angnek mailapo issan chey engkhana idwani ay akhew, khawis nan semekko isnan omiila ay Dios.” ² Issan nangwaniyana ischi, ket ay finilin Ananias ay katongchowan ay pachi nan manatakcho ken Pablo ta sodpakencha nan topekna. ³ Sa et kinwanin Pablo ken siya, “Sik-a ay kas-on khag-awis, si Apo Dios nan sa manosa ken

---

* **23:1** Nan Sanhedrin et siya nan naamongan nan piton poo ay amam-an ya papangolon nan Judio.

sik-a.† Aped mo okomen sak-en isnan lenteg ay cham kannay labsingen isnan mangipasodpakam ken sak-en!”

⁴ Sa et kinwanin nan maitatakcho ken Pablo, “Ya kem eyawen nan katongchowan ay pachin Apo Dios mo?”

⁵ Sa et kinwanin Pablo, “Iib-a, mo sa ya ammok ay siya pet nan katongchowan ay pachi...! Tay wad-ay nan naisolat ay kalin Apo Dios ay mangwanin, ‘Ad-im pangaakhen nan mangiyap-apo isnan kakailiyam.’ ”

⁶ Ngem osto ay inilan Pablo ay Sasaduceo nan tapina ken chaicha ay maam-among ya Fafariseo nan tapina, inpappangekhena ay nangwanin, “Iib-a! Esang ak ay Fariseo ay nalpo isnan waned nan Fafariseo. Masomsomarya ak idwani khapo tay namnamaek ay at kasin matakho nan natey.”

⁷ Osto'y infakhana chi, ya ket ay chadlos nasomasosma nan cheycha'y Fariseo ya Saduceo, ya nakhedwa cha. ⁸ (Tay nan kanan nan Sasaduceo et ad-i kasin matakho nan matey, ya maid anghel paymo anito. Ngem nan Fariseo et patiyencha ay wad-ay am-in chana.) ⁹ Chad-ama ay tomotongeg nan fokhaw, sa et tinmakcheg nan tapina ay mimistolon si lenteg ay nalpo isnan Fariseo ya inpappangekhecha ay mangwanin, “Maid maanapanmi is fasol tona! Away nget tet-ewa wad-ay

---

† **23:3** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Si Apo Dios nan sa manodpak ken sik-a, sik-a ay naipapokaw ay alad!” Inyalig Pablo nan katongchowan ay pachi isnan nabtanabtak ay alad ay napalitadaan is enpokaw ta khawis nan ilana. Nan laychen Pablo ay kanan et machosa ay machosa nan katongchowan ay pachi tay kas-on khawis.

anito paymo anghel ay nenkali ken siya!”†

¹⁰ Onanig finmikas nan sosma, ya omegyat nan ap-apon si kakapitan tay ta ket lang ya fesleyencha nan awak Pablo. Ke na't infilin ay pomanad nan sosorchacho ta khoyochencha siya ken chaicha ay mangiyey is kakwartil.

¹¹ Isnan chey ay lafi, nenpaila si Apo Jesus ken Pablo ya kinwanina, “Ad-i ka omeg-egyat! Tay masapol ay tistikhowam akhes sak-en id Roma, ay kag isnan inangnem ay nanistikho ken sak-en isna id Jerusalem.”

Nan Sinmekcha ay Ikkan ken Pablo

¹² Isnan kawitana, nentotolag nan tapin nan Judio ay mamse ken Pablo. Insapatacha ay ad-icha mangmangan paymo omin-inom engkhana'y pateyencha siya. ¹³ Solok si epat poo cha nan nentotolag ay mangala ken siya. ¹⁴ Sa cha't inmey isnan katongchowan ay pachi ya nan amama, ya kinwanicha, “Chadlos mi insapata ay ad-i kami mangmangan engkhana ay pateyenmi si Pablo. ¹⁵ Idwani chakayo ya nan iib-ayo ay amama, siya na nan angnenyo: Ifaagyo isnan ap-apon si kakapitan ta papannachena si Pablo isnan maamamonganyo. Kakanakananyo en laychenyo ay chadlos ammowen ay osto nan chalom maipoon ken siya. Chakami akhes, et sa kami ensasakhana ay mamatey ken siya isnan sisya'y ad-ina omchanaan sina.”

¹⁶ Ngem ket ay chinngen nan lalaki ay kaanakan Pablo ya anak nan etadna'y fafai nan chey ay

---

† **23:9** Isnan tap-in nan naisolat ay kalin Apo naitoptop nan nay, “Ad-i tako fosowen si Apo Dios.”

nentotolakhancha. Ya inmey is kakwartil ay nangifaag ken siya. ¹⁷ Sa et inayakhan Pablo nan esang isnan cheycha'y kakapitan ya kinwanina, “Iyeymo nan nay ay fab-alo isnan ap-apon si kakapitan tay wad-ay nan ifaagna ken siya.” ¹⁸ Adi kad inyeyna siya isnan ap-apo sa na't kanan, “Inmayag si Pablo ay falod, ya kinchawna ay iyalik nan nay ay fab-alo ken sik-a, tay wad-ay kano nan ifaagna ken sik-a.”

¹⁹ Pinachang nan ap-apon si kakapitan nan chey ay fab-alo, ya khinmegkheged cha ta makekecheng cha, sa na't kanan, “Ngag nan ifaagmo ken sak-en?”

²⁰ Kinwanina, “Nentotolag nan cheycha'y Judio ay kedchawen ken sik-a ta papannachem si Pablo isnan maamongancha is wakas, ta sa cha't kano chadlos salodsochen ay osto nan chalom maipoon ken siya. ²¹ Ngem ad-im koma itantan-oy, tay wad-ay cha nan epat poo ay lallalaki ay mangisansaneb ken siya. Insapatacha ay ad-i cha mangmangan paymo omin-inom engkhana ay pateyenchay siya. Wad-ay cha ay ensasakhana idwani ay manmaned isnan filinmo.”

²² Sa et infilin nan ap-apon si kakapitan, “Ilaem ta maid mangifagfag-am isnan olay sino nan infaagmo ken sak-en.” Sa na't inpasaa siya.

Nan Naiyatonan Pablo id Cesarea

²³ Inpaayag nan ap-apo nan chwa isnan kakapitana sa na't kanan, “Isakhanayo nan chwan khasot ay sorchacho ya nan piton poo ay enkakafaryo, sa et nan chwan khasot ay sorchacho ay entotofay, ta enpaCesarea kayo. Maligwat kayo isnan alas

nowibi is maschem. ²⁴ Omisakhana kayo is enkafaryowan Pablo, ya id-anyo siya ay enkhagkhawis ken Felix ay khofernachor.”

²⁵ Sa et akhes nensolat ay nangwanin, ²⁶ “Apo ay Khofernachor Felix. Sak-en si Claudio Lisias ya asop ya enkhagkhawis ka. ²⁷ Nan nay ay lalaki ay ipaalik ken sik-a et khinoyakhoy si Judio, ya pateyenchka koma. Ngem khapo tay inammowak ay Romano pet siya, inmey kami isnan sosorchachok ay nangisalak ken siya. ²⁸ Laychek ay ammowen mo ngag nan mangichad-alomancha ken siya, et inyeyko siya isnan kaam-amongan nan amam-acha. ²⁹ Siya nan nangammowak ay nan chalomcha ken siya et nan pet yangkhay maipoon isnan lilicha isnan lentegcha kannay. Maid paat kinkinwanicha is lebfengna ay mapateyan paymo maifalochan. ³⁰ Ngem tay waday nan nangipaammo ay nentotolag cha pet ay mamatey ken siya, inpaiyeyko siya ken sik-a. Sak et akhes intokhon isnan cheycha'y nangidchalom ken siya, ta sik-a Apo nan mangisakhangancha isnan chalomcha.”

³¹ Inangnen nan cheycha'y sorchacho nan naifilin ken chaicha, et inkaancha si Pablo isnan chey ay maschem, sa cha't infoweg siya engkhana'd Antipatrissa. ³² Isnan maikatlo ay akhew, tinmoli nan cheycha'y nangichad-alan ay sorchacho, ya kecheng nan cheycha'y enkakafaryo nan nangifoweg ken Pablo. ³³ Isnan inomchanancha id Cesarea, inchawchawcha nan solat isnan khofernachor, sa cha't inpasakhang akhes si Pablo ken siya. ³⁴ Finasan nan khofernachor nan solat sa na't sinalodsod mo

ngag nan Probinsiya ay nalpowana. Issan nangammowana ay iCilicia, ³⁵ kinwanina, “Et sak somaryaen sik-a mo omali nan cheycha'y mangidchalom ken sik-a.”

Nakwas chi, sa na't infilin ay matokkhongan si Pablo isnan sikhod ay afong Herodes. §

24

Nan Nasomaryaan Pablo isnan Sakhang Felix

¹ Nakwas nan lima ay akhew, ya ket pinmanad id Cesarea si Ananias ay katongchowan ay pachi. Fowegna nan tapin si amam-a ya nan esa'y ab-fokhacho ay enngachan si Tertulo. Inmey cha ay nangidchalom ken Pablo isnan khofernachor. ² Adi kad issan naipaayakhan Pablo, inchalom Tertulo siya ay mangwanin, “Machayaw ay Apo Khofernachor Felix, khapo isnan silibmo ay en-apo, inmannong ay oompa nan ili tako. Sa et tay sesemkem nan enkhawisan, ansan nan inyalim ay enkhawisan isnan nay ay ili. ³ Malaylaychan kami ay kad-in manmanmek isnacha isnan olay entona ay kawadmi. Et chachama nan yamanmi ken sik-a. ⁴ Ad-ik laychen ay taktaken sik-a, ngem mo mabfalin, et kedchawek ta asop ya anosam ay mannge isnan akit ay ilawlawagmi. ⁵ Inilami ay nan nay ay takho et alig pisti, ya ipabpafikasna nan am-in ay Judio isnan olay entona ta enkholo

---

§ **23:35** Nan nay ay afong inpatakcheg nan ali ay makwanin Matangad ay Herodes. Issan nateyan nan nay ay Herodes, nan chey ay afongna nan nen-afongan nan khofernachor id Palestine. Idwani tay ischi nan nanokkhongan cha ken Pablo, egay chadlos nalikhatan tay Romano siya.

cha. Siya akhes nan esang ay mangipangpango isnan cheycha'y nakapet isnan chey ay iNazaret.*
⁶ Padpachasena akhes ay logkhitan nan Timplo, ngem tiniliwmi. (Okomenmi koma siya isnan lentegmi kannay, ⁷ ngem ya ket ay nakibfiyang si Lisias ay ap-apon si kakapitan, sa na't chadlos pin-los siya ken chakami. ⁸ Nakwas chi sa na't infilin isnan cheycha'y wad-ay chalomcha ta omali cha ken sik-a.) Et mo somaryaem siya at olay sik-a kannay et sam ammowen nan am-in ay chalommi ken siya.” ⁹ Naitaptapi akhes nan cheycha'y Judio isnan chey ay chalom, ya inpaticha ay tet-ewa am-in nan kinwanina.

Nan Insongfat Pablo isnan Chalom

¹⁰ Sininyasan et nan khofernachor si Pablo ta enkali, ket ay kinwanina, “Figfikhek ay isnan angsan ay katawetawen, sik-a nan okom isnan nay ay ili. Et nay enlal-ayad ak ay mangilawlawag ken sik-a isnan kalentekhak. ¹¹ Mabfalin ay ammowem kannay ay sisya'y maid sinpoo ya chwa ay akhew issan nanikichak id Jerusalem, ay en nenchayaw ken Apo Dios. ¹² Ya maid inmil-ilaancha ay nakisomsomaak paymo nen-ipabpabfikasak is kholo isnan mapmap-on ay takho is kaTimplo, is kasinagoga paymo is kaili.

---

* **24:5** Issan chey ay timpo nan kaangsan ay namati ken Jesus et Judio cha, ya kanan nan cheycha'y faken Judio ay nganngani ay en-iso nan pammatin nan mamati ken Jesus isnan pammatin nan Judio ay ad-i mamati ken Jesus. Nan magtek yangkhay ipangachancha isnan mangafolot ken Jesus et, **nan cheycha'y nakapet isnan chey ay iNazaret.**

¹³ Maid akhes ipailacha ken sik-a is mangipatet-ewa isnan chalomcha idwani. ¹⁴ Ngem tan-oyak ay enchad-ayaw ak isnan Dios nan ikik-it tako ay maiyafoloy isnan pammati ken Jesus ay kanancha en teken.† Ya patiyek nan am-in ay naisolat ay lentegmi ya nan insolat nan mamadto. ¹⁵ Nan namnamaek ken Apo Dios et en-iso isnan patiyen nan naycha. Isesegchanmi am-in nan at kasin matakhowan nan am-in ay natey, nan cheycha'y khawis ya ngaag. ¹⁶ Adi kad tay siya chi, ippeyko nan kafaalak isnan am-in ay angnek ta maid mafainak isnan sakhang Apo Dios ya isnan takho.

¹⁷ “Kakwasan nan akit yangkhay ay tawen, sak et kasin tinmoli id Jerusalem ay en nangiyey isnan mailayad isnan maid mabfalina ay kakailiyak, ya ta ennak akhes en men-ichaton. ¹⁸ Issan chak mangiyangnenan sidi is kaTimplo, ya apchas ko linpas nan ekhad si kachalosan, ket ay wad-ay cha nan Judio ay iyAsia ay inmila. Maid inilacha is angsan ay fowegko ya maid akhes kholo. ¹⁹ Chaicha koma nan masapol ay wad-ay sina ay omisaklang isnan sakhangmo, mo wad-ay omipabfasolancha. ²⁰ Ngem tay maid cha, olay et achi nan naycha ay wad-ay isna nan mangifaag mo ngag nan fasolko ay inammowancha issan nasomaryaak isnan sakhang nan naam-among ay aam-a. ²¹ Siya magtek yangkhay mo nan infokhawko isnan kawadcha ay nangwaniyak en, ‘Masomsomarya ak isnan sakhangyo idwani ay akhew tay patiyek ay kasin matakho nan natey.’

---

† **24:14** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “enchad-ayaw ak isnan Dios nan ikik-it tako et maiyafoloy isnan Chalan ay kanancha en teken.”

”

²² Et tay chadlos ammon Felix nan osto maipoon isnan pammati ken Jesus, † ke na't ay tinaktak chi ay nangwanin, “Awni ta omali si Lisias ay ap-apon si kakapitan, sak et nongnongen nan nay ay kasom.” ²³ Osto'y siya chi, sa na't ifilin isnan kapitan ta matokkhongan si Pablo, ngem maagtan is akit ay wayana, ya ta ad-icha ipawa nan olay sino ay ib-ana ay en mennongnong isnan masapolna.

Nan Nanakhangnan Pablo ken cha Felix ay Sinasawa

²⁴ Kakwasan nan akit ay akhew ya inomchan si Felix ya nan asawana ay Judio ay si Drusila, sa na't ipaayag si Pablo ta chengngenchana nan ifaagna maipoon isnan pammati ken Cristo Jesus. ²⁵ Ya isan cha na mangipap-alawakhan isnan maipoon isnan nalenteg ay okhali, nan enkatpelan isnan fikhaw si awak ya nan en-okoman Apo Dios is tap-in, ket ay inmegyat si Felix, sa na't kanan, “Kecheng chi! Omey ka't! Ta sak kasin ipaayag sik-a mo wad-ay wayak.” ²⁶ Sa na't kanan is kasemekna en asop ya ifab-alin Pablo ken siya nan siping. Siya nan khotok nan kad-ina mangipaayakhan ken Pablo ta entot-oya cha. ²⁷ Isnan nakwasan nan chwa'y tawen naisokat si Porcio Festo ken Felix ay enkhofernachor. Nay met achi issan kinmaan Felix, inokhayna si Pablo is kafabfalochan, tay laychena ay palaylaychen nan Judio.

---

† **24:22** Nan osto ay naisolat isna et, “chadlos ammon Felix nan osto maipoon isnan Chalan”

25

Kinchaw Pablo ta Maiyalis nan Kasona isnan Emperador

¹ Isnan inomchanaan Festo ay enkhofernachor id Cesarea, nanikid id Jerusalem isnan maikatlo ay akhew. ² Sa et naamong nan aap-apon si papachi ya nan aap-apon si Judio ta ichalomcha si Pablo ken siya. Nenseg-aseg-ang cha ken Festo ³ ta ipaiyeyna si Pablo id Jerusalem. Ngem nan waday is kasemekcha et ta sanfenchya ya pateyenchya siya is kachalan. ⁴ Ngem kinwanin Festo, “Naib-fafalod si Pablo id Cesarea, et awni't khechangna'y tomoli ak ischi. ⁵ Kananyo et yangkhay nan cheycha'y wad-ay kalebfengana ken chakayo, ta maitakin cha ken sak-en id Cesarea ta ischi nan enchalomancha mo wad-ay fasolna.”

⁶ Ad-i ensolok si walo paymo sinpoo ay akhew nan nataney-an Festo ischi, sa et kasin pinmanad id Cesarea. Osto'y mawakas, tinmokcho isnan en-ok-okoman sa na't inpaayag si Pablo. ⁷ Issan inomchanana, linikob nan cheycha'y Judio ay pinmanad ay nalpo id Jerusalem, ya angsan nan inpafasolcha ay sikhab ken siya, ngem ad-icha matakchekhan. ⁸ Sa et infaag Pablo nan kalentekhana ay nangwanin, “Maid paat inangnek is ngaag isnan lenteg si Judio paymo isnan Timplo paymo isnan Emperador.”

⁹ Idwani tay laychen Festo ay palaylaychen nan cheycha'y Judio, kinwanina ken Pablo, “Ay laychem ay omey id Jerusalem, ta ischi is manomaryak ken sik-a isnan naycha ay chalomcha ken sik-a?”

¹⁰ Ngem ket ay kinwanin Pablo, “Wad-ay ak ay entatakcheg isnan sakhang nan chinotokan nan Emperador ay en-okom. Isna nan lebfengna ay kaokomak. Ammom met ay maid fasolko isnan Judio. ¹¹ Mo wad-ay ngaag si inangnek ay lebfengna ay kateyak, ad-ik kedchawen nan maipalofosak. Ngem tay maid kinatet-ewan nan mangichalomancha ken sak-en, maid kalebfengan nan olay sino ay mangichowa ken sak-en ken chaicha. Kedchawek ta nan Emperador nan somomarya.”

¹² Osto'y tinot-oyan Festo nan cheycha'y mamagfakha ken siya, kinwanina ken Pablo, “Idwani tay siya sa nan kinchawmo ay masomarya ka isnan Emperador, omey ka ay omey ken siya!”

Nan Naipasakhangan Pablo ken Ali Agripaya si Bernice

¹³ Kakwasan nan akit ay akhew ket ay inomchan cha Ali Agripa ken Bernice* id Cesarea, ay en nangila ken Festo ay mangipaila isnan layadcha isnan nenkhofernadcholana. ¹⁴ Inmannong nan nentey-ancha ischi, ya inokhod Festo isnan ali nan kason Pablo. Kinwanina, “Wad-ay nan esa'y falod isna ay tinaynan Felix. ¹⁵ Issan wad-ayak id Jerusalem, tinmot-oya nan cheycha'y aap-apon si papachi ya nan aam-an si Judio maipoon ken siya, sa cha't kedchakedchawen ta kedchengak ay machosa siya. ¹⁶ Ngem kinwanik ken chaicha ay faken mi okhali ay Romano ay aped mangichowa isnan olay sino isnan cheycha'y mangipafasol ken

---

* **25:13** Si Ali Agripa, si Bernice, ya si Drusila ay asawan Felix ay sikhod ay khofernachor id Cesarea et sin-ag-i cha, ay an-ak nan inmona ay Ali Agripa.

siya, mo ad-i ona maagtan is wayana ay man-akhang ay manongfat isnan mangisaklang ken siya, ta itakchegna nan kalentekhana. ¹⁷ Adi kad issan naamongancha isna, egayko tinaktak nan kasona, mod-i ket tinmokcho ak kannay isnan en-ok-okoman isnan mawaksana sak et inpaayag siya. ¹⁸ Kanak mo wad-ay encham-et ay fasolna, ngem osto ay tinmakcheg ay enkali nan cheycha'y nangidchalom ken siya ya ke pet maid osto's chalomcha. ¹⁹ Nan magtek yangkhay lilicha ken siya et maipoon isnan tapin nan pammatica kannay ay Judio, sa et nan esa'y takho ay enngachan si Jesus ay natey kano, ngem ipapatin Pablo ay waday ay matatakho. ²⁰ Et tay nenchwadchwa ak mo ngag nan angnek ay mangosig isnan kag tosa ay lili, sinalodsodko et ken Pablo mo laychena ay maiyaton id Jerusalem, ta ischi nan masomaryaana maipoon isnan chalom ken siya. ²¹ Ngem ke na't ay kedchawen ta matotokkhongan kayet engkhana ay masomarya isnan Emperador ta siya nan mamanag isnan kasona. Siya chi ya sak et ifilin ay matokkhongan siya engkhana ay mabfalin ay ipaeeyko isnan Emperador.”

²² Kinwanin et Agripa ken Festo, “Laychek akhes ay chengngen siya.”

Sa et kanan Festo, “Et sam chengngen kannay siya is wakas.”

²³ Isnan nawaksana, inmey cha Agripa ken Bernice isnan kaen-ok-okoman, ya maiila ay matangtangad cha khapo isnan fachocho ya nan fowegcha ay aap-apon si kakapitan si sorchacho ya nan matangtangad ay takho isnan ili. Osto'y

sinomkhep cha, infilin Festo ta maiskhep si Pablo. ²⁴ Kinwanin et Festo, “Ali ay Agripa ya am-in kayo ay wad-ay isna, ilaenyo nan nay ay takho ay cha idchalom nan am-in ay Judio ken sak-en ischi id Jerusalem ya olay akhes isna. Ifog-fokhawcha ay mangwanin maid kalebfengana ay matatakho. ²⁵ Ngem maid met naanapak is inang-nena’y lebfengna ay maipapateyan, nay met achi tay kinchawna ay nan Emperador nan mangokom ken siya, sinmekko et ay sa maiyey. ²⁶ Ngem maid met ammok is isolatko isnan Emperador tako maipoon ken siya. Siya nan khotok nan nangiyaliyak ken siya isnan sakhangyo am-in, ya am-amed ken sik-a ay Ali ay Agripa, tatno wad-ay sak isolat kakwasan nan manomaryaan tako ken siya. ²⁷ Tay ad-i somya ken sak-en mo aped ko ipaey nan falod ya ad-ik ilatak nan chalom maipoon ken siya.”

26

Nan Nangitakchekhan Pablo isnan Kalentekhana isnan Sakhang Agripa

¹ Sa et kinwanin Ali Agripa ken Pablo, “Mabfalin ay enkali ka ta ilatakmo nan maipoon ken sik-a.”

Intakwad Pablo nan limana sa na’t kanan ay mangitakcheg isnan kalentekhana:

² “Ali Agripa, kanak ay naoney ak idwani ay akhew, tay mabfalin ay itakchegko nan kalentekhak isnan sakhangmo maipoon isnan am-in ay chalom nan kailiyanta ay Judio ken sak-en. ³ Am-amed tay sik-a, et chadlos mo ammo nan am-in ay okhali ya nan ad-i tako enkasiawatan ay Judio.

Adi kad kedchawek ta anosam ay mannge isnan ifaagko.

⁴ “Sikhod ay ammon am-in nan Judio nan katatakhok mailapo issan kaong-ongak. Tet-ewa, ammocha nan laplapon nan nenfib-iyakhak mo ngag nan inang-angnek isnan ilik ya olay id Jerusalem. ⁵ Sikhod ay ammocha nan kasasaadko, et mo sa ya laychenna ay tistikhowan, ib-fakhacha koma ay naitattapi ak isnan Fariseo ay kalilikhatan nan sos-olocha isnan pammati tako, ya siya nan chadlos ko iinset. ⁶ Ya idwani wad-ay ak ay masomsomarya tay namnamaek ay tong-palen Apo Dios nan inkalina isnan ikik-it tako. ⁷ Siya na nan namnama ay sadsad-en nan sinpoo ya chwa ay tribo tako isnan mamangsetancha ay enchayaw isnan inakhew ya minaschem. Et khapo isnan nay ay namnama nan inmichaloman nan Judio, Apo Ali! ⁸ Ya ke sikhhab nan mamatiyanyo ay si Apo Dios et takhowena nan natey?

⁹ “Olay akhes sak-en issan chey, khinolak nan am-in ay mangitakcheg isnan ngachan Jesus ay iNazaret, tay kanak en mo siya chi nan masapol ay mangipay-ak isnan am-in ay kafaelak. ¹⁰ Siya chi nan inang-angnek id Jerusalem. Chinawatko nan kalebfengak isnan aap-apon si papachi ay nangipafalod isnan ansan ay takhon Apo Dios. Ya osto ay nasomarya cha, finotosak nan mapateyan-cha. ¹¹ Kad-in inpachosak chaicha isnan am-in ay sinagoga, ya pinilitko chaicha ay manokog ken

Jesus.* Chad-ama nan songetko ken chaicha, et nay olay faatek nan teken ay ili ta ennak yangkhay palikhaten chaicha.”

Nan Nangokhochan Pablo isnan Namatiyana ken Jesus

¹² “Siya chi nan khotok nan naagtanak is kalebfengak ay mangikkan isnan pangkhep nan aap-apon si papachi et inmey ak id Damasco. ¹³ Issan wad-ayak isnan chalan isnan tengen si akhew, Apo Ali, kek et ay nasili isnan silaw ay nalpo id chaya ya nalawlawag mo nan akhew. Sinilawana nan kawadmi am-in ay mafoweg. ¹⁴ Sa kami't nenkatotokang am-in, ya chinngek nan nenkali ken sak-en isnan kalin si Hebreo ay nangwanin, ‘Saulo, Saulo! En ka man omipap-alikhat ay? Pap-alikhatem kannay nan awakmo ay kag isnan faka ay manapsapartak isnan nasangsangyotan.’†

¹⁵ “Sak et kanan, ‘Sino ka man, Apo?’

“Sa et sinmongfat si Apo Jesus ay mangwanin, ‘Sak-en si Jesus ay pap-alikhatem. ¹⁶ Ngem lig-watmo! Itakchegmo tay nenpaila ak ken sik-a ta chotokak sik-a ay enfalin ay faak, ta tistikhowam nan inilam idwani ay akhew maipoon ken sak-en ya isnan sak ipaila kayet ken sik-a. ¹⁷ Sak isalakan sik-a isnan mamaalak ken sik-a isnan kakailiyam

---

* **26:11** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “pinilitko chaicha ay enpangaag.” † **26:14** Isnan ekhad si Judio ay ensam-sama, todtochokencha nan id-idnocha ay faka isnan nasangyotan, ta khawis nan ikkana ay enchono. Nan laychen Jesus ay kanan et, isnan mangad-iyang Saulo isnan Khawis ay Chamag maipoon ken Jesus, et ad-ina nan kinatet-ewa, ya nay et palikhatena kannay nan awakna.

ay Israelitas ya isnan cheycha'y Gentil. Faalek sik-a¹⁸ ay mangipafigfig ken chaicha isnan kasasaad-cha† ay alig ab-afollinget, ta chokokhancha nan kamabfalin Satanas ta masilawancha isnan maiy-ornosancha ken Apo Dios, ya ta maichalan isnan pammaticha ken sak-en at mapakawan nan fasolcha, ya maifilang cha isnan cheycha'y nenfalin ay nakapet ken Apo Dios.' ”

Nan Nangifagfag-an Pablo Maipoon isnan Chonona

¹⁹ “Siya chi nan khotokna, Apo Ali Agripa, ay egayko sinoksokil nan chey ay naipaila ken sak-en ay nalpo id chaya. ²⁰ Nan magtek inangnek et inmey ak ay nenpap-alawag id Damasco ona, sa et id Jerusalem ya isnan am-in ay kailiili id Judea, sa et isnan kawad akhes nan Gentil. Infaagko ay masapol ay chokokhancha nan fasolcha, ta maiyornos cha ken Apo Dios ya angnencha nan osto ay kail-an nan nenfafawiyancha. ²¹ Siya na nan khotok nan tinmiliwan nan cheycha'y Judio issan kawadko is kaTimplo, ya laychencha'y pomatey. ²² Ngem tay wad-ay si Apo Dios ay fomadfachang, sisya'y wad-ay ak engkhana idwani ay cha entistikho isnan sakhang nan olay sino, fan-ig paymo matangad. Nan ifagfakhak et maid teken mod-i ket nan met laeng infab-aag nan cheycha'y mamadto ya si Moises ay at maangnen. ²³ Kinwanicha ay nan Cristo et masapol ay maipalikhat ay matey, ya at siya nan mang-ona ay fomangon isnan etey ta ipalawagna nan Chamag ay

---

† **26:18** Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “Faalek sik-a ay mamongag isnan matacha”

mensilaw isnan semek nan cheycha'y kakailiyana ya isnan cheycha'y Gentil akhes.”

²⁴ Osto ay siya chi nan kinwanin Pablo ay cha mangitakcheg isnan kalentekhana, ya ket ay in-papangekhen Festo ay mangwanin, “Nalewlew ka mampet Pablo! Inong-ong nan angstan ay acharmoo sik-a.”

²⁵ Ngem kinwanin Pablo, “Ad-i ak nalewlew, Apo ay Festo! Nan kankanak et tet-ewa, ay kalin si osto nan semekna. ²⁶ Ad-i ak en-enaenat ay mangifaag isnacha ken sik-a, tay ammoo am-in chana. Ad-ik patiyen ay wad-ay egaymo inam-mowan maipoon isnacha, tay ay ke naangnen chana isnan ad-i kaila?§ ²⁷ Apo Ali ay Agripa, patiyem ngen nan infagfakhan nan mamadto? Ammok ay patiyem.”

²⁸ Sa et nenkanan Agripa, “Ay kem kanan ay enfalinem sak-en is Kristiyano isnan sinak-itan yangkhay?”

²⁹ Sa et kanan Pablo, “Olay mo sinak-itan paymo oman-annong, isnan sakhang Apo Dios asop ya faken yangkhay sik-a mod-i ket olay akhes nan am-in ay mamange ken sak-en idwani, et enfalin kayo ay kag ken sak-en, kecheng magtek yangkhay nan ad-iyoo makadchinaan ay kag nan naycha'y kachinak!”

³⁰ Sa et naligwat nan ali, nan khofernachor ya si Bernice, sa et nan ib-acha ay nakitotokcho ken chaicha, ³¹ ya finmala cha. Sa cha't kasin

---

§ 26:26 Nan osto ay naisolat isnan Griego isna et, “egay cha naangnen isnan kasoysoyngok.”

okhochen, “Maid met inangnen tosa ay lebfengna ay mapateyan paymo mabfalochan.”

³² Kinwanin akhes Agripa ken Festo, “Mabfalin ay maipalofos koma siya mo san ya egayna kinchaw ay nan Emperador nan mangokom ken siya.”

27

Nan Omayan Pablo id Roma

¹ Tay naolog et ay maligwat kami ay ome y id Italia, inpakarkhochi si Pablo ya nan tapina ay falod ken Julio ay esang ay kapitan si sorchacho ay makwanin “Kompanya nan Emperador”,* ta enbapor kami. ² Nenlokhan kami isnan bapor ay nalpo id Adrumeto ay nakasakhana ay ome y isnan il-ili isnan Probinsiya ay Asia. Ib-ami si Aristarco ay iTesalonica ay sakop nan Macedonia. ³ Isnan kawaksana inomchan kami id Sidon. Khinagkhawis Julio si Pablo ya inpalofosna ay ome y isnan lilwidna ya ta maagtan is kasapolana. ⁴ Kasin kami nalogwat ischi, ya issan chami somag-enan id Chipre inmiilit nan bapor ay nanalan, tay ab-afikas nan chakhem ay omabafet. ⁵ Finas-angmi nan fayfay id Cilicia ya Pamfilia ay Probinsiya, engkhana ay inomchan kami id Mira ay sakop nan Probinsiya ay Licia. ⁶ Ischi nan nangchanaan kapitan Julio isnan esa'y bapor

---

* **27:1** Nan osto ay ngachan nan nay ay pangfon si sorchacho et nan Cohort Augusto. Nan makwanin cohort et enem khasot ay sorchacho. Nan nangal-ancha isnan nay ay ngachan et nan ngachan Cesar Augusto ay nachamchamag ay Emperadorcha.

ay nalpo id Alejandria ay enpaItalia. Siya nan nangipalokhanana ken chakami.

⁷ Inlonloney nan bapor isnan away kaat ay akhew tay napalikhatan isnan chakhem, engkhana ay inomchan kami isnan chemang nan ili ay Gnido. Sa et tay somasaw-an nan chakhem, linmaos kami id Salmon ay sakop nan Creta et inmiilit ay nanalan nan bapor id Creta tay ischi koma nan kaak-akitan nan chakhem. ⁸ Ngem olay ischi et nenpalikhat kayet nan bapor engkhana ay inomchan kami isnan iillengan si bapor ay makwanin “Khawis ay Iillengan”, ay waday isnan sag-en nan ili ay Lasea.

⁹ Angsan nan nataktataktakanmi ya nay kakaegyat nan kasin mi mangitoloyan tay nakwas et nan timpon si Tipe.† Sa et finag-an Pablo chaicha ay mangwanin, ¹⁰ “Iib-a, mailak ay kakaegyat nan kasin tako mangitoloyan, tay faken yangkhay nan karkha ya bapor nan mapakawas ya madchongaw mod-i ket olay chatako.” ¹¹ Ngem wadwad-ay ay pinatin nan kapitan si sorchacho nan enmanmaniho ya nan nenkwa isnan bapor mo nan kinwanin Pablo. ¹² Khapo tay ad-i somya ischi ay entey-anmi isnan chey ay timpon si lateng, angsan nan mangwanin itoloymi ta asop ya mab-falin ay omchan kami id Fenix ay entey-anmi isnan timpon si lateng. Siya chi nan esa'y khawis ay iillengan si bapor id Creta, tay ad-ina sasakhangen

---

† **27:9** Nan nay ay timpon si tipe et esa'y ekhad si Judio ay maang-angnen isnan tapos nan Septiembre ay timpon si lemlem, ya maiyegyat nan fayfay. Siya na nan panemsemkancha isnan fasolcha ya nan namakawanan Apo Dios ken chaicha.

nan kalpowan si chakhem.†

Nan Nalemleman cha Pablo is Kafayfay

¹³ Issan nenliknaanmi isnan soysoy ay nalpo isnan ambagatan, kananchan mo mabfalin et nan pangkhepcha. Adi kad khinoyodcha ay nangigto isnan lanchok ay pakhod nan bapor, sa cha't inpail-ilit kayet id Creta ay mangichadchawes ay mangipachalan isnan bapor. ¹⁴ Awni ya ket nawaneswes nan chakhem ay nalpo isnan filig ay kananchan chakhem si apet amyanan ya falaan si akhew. ¹⁵ Finodfochan nan chakhem nan bapor, et khapo tay maid mabfalin nan bapor isnan chakhem, ke mi't ay inookhay ay idchawes nan chakhem. ¹⁶ Awni ya isnan cha mi somag-enan isnan fan-ig ay lota ay Cauda, inmiilit nan bapor ay nanalan isnan inmakkitan nan chakhem. Sa mi't inkak-alikhatan ay nangoyod ay nangigto isnan fangkan si bapor. ¹⁷ Nakwas chi sa cha't potipotan nan bapor. Sa et tay omegyat cha ay et lang mailotak nan bapor is kaofod id Sirte, inpagkhwabcha't akhes nan torcha is kafayfay ay mangipapakod isnan bapor, sa cha't inookhay ay itot-olod et yangkhay si chakhem. ¹⁸ Intot-oloy

---

† **27:12** Isnan tapina ay naisolat ay kalin Apo Dios, nan naisolat et, “iillengan si bapor id Creta ay masasakhang isnan apet amyanan ya falaan si akhew ya sa et isnan apet ambagatan ya falaan si akhew.” Nan laychena ay kanan et sasakhangen nan iillengan si bapor nan chawsen nan chakhem. Isnan tapina kayet ay naisolat ay kalin Apo Dios, nan naisolat et, “iillengan si bapor id Creta ay masasakhang isnan apet ambagatan ya kalonokhan si akhew ya sa et isnan apet amyanan ya kalonokhan si akhew.” Nan laychena ay kanan et sasakhangen nan iillengan si bapor nan malpowan nan chakhem.

nan chachama ay lemlem, et isnan kawaksana ke cha't inwasit nan karkha. ¹⁹ Ya isnan kawaksana kayet, ala cha ya ekchaekchag isnan am-in ay ngag sisa'y egnancha ay lamintan si bapor. ²⁰ Chadlos kami nalemleman isnan angsan kayet ay akhew ya egaymi paat inil-ila nan akhew ya tokwifi. Kananmi en mo maid et namnamami ay matakho.

²¹ Idwani tay inmannong nan eg-aycha nangnganan, ya ket ay tinmakcheg si Pablo ay nanakhang ken chaicha, sa na't kanan, "Iib-a, mo sa chadlo chinngeyo nan kinwanik ta egay tako kinmaan id Creta, et maid koma napakpakawas ya nadchongaw. ²² Nan magtek kanak idwani et ta pabfikasenyo nan semekyo, tay at maid maamas ken chatako, ngem kecheng yangkhay nan bapor. ²³ Tay id kofab inomchan ken sak-en nan anghel ay nalpo ken Apo Dios ay nenkwa ken sak-en ya chad-ayawek, ²⁴ ya kinwanina, 'Ad-i ka omegyat Pablo! Masapol ay tomakcheg ka isnan sakhang nan Emperador. Et sineg-angan akhes Apo Dios sik-a ta am-in ay kalokhanam et matakho cha.' ²⁵ Adi kad pabfikasenyo mampay nan semekyo! Tay patiyek si Apo Dios, ya at maangnen ay maangnen nan osto ay infaagna ken sak-en. ²⁶ Ngem at maichokhos tako isnan lota ay liliwsen nan fayfay."

²⁷ Ikasinpoo et ya epat ay maschemmi, ya wad-ay kami kayet ay cha itot-olod si chakhem isnan fayfay ay Adriatico. Away nget tangan et si lafi issan nangwaniyan nan cheycha'y enmadmadno isnan bapor ay away nget cha kami somag-en is kalota. ²⁸ Sa cha't linokod nan kaad-achaem nan

fayfay[§] et chwan poo ay chepa. Khinmegkheged cha is akit ya siya kayet nan inangnencha, et sinpoo ya lima ay chepa nan kachaemna. ²⁹ Et tay omegyat cha tay ta ket lang ya maichongpar nan bapor is kafato, inekchagcha nan epat ay lanchok ay pakhod si bapor is kachokogna, sa cha't nenlollowalo ta omas-as-op nan mapat-alana.

³⁰ Laychen nan cheycha'y enmadmadno ay lo-mayaw, et nay inpagkhwabcha nan fangkan si bapor is kafayfay, ta kas-on cha mangilokhanan isnan tap-in nan lanchok ay pakhod si bapor ay maoy-oy is kaolon nan bapor. ³¹ Ket ay kinwanin Pablo isnan kapitan ya nan sosorchachona, “Mo ad-i entee chatos-a isna is kabapor, at maid matakho ken chakayo.” ³² Osto'y siya chi, ket ay pinotlong nan cheycha'y sorchacho nan talin nan fangka ta maokhay.

³³ Issan nganngani et ay mapat-a, inalalok Pablo chaicha am-in ta mangan cha. Kinwanina, “Sinpoo et ya epat ay akhew ay maid kinkinanyo, ya aped kayo ensasasaed. Engkhana idwani egay kayo nangnangan. ³⁴ Pangngaasiyo achi ta mangan kayo, ta wad-ay ifikasyo ay matakho. Tay at maid maamas, olay esang ay fook ken chakayo.”

³⁵ Osto'y kinwanin Pablo chi, inmala is tinapay sa et nenyaman ken Apo Dios isnan sakhangcha am-in, sa na't pinetpet-ang nan tinapay ya inlaponay nangan. ³⁶ Ket ay finmikas nan nemnemcha am-in, sa cha't nangan akhes. ³⁷ Chwan khasot

---

§ 27:28 Nan inangnencha ay nenlokod isnan kaad-achaem nan chanom, et tinaliyancha nan lanchok, sa cha't oy-oyen is kafayfay engkhana ay edchanana nan lotta is chaemna.

ya piton poo ya enem kami am-in ay nenlolokhan.
³⁸ Osto'y negsan kami am-in, inwasit cha't is kafayfay nan nakhayad ay karkha ay bolgar, ta amed yomap-ew nan bapor.

Nan Napakawasan nan Bapor

³⁹ Issan nawiitana maid nakailasin isnan lota ay sasakhengenmi, ngem inilacha nan soysoyngok si fayfay ay natikowan nan ilit si lota ay kawad si ofod. Siya nan kanancha en mangipailitancha isnan bapor mo mabfalin. ⁴⁰ Sa cha't ala ya ekchag isnan tali ta mataynan is kafayfay nan lanchok ay mangipapakod isnan bapor. Inkhisancha akhes ay namadfad isnan taked nan mangichad-awes isnan bapor, sa cha't inpatongcho nan torchan nan bapor is kasango, ta itolod nan chakhem ay mangipachaka is kaofod. ⁴¹ Ngem ya ket ay naichosnog nan bapor isnan natatapog ay ofod is kafayfay et naisobsob nan olona, ya ad-i et makachalan. Sa et pinakawas nan ab-afikas ay talipyakew nan chokogna.

⁴² Idwani sinmek nan sosorchacho ay mamatey isnan cheycha'y falod ta ad-i cha enkiyat ay lomayaw.* ⁴³ Ngem tay laychen nan kapitan ay mangisalak ken Pablo, inyad-ina nan mangangnenancha isnan pangkhepcha. Infilina isnan makakyat ta mang-ona cha ay lomabtok ay chomaka. ⁴⁴ Sa et omonod nan tapina ay kokompet isnan tabla paymo isnan tapina ay entabtafог

---

* **27:42** Isnan lenteg nan iRoma, mo nan khwarchiya et inpalayawna nan karkhona ay falod, maiyaton ken siya kannay nan chosan nan chey inpalayawna ay falod.

ay kaew ay nalpo isnan bapor. Siya na nan inangnenmi, ya enkhaghawis kami am-in ay chinmaka.

28

Nan Inomchanan Pablo id Malta

¹ Isnan chinmakalanmi, inammowanmi ay nan chey ay ili et makwanin Malta. ² Khawighkawis nan inangnen nan omili ischi ay nanawat ken chakami. Et tay cha en-ochan ya lateng, nenchenet cha is nennidnichowanmi. ³ Sa et nangmong si Pablo is lolo ay itongona. Ket ay nabfanala nan oweg tay nachangchang, et siningetna nan limana. ⁴ Issan nangil-an nan omili isnan naiwayaway ay oweg is kalimana, cha cha kankan, “Maid chwadchwa ay enpatpatey pet na ay takho. Tay chey, olay mo naikasiw is kafayfay ad-i ipalofos nan Mangischo isnan Lenteg* ay matakho siya.” ⁵ Ngem aped yangkhay nen-iwalatkhin Pablo nan oweg is kaapey ya maid naang-angnen ken siya. ⁶ Sasad-en nan cheycha'y omili nan komayyongana, paymo nan menkatotokangana ay matey. Ngem osto'y inmannong et ay sin-edcha ya maid inilacha is ngaag ay naangnen ken siya, ket ay nenfaliw nan semekcha, sa cha't kanan, “Da, dios pet na!”

⁷ Wad-ay nan misasag-en ay lotan nan apo ischi ay enngachan is Publio. Khinagkhawisna ay nenmangili ken chakami, ya tolo ay akhew nan nentetey-anmi is afongna. ⁸ Naiyasp

---

* **28:4** Ad-i mamati nan omili id Malta ken Apo Dios, ngem pinaticha ay wad-ay nan dios ay mangischo isnan lenteg.

ay masasakit si amana tay kad-in enpochot ya wad-ay disinteriyana. Sinomkhep si Pablo is kakawadna, sa na't inlowalowan ya inpatangna nan limana ken siya ay nangipagkhawis. ⁹ Osto'y siya chi nan inmat ya ket inmey ken siya nan am-in ay nenkasakit isnan chey ay ili ta pakhawisena nan sakitcha. ¹⁰ Sa cha't inchayaw chakami isnan angсан ay inlayadcha, ya inkarkhacha nan am-in ay masapolmi isnan inmipaligwatancha.

Nan Inomchanan Pablo id Roma

¹¹ Osto'y nakwas nan tolo ay fowan, nenlokhan kami isnan bapor ay nangadnan is “Nan Apik ay Dios”, ay nalpo id Alejandria ya inmiilleng id Malta isnan timpon si lateng. ¹² Inomchan kami id Siracusa ay nentey-anmi is tolo ay akhew. ¹³ Sa kami't nenliwes ay nenbapor engkhana'y inomchan kami id Regio. Isnan mawaksana, ya ket nenchakhem isnan ambagatan et chwa'y akhew esa kami inomchan id Puteoli. ¹⁴ Ischi nan nangilanmi isnan iib-ami ay mamati ay nangipakod ken chakami ay entee is esa'y chomingkho. Awni pay ya sa kami't nanalan ay omey id Roma. ¹⁵ Osto'y chinngen nan iib-a ay mamati id Roma nan omal-alianmi, inmali nan tapina ay sinmab-at isnan markitan nan Appio, ya nan tapina inmali cha engkhana isnan makwanin Tolo ay Enchagchagosan.† Issan nangil-an Pablo ken chaicha, nenyaman ken Apo Dios ya finmikas nan nemnemna.

---

† **28:15** Nan markitan nan Appio et omey ay piton poo ay kilomitro nan kaadchawina id Roma. Nan Tolo ay enchagchagosan et liman poo ya tolo ay kilomitro nan kaadchawina.

Nan Kawad Pablo id Roma

¹⁶ Idwani, issan inomchananmi id Roma, naipalofos ay entee si Pablo isnan laychena ay entey-an, ya toktokkhongan nan esa'y sorchacho.

¹⁷ Kakwasan nan tolo ay akhew, inpaayag Pablo nan mangichad-alan isnan Judio ischi, ya issan naam-amongancha kinwanina, “Kakailiyak, laychek ay ipaawat ken chakayo ay olay maid fasolko isnan kakailiyan tako paymo isnan ekhad ay winaned tako isnan ikik-it tako, ngem aped ak natiliw id Jerusalem ya naichowa isnan iRoma. ¹⁸ Issan nanomaryancha ken sak-en, inammowancha ay maid khotokna is lebfengna ay mapateyak, et nay laychenchay ay omipalofos. ¹⁹ Ngem inyad-in nan kakailiyan tako ay Judio, et nay maid kasin angnek mod-i ket ta kedchawek nan masomaryaak isnan Emperador, ngem ad-ik kanan en ta wad-ay idchalomko akhes ken chaicha. ²⁰ Siya chi nan khotok nan nangipaayakhak ken chakayo ta asiila tako ya matotya tako, tay laychek ay ipaawat ken chakayo ay maid teken is khotok nan nakadchinaak mod-i ket nan namnamaen tako ay Israelitas.”

²¹ Sa cha't kinwani ken siya, “Maid chinadawatmi is solat ay nalpo id Judea maipoon ken sik-a. Maid met akhes cha insodsod nan iib-a tako ay cha inmali isna, paymo ngaag ay inokhodcha maipoon ken sik-a. ²² Ngem laychenmi ay chengngen nan wad-ay isnan semekmo, tay ya ke olay entona et soplaen si takho nan nay ay teken ay sos-olo.”

²³ Adi kad nentotolakhancha nan osto ay akhew ay kasin cha mangil-an ken siya. Osto ay in-

omchan nan chey ay akhew angsaangsan nan naamong isnan entetey-ana. Et mailapo isnan wiit ya engkhana'y maschem ay inlawlawag Pablo nan maipoon isnan en-ap-apowan Apo Dios. Inog-okhodna nan maipoon ken Jesus ya nangaw-awis ken chaicha maichalan isnan lenteg Moises ya nan insolat nan cheycha'y mamadto.

²⁴ Waday cha nan naawis isnan infagfakhana, ngem nan tapina et ad-i cha mamati, ²⁵ ya kinmaan cha ay egay nenkasiawatan. Ngem isnan sisya'y wad-ayancha ischi, kinwanin Pablo, “Osto nan kinwanin nan Ispirito Santo isnan ikikit tako maichalan isnan mamadto ay si Isaias.

²⁶ Kinwanina,

‘Omey ka isnan cheycha'y takho, ta ifaagmo chana:

“At enchedgenge kayo yangkhay, ngem ad-i kayo paat makaawat.

Ya at en-ilaila kayo,

nay met achi ad-i kayo kayet makaimaton.

²⁷ Siya sa tay nan takho ay sanacha, et kinmenteg nan semekcha, ya kag mapopolat-an nan kowengcha, sa cha't kikimiten akhes nan matacha.

Tay eleg ya makafigfig cha ya makadnge cha chadlo ya makaawat cha, sa cha't somakhong ken sak-en ta pakhawisek chaicha,” kanan Apo Dios.’ ”†

²⁸ Kinwanin kayet Pablo, “Tay siya chi masapol ay ammowenyo ay wad-ay cha nan infaan Apo Dios ay en mangifaag isnan Gentil maipoon isnan angnena ay mangisalak isnan takho. Ya at

---

† 28:27 Ilaenyo nan Isaias 6:9-10.

chengngenchachi!” (²⁹ Osto'y kinwanin Pablo chi, nenfifinnogtak nan cheycha'y Judio isnan kinmaanancha.)

³⁰ Chwa'y tawen Pablo ay nentetee isnan afong ay inafangana, et cha na chinawat nan am-in ay inmey nangila ken siya. ³¹ Nawaya siya ay nangipap-alawag isnan maipoon isnan en-apapowan Apo Dios, ya nangisos-olo isnan maipoon ken Apo Jesu Cristo, et maid nangipap-awa.

Nan kalin Apo Dios
New Testament in Bontok, Central

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Central Bontok (Bontok, Central)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bontok, Central

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
8f3592c0-35dd-5a7f-9ef5-e729bffa370